

**Міністерство освіти і науки України
ДВНЗ «Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника»**

Марія Оліяр

**Навчально-методичний супровід
самостійної роботи з курсу «Вступ до
спеціальності»**

**Навчально-методичний посібник для студентів напряму
підготовки 6.010102 «Початкова освіта»**

**Івано-Франківськ
СІМІК
2012**

Міністерство освіти і науки України
ДВНЗ «Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника»

Оліяр Марія Петрівна

**Навчально-методичний супровід
самостійної роботи з курсу «Вступ до
спеціальності»**

**Навчально-методичний посібник для студентів напряму
підготовки 6.010102 «Початкова освіта»**

Івано-Франківськ
СІМІК
2012

УДК 373.3.016:811.161.2(079.1)
ББК 74.268.10 УКР я 73-4
О-54

Рекомендовано до друку Вченою радою Педагогічного інституту ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (протокол № 7 від 6 березня 2012 р.)

Рецензенти:

Хрущ В. Д. - кандидат педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії та методики початкової освіти ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

Максименко Н. Б. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри філології і методики початкової освіти ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

О-54 Оліяр М. П. Навчально-методичний супровід самостійної роботи з курсу «Вступ до спеціальності»: навчально-методичний посібник для студентів напряму підготовки 6.010102 «Початкова освіта» / М. П. Оліяр. – Івано-Франківськ: Сімик, 2012. – 140 с.

Посібник містить методичні рекомендації до самостійної роботи студентів з навчальної дисципліни «Вступ до спеціальності», завдання, розподілені за 3 рівнями складності (репродуктивний, частково-пошуковий, творчий), тести, тематику індивідуальних навчально-дослідних завдань для студентів. До кожної теми поданий список основної та додаткової літератури.

Вміщені в посібнику матеріали можуть бути використані студентами 1-х курсів денної та заочної форми навчання напряму підготовки «Початкова освіта» при підготовці до семінарських та практичних занять, заліку, а також викладачами з метою ефективної організації самостійної роботи майбутніх учителів початкових класів та якісного контролю рівня знань студентів з названої дисципліни.

ПЕРЕДМОВА

Реформування змісту вищої освіти, її розбудова відповідно до міжнародних стандартів передбачає вирішення завдань формування професійних компетентностей студентів. Тому питання організації самостійної роботи майбутніх фахівців, об'єктивного оцінювання їхніх знань і вмінь набуває важливого значення.

Курс «Вступ до спеціальності» – перша професійно-педагогічна дисципліна, яка передбачає ознайомлення студентів із змістом, специфікою та особливостями обраного ними фаху. Підготовка педагогічних і науково-педагогічних кадрів – важлива умова модернізації освіти. Враховуючи те, що в нашій державі педагогічна професія є масовою, необхідно формувати професійне ставлення студентів до обраного фаху, психологічно готувати їх до майбутньої педагогічної діяльності, плекати професіоналів своєї справи. Частково ці завдання вирішуються в ході опанування курсу «Вступ до спеціальності».

Передбачений програмою зміст курсу забезпечує ґрунтовне висвітлення питань, що характеризують педагогічну професію, особистість вчителя, його професійні якості, особливості педагогічної діяльності. Значна увага приділяється ознайомленню студентів із структурою і змістом вищої педагогічної освіти, з раціональною організацією навчальної праці, основами професійного самовиховання і самоосвіти майбутніх учителів. Передбачено характеристику наукової роботи студентів у системі їхньої професійної підготовки, розкриття шляхів оптимізації педагогічної взаємодії з учнями та формування педагогічно доцільного індивідуального стилю спілкування.

Вивчення курсу «Вступ до спеціальності» готує студентів до засвоєння навчальних дисциплін за планом спеціальності і сприяє загальній адаптації до навчання у ВНЗ. Оволодіння змістом курсу допоможе майбутнім педагогам визначити індивідуальний стиль навчальної діяльності з метою його подальшого вдосконалення та самокорекції.

У посібнику розкрито зміст самостійної роботи студентів з дисципліни «Вступ до спеціальності», а також методичні рекомендації до самостійної роботи. Навчальний матеріал поділено на теми. Він викладається з урахуванням структури засвоєння знань, умінь та навичок.

Завдання для самостійної роботи розподілені за 3 рівнями складності: репродуктивний, частково-пошуковий, творчий. До кожної теми поданий список основної та додаткової літератури.

Перевірка знань студентів повинна надавати відомості не тільки про правильність чи неправильність кінцевого результату виконаної діяльності, а й про неї саму: чи відповідає форма дій даному етапу засвоєння. Правильно організований контроль навчальної діяльності студентів дозволяє викладачеві оцінювати їхні знання, вміння та навички, вчасно надавати необхідну допомогу та досягати поставлених цілей навчання. Усе це в сукупності створює сприятливі умови для розвитку пізнавальних здібностей

студентів та активізації їхньої самостійної роботи на заняттях. Добре організований контроль дозволяє не тільки правильно оцінити рівень засвоєння матеріалу, а й побачити досягнення і недоліки у методиці викладання.

Кредитно-модульна система навчання передбачає різні способи перевірки та оцінки здобутих студентами знань. Одним із них є тестування – спосіб визначення рівня знань і вмінь за допомогою спеціальних тестових завдань. Тестування дозволяє не лише контролювати й оцінювати знання студентів за обсягом і повнотою, а й сприяє активізації засвоєння нової інформації, систематизації набутих знань, покращенню якості підготовки майбутнього фахівця. Тестові завдання допомагають виробленню умінь узагальнювати, виділяти головне, аналізувати навчальний матеріал.

У посібнику подано 5 різновидів тестових завдань (тести з питаннями в закритій формі; тести з питаннями множинного вибору; тести з короткою відповіддю; тести з альтернативним типом питань; тести з питаннями на зіставлення) до тем «Основи педагогічної діяльності», «Вимоги до особистості вчителя», «Початкова школа – основне місце професійної діяльності майбутнього педагога», «Тенденції розвитку вищої освіти в Україні на сучасному етапі», «Самостійна і науково-дослідна робота у ВНЗ», «Професійне спілкування у структурі діяльності педагога», «Професійне самовиховання майбутніх педагогів», які становлять два змістові модулі.

Тести складено відповідно до вимог кредитно-модульної системи організації навчального процесу, а також відповідно до навчального плану із урахуванням особливостей фахової підготовки студентів спеціальності «Початкова освіта». Наприкінці посібника вміщено перелік рекомендованої літератури, опрацювання якої дозволить студентам знайти правильні відповіді на тестові завдання.

Призначення пропонованого видання – допомогти студентам самостійно підготуватися до контрольних зрізів із курсу «Вступ до спеціальності». Робота з тестовими завданнями, на нашу думку, сприятиме активізації та практичному застосуванню знань, умінь та навичок, отриманих у процесі навчання.

Автор сподівається, що посібник буде корисним під час підготовки спеціалістів початкової галузі освіти до професійної діяльності, сприятиме ефективному засвоєнню студентами знань, удосконаленню навчального процесу у ВНЗ.

ПРОГРАМА ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ»

ОПИС ПРЕДМЕТА КУРСУ

Предмет: ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ

Курс : бакалавр (денна форма навчання)	Напрямок, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчального курсу
Загальна кількість годин: 54 Тижневих годин: 2 Кількість кредитів: 1,5 1-й модуль – 12 год. – 6 л., 6 пр. 2-й модуль – 18 год. – 10 л., 8 пр. Практичний модуль: 1	0101 Педагогічна освіта бакалавр	Нормативний навчальний курс 1 семестр Лекції (теоретична підготовка): 16 год. Практичні 14 год. Самостійна робота: 24 год. Вид контролю: залік

СТРУКТУРА ЗАЛІКОВОГО КРЕДИТУ КУРСУ «ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ»

Змістовий модуль I. *Педагогічна професія і особистість вчителя-класовода*

Теми	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
1. Основи педагогічної діяльності	2	2	4
2. Вимоги до особистості вчителя			
3. Початкова школа – основне місце професійної діяльності майбутнього педагога	2	2	4
	2	2	2

Змістовий модуль II. *Сучасна система підготовки вчителя*

Теми	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
4. Вища педагогічна освіта в Україні	2	2	2
5. Самостійна і науково-дослідна робота студентів у ВНЗ			
6. Професійне спілкування у структурі діяльності педагога	4	2	4
7. Професійне самовиховання майбутніх педагогів	2	2	4
	2	2	4

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

ПЕДАГОГІЧНА ПРОФЕСІЯ І ОСОБИСТІСТЬ УЧИТЕЛЯ-КЛАСОВОДА

Тема 1. Основи педагогічної діяльності

Виникнення і становлення педагогічної професії. Особливості педагогічної професії. Соціальна сутність педагогічної діяльності вчителя та її види. Структура педагогічної діяльності. Основні функції педагогічної діяльності. Творчий характер педагогічної діяльності. Сучасні вимоги до педагогічної діяльності.

Тема 2. Вимоги до особистості вчителя.

Основні якості особистості вчителя. Професіограма вчителя. Педагогічне покликання і педагогічні здібності. Професійна етика і педагогічний такт учителя. Моральна культура вчителя. Поняття про професійну компетентність учителя, її структуру. Комунікативна компетентність учителя. Зміст теоретичної готовності вчителя. Зміст практичної готовності вчителя. Компоненти педагогічної майстерності.

Тема 3. Початкова школа – основне місце професійної діяльності майбутнього педагога

Школа першого ступеня – початкова ланка в системі освіти України. Роль початкової школи в національному відродженні. Завдання школи першого ступеня в світлі Законів України «Про освіту», «Про загальну середню освіту». Особливості особистості молодшого школяра, його права та обов'язки.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2

СУЧАСНА СИСТЕМА ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛЯ

Тема 4. Вища педагогічна освіта в Україні

Тенденції розвитку вищої освіти в Україні на сучасному етапі. Основні документи, які регламентують процес підготовки сучасного спеціаліста з вищою педагогічною освітою: Закон України «Про вищу освіту», «Про освіту», «Про загальну середню освіту», Статут вищого закладу освіти. Права й обов'язки студентів.

Європейський вибір України – невід'ємна складова її подальшого розвитку. Входження освіти і науки України в європейське інформаційне та освітнє поле як вагомий чинник економічного, соціального, інтелектуального, інноваційно-технологічного та культурного розвитку. Передумови входження вищої освіти України до Болонського процесу: адаптація законодавства, структурні зміни освіти, запровадження в систему вищої освіти Європейської кредитно-трансферної та акумулюючої системи (ECTS).

Завдання вищих закладів освіти у світлі Державної національної програми «Освіта» (Україна ХХІ століття), Національної доктрини розвитку освіти в Україні, цільової комплексної програми «Вчитель».

Концепція педагогічної освіти. Навчальний план закладу освіти. Соціально-гуманітарна, фундаментальна і фахова підготовка педагога. Єдність теоретичної і практичної підготовки вчителя. Освітні та освітньо-кваліфікаційні рівні.

Принципи та основні форми організації навчального процесу у вузі. Лекції, семінари, практичні і лабораторні заняття, спецсемінари, спецкурси, факультативи. Консультації та колоквиуми.

Форми організації контролю й оцінки знань та вмінь. Підсумкова атестація студентів.

Тема 5. Самостійна і науково-дослідна робота студентів у ВНЗ

Організація самостійної роботи студентів та її значення. Поняття культури розумової праці. Наукова організація праці студента. Працездатність та умови її збереження. Режим дня, режим праці й відпочинку. Оволодіння раціональними прийомами самостійної роботи як важлива умова ефективної самоосвіти студентів. Навчальна робота в аудиторії. Слухання й конспектування лекції. Післялекційне доопрацювання конспекту.

Робота з літературними джерелами, бібліографічними виданнями, картотеками й каталогами. Методи роботи з книгою (перегляд, вибіркоче читання, суцільне читання, читання з опрацюванням матеріалу). Прийоми осмислення тексту. Фіксація інформації. Виписки, складання плану, схеми, таблиці, графіки, тези. Конспектування, оформлення конспектів.

Науково-дослідна робота студентів як один із напрямів їх самостійної роботи. Зміст і характер науково-дослідної роботи студентів. Оформлення результатів індивідуальної самостійної науково-дослідної роботи студентів. Реферати, курсові, дипломні, кваліфікаційні та магістерські роботи.

Педагогічна практика як форма самостійної роботи студентів. Мета і завдання педагогічної практики. Організаційно-методичні засади проведення педагогічних практик у педагогічних університетах. Бази педагогічної практики. Науково-дослідна робота та самоосвіта студентів під час педагогічної практики.

Тема 6. Професійне спілкування у структурі діяльності педагога

Мистецтво педагогічного спілкування як вирішальний фактор ефективності педагогічної діяльності. Сутність та функції професійно-педагогічного спілкування. Стадії і стилі педагогічного спілкування. Система підготовки до педагогічного спілкування. Технологія формування вмінь педагогічного спілкування. Формування індивідуального стилю спілкування педагога. Труднощі в організації педагогічної взаємодії. Конфлікти у педагогічній взаємодії і шляхи їх подолання.

Тема 7. Професійне самовиховання майбутніх педагогів

Самовиховання і його роль у професійному становленні майбутнього вчителя. Основні завдання вищого педагогічного закладу освіти щодо самовиховання майбутніх учителів. Структура процесу самовиховання студентів. Система методів і прийомів самовиховання. Педагогічне керівництво процесом самовиховання майбутніх педагогів.

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ З КURСУ «ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ»

Мета самостійної роботи студента – оволодіння раціональними й ефективними методами пізнання. Основні завдання самостійної роботи студентів – набуття додаткових знань, їх перевірка на практиці, формування фахових та дослідницьких вмінь та навичок. Час, що затрачається на СРС, становить 75-80 % у загальній структурі навчального часу (з урахуванням самостійної діяльності під час аудиторних занять).

Для того щоб самостійна робота була ефективною, студент має глибоко усвідомити її необхідність, мету і подальшу корисність для себе.

Зміст самостійної роботи студента з даного предмета визначають навчальна програма дисципліни, методичні матеріали, завдання та вказівки викладача.

Самостійну роботу студента забезпечує система навчально-методичних засобів: підручник, навчальні та методичні посібники, конспект лекцій тощо. Для самостійної роботи студенту також рекомендовано відповідну наукову та фахову монографічну і періодичну літературу.

Навчальний матеріал дисципліни, передбачений робочим навчальним планом для засвоєння студентом у процесі самостійної роботи, виносять на підсумковий контроль разом із тим, який студенти опрацьовували при проведенні навчальних занять.

Види завдань для самостійної роботи студентів можуть бути такі:

- реферування наукової літератури;
- пошук наукової літератури за певною темою;
- добір цитат, виписок, тез з певної проблеми;
- написання творів-роздумів, рефератів;
- розв'язування проблеми;
- виконання певної практичної роботи;
- опрацювання матеріалу за навчальною літературою тощо.

Реферування наукової літератури полягає в тому, що викладач пропонує студентам наукову літературу (книгу, її розділи, декілька книг, наукові статті тощо), студенти самостійно їх опрацьовують і представляють короткий звіт у вигляді невеликого реферату (2-3 стор.) про свої враження від прочитаного. Реферат варто робити писаним, а не друкованим на комп'ютері, щоб запобігти запозиченням із системи Internet.

Пошук наукової літератури за певною темою. Викладач готує теми за курсом або його частиною та подає їх студентам, які повинні в бібліотеці та в системі Internet підібрати адекватну літературу.

Реферат. Викладач визначає тему або індивідуальні теми для рефератів. Це, як правило, теми проблемні, які вимагають описати своє власне бачення і не послуговуватися навчальною або науковою літературою. Підготовка реферату на одне з питань програми (на вибір студента) є самостійною домашньою письмовою роботою. Критеріями оцінки реферату є такі його параметри: виразно сформульована проблема; обґрунтування її актуальності; короткий огляд літературних джерел та поглядів різних (кількох) авторів на суть проблеми; логічна послідовність та аргументованість викладу змісту; наявність власної (авторської) позиції; зв'язок змісту реферату із сучасними українськими реаліями (практичними чи теоретичними); наявність висновку і посилань на джерела. Не зараховуються реферати, які є плагіатом або передруком текстів із підручника чи Інтернету.

Розв'язування проблем. Викладач пропонує студентам проблемну ситуацію. Майбутні вчителі мають сформулювати проблему, перевести її у задачу та розв'язати.

Виконання практичної роботи. Відповідно до курсу студенти отримують практичне завдання, виконують його і подають короткий письмовий звіт або відповідний результат роботи викладачу.

Самостійне опрацювання певного матеріалу за навчальною літературою. Викладач дає студентам навчальний матеріал (певний розділ підручника), пропонує його опрацювати і зміст розділу представити у вигляді конспекту, виписок, схеми тощо.

Завдання для самостійної роботи студентів у посібнику розподілені за 3 рівнями складності: репродуктивний, частково-пошуковий, творчий.

1. Репродуктивний рівень - включає складання бібліографічного списку до визначеної теми, добір цитат із творів видатних педагогів, висловів із народної педагогіки, опрацювання офіційних документів, самостійне опрацювання окремих питань і тем тощо.

2. Конструктивний, або частково-пошуковий, рівень передбачає написання рефератів і повідомлень; складання анотацій, розв'язання педагогічних задач тощо.

3. Творчий рівень включає добір, проектування і моделювання педагогічних ситуацій та педагогічних задач, опорних схем, наочних посібників, кросвордів; складання словника педагогічних термінів з певної теми на основі аналізу літератури; конструювання власних дефініцій тощо.

ЗМІСТ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ЗІ «ВСТУПУ ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ»

ТЕМА 1. ОСНОВИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Репродуктивний рівень:

1. Підберіть та занотуйте цитати про особистість учителя та суспільну роль педагогічної професії.
2. У чому, на ваш погляд, полягає специфіка педагогічної діяльності.

Частково-пошуковий рівень:

1. Напишіть повідомлення на тему «Виникнення і становлення педагогічної професії».
2. Прочитайте книги В. О. Сухомлинського «Серце віддаю дітям» і А. С. Макаренка «Педагогічна поема». Яке враження вони на Вас справили? Які нюанси педагогічної професії Вам «відкрились»? Що Ви взяли для себе на майбутнє з цих педагогічних творів?

Творчий рівень:

1. Написати твір-роздуми на тему за вибором: «Школа майбутнього», «Я – педагог майбутнього», «Мій ідеал учителя».

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА

1. Волкова Н. П. Педагогіка. - К.: Академія, 2001.- Р. 5.1.
2. Вступ до спеціальності: Навчально-методичний посібник для студентів педагогічних закладів освіти / За ред. Н.І. Яковець. - Ніжин: НДПУ, 2003. - 89с.
3. Галузинський В.М., Євтух М.В. Педагогіка: теорія та історія . - К.: Вища школа, 1995. - С.39-49.
4. Гончаренко Є. Український педагогічний словник. - К.: Либідь, 1997. - С. 250-251, 263, 341.
5. Державна національна програма «Освіта» («Україна ХХІ століття»). - К., 1994. - 62с.
6. Державна програма «Вчитель» // Директор школи. - 2002. - № 23-24 (червень). - С.3-23.
7. Закон України «Про освіту» // Голос України. - 1996. - 25 квітня.
8. Концепція виховання дітей та молоді у національній системі освіти. - К., 1994. – 22 с.
9. Концепція педагогічної освіти України. - К.: Либідь, 1991. – 28 с.

10. Кузьмінський А.І., Омеляненко В.Л. Педагогіка. - К.: Знання-Прес, 2003 -Р.1.1.
11. Мазоха Д.С. На шляху до педагогічної професії. Вступ до спеціальності. - К.: Центр навчальної літератури, 2005. - Тема 5.
12. Максимюк С.П. Педагогіка. - К.: Кондор, 2005. - 4.1.Тема 10., Ч.ІІ.Тема 3.4.
13. Мойсеюк Н.Є. Педагогіка. - К.: ВАТ КДНК, 2001. - 4.1.Тема 5. 14.
14. Національна доктрина розвитку освіти. - К., 2002. – 24 с.
15. Нісінчук А.С. Педагогіка: підручник: Атака, 2007. – 344 с.
16. Семиченко В.А. Моделювання структури педагогічної діяльності. - Ялта - КДГІ: НМЦ «Надія», 2000. – 76 с.
17. Сухомлинський В.О. Серце віддаю дітям // Вибрані твори: В 5 т. - К., 1976. - Т.3. - С.162-167.
18. Сухомлинський В.О. Сто порад учителеві // Вибрані твори: В 5 т. - К., 1976. - Т.2. - С.420- 654.
19. Теоретичні основи педагогіки / За ред. О.Вишневського. - Дрогобич: Коло, 2001. - Лекція 4.
20. Фіцула М.М. Вступ до педагогічної професії Тернопіль: Навчальна книга - Богдан, 2005. - Р. 1.
21. Щербань П.М. Прикладна педагогіка. - К.: Вища школа, 2002. - Р. 5.1.
22. Ягупов В.В. Педагогіка. - К.: Либідь, 2002. - Тема 6.

ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА

1. Амонашвили Ш.А. Здравствуйте, дети! - М.: Просвещение, 1983. - С.8-15.
2. Антонєць М. Проблема педагогічної творчості вчителя у педагогічній спадщині В.О.Сухомлинського / М. Антонєць // Рідна школа. - 2006. - №9. - С.7-10.
3. Букач М. Педагогічна культура вчителя / М.Букач //Рідна школа. - 1997. - №3-4. - С.48-49.
4. Вікова та педагогічна психологія / За ред. О.В.Скрипченко, Л.В. Долинської, З.В. Огороднійчук та ін. - К.: Каравела, 2007. - Р. XII.
5. Виговська О. Сучасна діяльність учителя основної школи як дидактична категорія / О.Виговська // Педагогіка і психологія. - 2007. - № 3. - С.80-88.
6. Дубасенюк О.А. Практикум з педагогіки. - К.: Центр навчальної літератури, 2004. - Р. 1.4.
7. Зазюн І.А., Сагач Г.М. Краса педагогічної дії. - К., 1997. – 365 с.
8. Кан-Калык В.А., Никандров И.Д. Педагогическое творчество. - М: Педагогика, 1990. - 144с.
9. Кукушкин В.С. Введение в педагогическую деятельность. - Ростов: МарТ, 2002. - 224с.
10. Левченко Т.І. Розвиток освіти та особистості в різних педагогічних системах. - Вінниця: Нова книга, 2002. - 512с.

ТЕМА 2. ВИМОГИ ДО ОСОБИСТОСТІ ВЧИТЕЛЯ

Репродуктивний рівень:

1. Зробіть виписки із Закону України «Про освіту» та програми «Вчитель» про вимоги до особистості вчителя.
2. Тезово законспекуйте Концепцію педагогічної освіти.
3. Обґрунтуйте об'єктивність вимог до вчителя національної школи. Чи був у Вас улюблений учитель? Які риси його особистості імпонували Вам найбільше?

Частково-пошуковий рівень:

1. Проаналізуйте особливості своєї особистості у плані вимог до сучасного вчителя. Над якими якостями вам потрібно буде попрацювати, щоб досягти бажаних результатів?
2. Підготувати повідомлення на одну з тем: «Професійна етика вчителя», «Педагогічний такт учителя», «Моральна культура вчителя».

Творчий рівень:

1. Що б ви додали до змісту «Клятви учителя» із книги Ш. О. Амонашвілі «Єдність мети»?
2. Продіагностуйте себе за характеристикою типів професій. Чи є у вас схильності до педагогічної професії? (Кузьмінський А. І., Омельяненко В. Л. Педагогіка. - К.: Знання-Прес, 2003. - С. 155-230).

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА

1. Васянович Г.П. Педагогічна етика. - Львів: Норма, 2005. - 344с.
2. Введение в педагогическую деятельность: Учебное пособие /А.С.Боботова, Т.В.Леонтьева и др. - М: Академия, 2000.
3. Волкова Н.П. Педагогіка. - К.: Академія, 2001. - Р. 5.1.
4. Вступ до спеціальності: Навчально-методичний посібник для студентів педагогічних закладів освіти / За ред. Н.І. Яковець. - Ніжин: НДПУ, 2003. -89 с.
5. Галузинський В.М., Євтух М.В. Педагогіка: теорія та історія. - К.: Вища школа, 1995. - С.39-49.
6. Гончаренко С. Український педагогічний словник. - К.: Либідь, 1997. - С. 250-251, 263, 341.
7. Державна національна програма «Освіта» («Україна ХХІ століття»). - К., 1994. – 62 с.

8. Державна програма «Вчитель» //Директор школи. - 2002. - № 23-24 (червень). - С. 3-23.
9. Закон України «Про освіту» // Голос України. - 1996. - 25 квітня.
10. Концепція виховання дітей та молоді у національній системі освіти. - К., 1994.
11. Концепція педагогічної освіти України. - К.: Либідь, 1991. – 28 с.
12. Кузьмінський А.І., Омеляненко В.Л. Педагогіка. - К.: Знання-Прес, 2003 - Р.1.1.
13. Мазоха Д.С. На шляху до педагогічної професії. Вступ до спеціальності. - К.: Центр навчальної літератури, 2005. - Тема 5.
- 14.Максимюк С.П. Педагогіка. - К.: Кондор, 2005. - 4.1.Тема 10., Ч.2.Тема 3.4.
15. Мойсеюк Н.Є. Педагогіка. - К.: ВАТ КДНК, 2001. - 4.1 .Тема 5.
16. Національна доктрина розвитку освіти. - К., 2002. – 24 с.
17. Педагогічна майстерність / За ред. І.А.Зазюна, Л.В.Крамущенко та ін. - К.: Вища школа, 2004. - Р. 1, 2, 5.
18. Семиченко В.А. Моделювання структури педагогічної діяльності. - Ялта - КДП: НМЦ «Надія», 2000. – 76 с. 1 9.
- Сухомлинський В.О. Серце віддаю дітям // Вибрані твори: В 5 т. - К., 1976. -Т. 3.-С.162-167.
20. Сухомлинський В.О. Сто порад учителеві // Вибрані твори: В 5 т. - К., 1976. - Т. 2. - С. 420-654.
21. Теоретичні основи педагогіки / За ред. О.Вишневського. - Дрогобич: Коло, 2001. - Лекція 4.
22. Фіцула М.М.Вступ до педагогічної професії. - Тернопіль: Навчальна книга - Богдан, 2005. - Р.1.
23. Щербань П.М. Прикладна педагогіка. -К.: Вища школа, 2002. - Р. 5.1.
24. Ягупов В.В. Педагогіка. - К.: Либідь, 2002. - Тема 6.

ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА

1. Амонашвили Ш.А. Здравствуйте, дети! - М: Просвещение, 1983. - С. 8-15.
2. Антонець М. Проблема педагогічної творчості вчителя у педагогічній спадщині В.О. Сухомлинського / М.Антонець // Рідна школа. - 2006. - № 9. - С.7-10.
3. Бобир О.В. Етикет учителя. - К.: Ленвіт, 2004. - 191с.
4. Болюбаш Я. Державна національна програма «Вчитель» - поступ назустріч учителю / Я. Болюбаш // Рідна школа. - 2002. - № 10. - С. 3-7.
5. Бондар Л.С. Педагогічна культура вчителя як основа його професійної компетентності у творчій спадщині В.О.Сухомлинського / Л.С.Бондар // Педагогіка і психолгія . - 2006. - № 3. - С. 13 -16.
6. Бондаренко В.В. Мовленнєва культура як елемент управлінського етикету / В.В.Бондаренко // Педагогіка толерантності. - 2002. - № 3-4. – С. 179-185.

7. Букач М. Педагогічна культура вчителя / М.Букач //Рідна школа. - 1997. - № 3-4. - С. 48-49.
8. Вікова та педагогічна психологія / За ред.О.В. Скрипченко, Л.В. Долинської, З.В.Огороднійчук та ін. - К.: Каравела, 2007. - Р. XII.
9. Виговська О. Сучасна діяльність учителя основної школи як дидактична категорія / О.Виговська // Педагогіка і психологія. - 2007. - № 3. - С. 80-88.
10. Гриньова В. Аксіологічний підхід до проблеми педагогічної культури майбутнього вчителя / В. Гриньова // Шлях освіти. - 2002. - № 6. - С. 2-6.
11. Дубасенюк О.А. Практикум з педагогіки. - К.: Центр навчальної літератури, 2004. - Р. 1.4.
12. Етичні вимоги вчителя // Гнутель Я. Виховна робота в сучасних умовах: теорія і методика. - Тернопіль: Лілея, 1996. - С.264-265.
13. Кан-Калик В.А. Учителю о педагогическом общении. - М., 1987. 14. Коропецька О.М. Профорієнтація та профпідбір. - Івано-Франківськ: Плай, 2005. – 236 с.
15. Левченко Т.І. Розвиток освіти та особистості в різних педагогічних системах. - Вінниця: Нова книга, 2002. – 512 с.
16. Лукьянова М.И. Психолого-педагогическая компетентность учителя /М.И.Лукьянова // Педагогика. - 2001 . - № 10.- С. 56-61.
17. Мороз О.Г., Омеляненко В.Л. Перші кроки до майстерності. - К.: Знання, 1992.
18. Мудрик А.В. Учитель: мастерство и вдохновение. - М., 1986.
19. Нісінчук А.С. Педагогіка: підручник: Атака, 2007. – 344 с.
20. Остапчук О. Система роботи учителя - основа творчої педагогічної діяльності / О. Остапчук // Рідна школа. - 2001. - № 3. - С. 21-27.
21. Педагогіка: Хрестоматія /Уклад.: А.І.Кузьмінський, В.Л.Омельяненко. - К: Знання-Прес, 2003. - Р. 1-2.
22. Ягунов В. Педагогічна майстерність та її складові / В. Ягунов // Учитель. - 2000. - № 1. - С.35-37.

ТЕМА 3. ПОЧАТКОВА ШКОЛА - ОСНОВНЕ МІСЦЕ РОБОТИ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА

Репродуктивний рівень:

1. Законспектувати Декларацію прав дитини.
2. Тезово схарактеризувати права дитини на основі «Конвенції про права дитини».
3. Ознайомитися з основними положеннями Закону України «Про охорону дитинства».
4. Законспектувати Закони України «Про освіту», «Про загальну середню освіту».

Частково-пошуковий рівень:

Підготуйте реферати на теми:

1. Школа як модель суспільства, провідний інститут виховання підростаючого покоління.
2. Кризові періоди учнів молодшого шкільного віку (вступ до школи, перехід у середню школу - початок підліткового віку).

Творчий рівень:

1. Користуючись фактами сучасного життя, обґрунтуйте зростаючий вплив навчання і виховання на розвиток молодшого школяра.
2. Складіть характеристику молодшого школяра за поданою схемою: а) П.І.П.учня; б) домашня адреса, школа та клас, у якому навчається; в) повний склад сім'ї; г) професії батьків; д) інтереси, здібності, заняття у вільний час; е) взаємовідносини з однокласниками.

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА

1. Амонашвілі Ш.О. До школи у шість років // Педагогічний пошук. - К.: Радянська школа, 1991.
2. Выготский Л.С. Кризис семи лет // Собр. Соч.: В 6 т.- М., 1984. -Т.1. - С. 376 -385.
3. Вікова та педагогічна психологія / За ред. О.В. Скрипченко, Л.В. Долинської, З.В. Огороднійчук та ін. - К.: Каравела, 2007. - Р.У.
4. Волкова Н.П. Педагогіка. - К.: Видавничий центр «Академія», 2002.- С.34-86.
5. Гончаренко С. Український педагогічний словник. - К.: Либідь, 1997. - С. 250-251, 263, 341.
6. Декларація прав дитини // Нормативно-правове забезпечення навчально-виховного процесу в початковій школі / Упоряд. Юрченко Н.Ф. - Х.: Основа, 2006. - С. 53-56.
7. Державна національна програма «Освіта» («Україна XXI століття»). - К., 1994. – 62 с.
8. Державна програма «Вчитель» // Директор школи. - 2002. - № 23-24 (червень). - С. 3-23.
9. Державний стандарт початкової загальної середньої освіти // Нормативно-правове забезпечення навчально-виховного процесу в початковій школі Упоряд. Юрченко Н.Ф. - Х.: Основа. 2006. – С. 15-166.
10. Дубасенюк О.А. Практикум з педагогіки. - К.: Центр навчальної літератури, 2004. - Р.1.
11. Закон України «Про загальну середню освіту» // Освіта України. - 1999. - 12 серпня.

12. Закон України «Про освіту» // Голос України. - 1996. - 25 квітня.
13. Закон України «Про охорону дитинства» // Нормативно-правове забезпечення навчально-виховного процесу в початковій школі / Упоряд. Юрченко Н.Ф. - Х.: Основа, 2006. - С.81-102.
14. Конвенція про права дитини // Нормативно-правове забезпечення навчально-виховного процесу в початковій школі / Упоряд. Юрченко Н.Ф. - Х.: Основа, 2006. - С. 57-80.
15. Концепція виховання дітей та молоді у національній системі освіти. - К., 1994.
16. Концепція педагогічної освіти України. - К.: Либідь, 1991. – 28 с.
17. Костюк Г.С. Навчально-виховний процес і психічний розвиток особистості / Під ред. Л.М. Проколієнко; Упор. В.В.Андрієвська, Г.О. Балл, О.Т. Губко, О.В. Проскура. - К.: Рад. школа, 1989. - С. 374- 463.
18. Кузьмінський А.І., Омельяненко В.Л. Педагогіка. - К.: Знання-Прес, 2003.
19. Ліфарєва Н.В. Психологія особистості. - К.: Центр навчальної літератури. - 2003. - Р.3.
20. Мазоха Д.С. На шляху до педагогічної професії. Вступ до спеціальності. - К.: Центр навчальної літератури. - 2005. – С. 106-117.
21. Максимюк С.П. Педагогіка. - К.: Кондор. 2005. - 4.1.Тема 3.
22. Мойсеюк Н.Є. Педагогіка. - К.: ВАТ КДНК, 2001. - Ч. 1. Тема 2.
23. Младший школьный возраст как особый период в жизни ребенка. Психическое развитие младшего школьника / Под. ред. В.В. Давыдова. - М., 1990. – С. 12-27.
24. Національна доктрина розвитку освіти України у ХХІ столітті. - К.: Шкільний світ, 2001.
25. Нормативно-правове забезпечення навчально-виховного процесу в початковій школі / Упоряд. Юрченко Н.Ф. - Х.: Основа, 2006. – 464 с.
26. Психология человека от рождения до смерти. - СПб.: ПРАИМ. - ЕВРОЗНАК, 2002. - С. 241-316.
27. Педагогіка: завдання і ситуації: Практикум /Уклад.: А.І. Кузьмінський, Л.П. Вовк, В.Л. Омельяненко. - К.: Знання-Прес, 2003. - Р. І. Тема 3.
28. Савченко О.Я. Дидактика початкової школи. - К., 1999. - 368с.
29. Савчин М.В., Василенко Л.П. Вікова психологія. - К.: Академвидав, 2005. – Р. 2.3.
30. Сухомлинський В.О. Проблеми виховання всебічно розвинутої особистості /Вибрані твори. В 5 т. - К.: Радянська школа, 1976. –Т І. - С. 50-206.
31. Сухомлинський В.О. Серце віддаю дітям // Вибрані твори. В 5 т. - К.: Радянська школа, 1976. - Т. 3. - С. 7-282.
32. Сухомлинський В.О. Сто порад учителєві // Вибрані твори: В 5 т. - К., 1976. - Т.2. - С. 420-654.
33. Фіцула М.М. Педагогіка : Навчальний посібник для студентів вищих пед. закладів освіти. - К.: «Академія», 2002. - С. 44-59.

34. Фіцула М.М. Вступ до педагогічної професії. - Тернопіль: Навчальна книга-Богдан, 2005. - Р. II.
36. Ягупов В.В. Педагогіка. - К.: Либідь, 2002. - Р. I. Тема 3.

ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА

1. Амонашвили Ш.А. Школа жизни: Трактат о начальной ступени образования, основанного на принципах гуманно-личностной педагогики Ш.А.Амонашвили. - М.: Изд.дом Шалвы Амонашвили, 2000. - 142 с.
2. Безруких М.М., Ефимов С.П. Знаете ли вы своего ученика? - М: Просвещение, 1991. – 176 с.
3. Вступ до спеціальності: Навчально-методичний посібник для студентів педагогічних закладів освіти / За ред. Н.І. Яковець. - Ніжин: НДПУ, 2003. - 89 с.
4. Гринь Т. Школа майбутнього - яка вона? [Роздуми вчителів і дітей] Т. Гринь, О. Шагро // Почат.освіта. - 2000. - Жовт. (№ 33). - С. 2 -3.
5. Демченко С. Школа-родина: потреба сьогодення / Є.Демченко // Директор шк, ліцею, гімназії . - 2000. - № 2/3(Лют./берез.). - С. 67-81.
6. Жерносек І.П. Нова школа нової України: Наук.-метод посіб. І.П. Жерносек, В.М. Хайруліна. - Т.: Навч. кн. - Богдан, 2003. - 183 с.
7. Зязюн І.А. Педагогіка добра: ідеали і реалії: Наук.-метод. посіб./ І.А.Зязюн. - К. : МАУП, 2000. - 309 с.
8. Левченко Т.І. Розвиток освіти та особистості в різних педагогічних системах. - Вінниця: Нова книга, 2002. – 512 с.
9. Лосяк П. Гуцульська школа / П.Лосяк. - Косів: Писаний Камінь, 1997. - 151 с.
10. Мухина В.С. Возрастная психология: феноменология развития, детство, отрочество. - М.: Академия, 2000.
11. Подласый И.П. Педагогика начальной школы. - М: Владос, 2000. - 448с.

ТЕМА 4. ВИЩА ПЕДАГОГІЧНА ОСВІТА В УКРАЇНІ

Репродуктивний рівень:

1. Законспектувати права та обов'язки студента із Закону України «Про вищу освіту».
2. Ознайомитися із Статутом Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.
3. Законспектувати завдання вищих закладів освіти з Державної національної програми «Освіта («Україна ХХІ століття»).

Частково-пошуковий рівень:

1. Відвідати «Музей освіти» Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника з метою ознайомлення з історією освіти нашого краю.
2. Підготувати повідомлення на основі ознайомлення з матеріалами музею.

Творчий рівень:

1. Розробіть психолого-педагогічну характеристику сучасного студента.
2. Підготуйте доповідь про видатних педагогів - сучасників Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (М.Стельмаховича, Б.Ступарика та ін.).

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА

1. Алексюк А.М. Педагогіка вищої освіти України: історія, теорія: Курс лекцій. - К.: Либідь, 1998. - 500 с.
2. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи. - К.: Центр навчальної літератури, 2003. – 300 с.
3. Вища освіта і наука - пріоритетні сфери розвитку суспільства у ХХІ ст. Інформаційний збірник МОП України. - 2003.- № 8. - С. 3-14.
4. Вища освіта України і Болонський процес / За ред. В.Г. Кременя. - Тернопіль: Навч. книга, 2004. – 384 с.
5. Державна національна програма «Освіта» («Україна ХХІ століття»). - К., 1994. – 62 с.
6. Закон України «Про вищу школу» Освіта. - 2002. - 20-27 лютого. - С. 5-12.
8. Закон України «Про освіту». - К., 1996.
9. Каленюк І., Корсак К. Рух Європи до суспільства знань, Болонський процес і Україна // Вища освіта України. - 2004. - № 3. - С. 22-29.
10. Концепція педагогічної освіти України. - К.: Либідь, 1991. – 28 с.
11. Концептуальні засади демократизації та реформування освіти в Україні. – К.: Школяр, 1997. - 150 с.
12. Кремень В. Підвищення ефективності вищої школи, освіти і науки як дієвого чинника суспільного розвитку та інтеграції в європейське співтовариство. - К.: Вища школа. - 2003. - № 6. – С. 3-24.
13. Кузьмінський А.І. Педагогіка вищої школи. - К.: Знання, 2005. - 486с.
14. Лекції з педагогіки вищої школи /За ред. В.І.Лозової. - Харків: ОВС, 2006. – 496 с.
15. Мазоха Д.С. На шляху до педагогічної професії. Вступ до спеціальності. - К.: Центр навчальної літератури, 2005. - Тема 1, 2.

16. Національна доктрина розвитку освіти України. - К., 2002. – 24 с.
17. Фіцула М.М. Вступ до педагогічної професії. - Тернопіль: Навчальна книга-Богдан, 2005. - Р. III, IV.
18. Фіцула М.М. Педагогіка вищої школи. - К.: Академвидав, 2006. - 352с.

ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА

1. Андрущенко В. Основні тенденції розвитку вищої освіти на рубежі століть // Вища освіта України. - 2002. - № 1. - С.11-17.
2. Вища освіта України - європейський вимір: стан, проблеми, перспективи Освіта України. - 2008. - 19 берез. - С. 1-24.
3. Гончаренко С. Фундаменталізація освіти як дидактичний принцип С. Гончаренко // Шлях освіти. - 2008. - № 1. - С.2-6.
4. Корсак К.В. Світова вища освіта. Порівняння і визнання закордонних кваліфікацій і дипломів. - К.: МАУП - МКА, 1997. – 208 с.
5. Левківський К. Підготовка сучасного вчителя згідно з вимогами Болонського процесу / К. Левківський // Освіта України. - 2008. - 22 лютого.
6. Литвин О. Болонський процес і наші державні стандарти // Вища освіта України. - 2004. - № 3. - С.42- 45.
7. Мамаєв Л. Нові технології навчання у ВНЗ // Рідна школа. - 2002. - № 4. - С. 68-70.
8. Мостова І. Першокурснику: поради психолога. - К.: Тандем, 2000. – 76 с.
9. Паламарчук В., Даниленко Л. Європейський вибір вищої освіти Управління освітою. - 2004. - № 18. - С.4-5.
10. Поляков М. Болонський процес: зближення, а не уніфікація // Вища освіта України. - 2004. - № 2. - С. 47-50.
11. Сікорський П. Кредитно-модульна технологія у вищих навчальних закладах // Шлях освіти. - 2004. - № 7. - С. 29-34.

ТЕМА 5. САМОСТІЙНА І НАУКОВО-ДОСЛІДНА РОБОТА СТУДЕНТІВ У ВНЗ

Репродуктивний рівень:

1. Відвідати Наукову бібліотеку Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника з метою набуття навичок пошуку та роботи з літературними джерелами, бібліогрфічними виданнями, каталогами та картотеками.
2. Дібрати бібліографію до теми «Етика педагога»

3. Скласти план, написати конспект статті: Левківський К. Підготовка сучасного вчителя згідно з вимогами Болонського процесу / К.Левківський // Освіта України. - 2008. - 22 лютого.

Частково-пошуковий рівень:

Підготувати реферати на тему:

1. Методика роботи з книгою.
2. Наукова організація праці студента.

Творчий рівень:

1. Складіть програму самостійної позааудиторної роботи з підвищення своєї культури розумової праці. До неї можна включити такі пункти:
 - а) вивчення науково-методичної літератури з питань навчання й виховання;
 - б) ознайомлення з передовим педагогічним досвідом;
 - в) оволодіння технологією педагогічної майстерності у процесі навчання у ВНЗ;
 - г) формування якостей особистості вчителя-вихователя.

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА

1. Алексюк А.М. Педагогіка вищої освіти України. - К.: Либідь, 1998. – 500 с.
2. Вступ до спеціальності: Навчально-методичний посібник для студентів педагогічних закладів освіти / За ред. Н.І. Яковець. - Ніжин: НДПУ, 2003. - 89 с.
3. Гецов Г. Работа с книгой: рациональные приемы. - М.: Книга, 1984. -120 с.
4. Державна національна програма «Освіта» («Україна ХХІ століття»). - К., 1994. - 62с.
5. Дубасенюк О.А. Практикум з педагогіки. - К.: Центр навчальної літератури, 2004. - Р. 1.
6. Закон України «Про вищу школу» Освіта. - 2002. - 20-27 лютого. - С.5-12.
7. Закон України «Про освіту» // Голос України. - 1996. - 25 квітня.
8. Концепція виховання дітей та молоді \ національній системі освіти. - К., 1994.
9. Концепція педагогічної освіти України. - К.: Либідь, 1991. – 28 с.
10. Кузьмінський А.І. Педагогіка вищої школи. - К: Знання, 2005. – 486 с.
11. Національна доктрина розвитку освіти України у ХХІ столітті. - К.: Шкільний світ, 2002. – 24 с.
12. Мазоха Д.С. На шляху до педагогічної професії. Вступ до спеціальності. - К.: Центр навчальної літератури, 2005. - Тема 3.
13. Основні напрямки досліджень з педагогічних і психологічних наук в

Україні. - К., 2002.

14. Радченко И.П. НОТ учителя: Книга для учителя. - М: Просвещение, 1989. - 238 с.
15. Тягур Р.С. Методи науково-педагогічних досліджень // Тягур Р.С. Основи педагогічних досліджень: Навчально-методичний посібник. - Івано-Франківськ: Плай, 2005. - С.47-84.
16. Тягур Р.С. Наукова робота студентів // Тягур Р.С. Основи педагогічних досліджень: Навчально-методичний посібник. - Івано-Франківськ: Плай, 2005. - С. 15-31.
17. Фіцула М.М. Вступ до педагогічної професії. - Тернопіль: Навчальна книга-Богдан, 2005. - Р.У.
18. Фіцула М.М. Педагогіка вищої школи. - К.: Академвидав. - 2006. – 352 с.
19. Шайдур І. Психолого-педагогічні аспекти організації самостійної роботи студентів // Рідна школа. - 2000. - № 3. - С. 54-55.
20. Шейко В.М., Кушнарєнко Н.М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності. - К.: Знання. 2004. – 307 с.

ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА

1. Буряк В. Керування самостійною роботою студентів // Вища школа. – 2001. - № 4-5.
2. Елканов С.Б. Профессиональное самовоспитание учителя. - М.: Просвещение, 1986. – 143 с.
3. Філіпенко А.С. Основи наукових досліджень. Навч. посібник. - К.: Академвидав, 2005. – 208 с.

ТЕМА 6. ПРОФЕСІЙНЕ СПІЛКУВАННЯ У ДІЯЛЬНОСТІ ВЧИТЕЛЯ

Репродуктивний рівень:

1. Перегляньте педагогічні журнали «Рідна школа» та знайдіть публікації, в яких висвітлено проблему педагогічного спілкування і його місця в професійній діяльності. Зробіть анотації статей.
2. Тезово обґрунтуйте, які особистісні риси педагога сприяють ефективному педагогічному спілкуванню? Чи властиві вони Вам?
3. З книги «Сто порад учителям» В. Сухомлинського виписати поради щодо ефективної організації педагогічного спілкування.

Частково-пошуковий рівень:

Напишіть реферат на одну із запропонованих тем:

- а) Комунікативна культура вчителя.
- б) Індивідуальний стиль педагогічного спілкування.

в) Виховання та самовиховання комунікативних умінь.

4. На основі книги В.О. Сухомлинського «Серце віддаю дітям» підготуйте повідомлення з тем: 1) Особливості педагогічного спілкування вчителя з молодшими школярами. 2) Творче спілкування педагога з учнями.

Творчий рівень:

1. Складіть власні правила спілкування педагога з учнями; батьками учнів: колегами.
2. Тренінг педагогічного спілкування. Змодельуйте педагогічну ситуацію як одиницю навчального процесу, організованого способом взаємодії вчителя й учнів в авторитарному, ліберальному стилях.
3. Проаналізуйте можливі наслідки впливу на особистість того чи іншого стилю спілкування.

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА

1. Вікова та педагогічна психологія / За ред. О.В.Скрипченко, Л.В. Долинської, З.В. Огороднійчук та ін.. - К.: Каравела, 2007. - Р. XII.
2. Волкова Н.П. Педагогіка. - К.: Академія, 2001. - Р.5.
3. Державна національна програма «Освіта» («Україна XXI століття»). - К., 1994. – 62 с.
4. Державна програма «Вчитель» // Директор школи. - 2002. - № 23-24 (червень). - С. 3-23.
5. Добрович А.Б. Воспитателю о психологии и психогигиене общения. – М.: Просвещение, 1987.
6. Закон України «Про загальну середню освіту» // Освіта України. – 1999. - 12 серпня.
7. Закон України «Про освіту» // Голос України. - 1996. - 25 квітня.
8. Кан-Калык В.А. Учителю о педагогическом общении. - М.: Просвещение, 1987.
9. Концепція виховання дітей та молоді у національній системі освіти. – К., 1994.
10. Концепція педагогічної освіти України. - К.: Либідь, 1991. – 28 с.
11. Кузьмінський А.І., Омеляненко В.Л. Педагогіка. - К.: Знання-Прес, 2003. - Р.3.9
12. Мазоха Д.С. На шляху до педагогічної професії. Вступ до спеціальності. - К.: Центр навчальної літератури. 2005. – 168 с.
13. Максимюк С.П. Педагогіка. - К.: Кондор, 2005. - Ч.І. Тема 10.
14. Мойсеюк Н.Є. Педагогіка. - К.: ВАТ КДНК, 2001. - Ч.І. Тема 5.
15. Національна доктрина розвитку освіти України у XXI столітті. - К. Шкільний світ, 2001.

16. Нормативно-правове забезпечення навчально-виховного процесу в початковій школі / Упоряд. Юрченко Н.Ф. - Х.: Основа, 2006. – 464 с.
17. Педагогіка: завдання і ситуації: Практикум /Уклад.: А.І. Кузьмінський, Л.П. Вовк, В.Л. Омеляненко. - К.: Знання-Прес, 2003. - Р.3. Тема 21.
18. Педагогічна майстерність / За ред. І.А.Зязюна. - К.: Вища школа, 2004. - Р.7, 8.
19. Сухомлинський В.О. Серце віддаю дітям // Вибрані твори. В 5 т. - К.: Радянська школа, 1976. - Т.3. - С. 7-282.
20. Сухомлинський В.О. Вибрані твори. У 5 т. - К.: Радянська школа, 1977. - Т. 5.- С. 160-167, 239-255, 321-330.
21. Сухомлинський В.О. Сто порад учителям // Вибрані твори: В 5 т. - К., 1977. -Т. 2.-С. 420-654.
22. Фіцула М.М. Вступ до педагогічної професії.- Тернопіль: Навчальна книга-Богдан, 2005. - С. 97-105.
23. Фридман Л.М., Кулагина И.Ю. Психологический справочник учителя. – М.: Просвещение, 1991. - Р. IV.
24. Щербань П.М. Прикладна педагогіка. - К.: Вища школа, 2002. - Р. 5.3.
25. Ягупов В.В. Педагогіка. - К.: Либідь, 2002. - Р.1. Тема 6.

ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА

1. Амонашвілі Ш.О. До школи у шість років // Педагогічний пошук. - К.: Радянська школа, 1991.
2. Безруких М.М., Ефимов С.П. Знаєте ли вы свого ученика? - М.: Просвещение, 1991.- 176 с.
3. Грехнев В.С. Культура педагогического общения. - М.: Просвещение, 1991. – 144 с.
4. Костюк Г.С. Навчально-виховний процес і психічний розвиток особистості / Під ред. Л.М. Проколієнко; Упор. В.В. Андрієвська, Г.О. Балл, О.Т. Губко, О.В. Проскура. - К.: Рад. школа, 1989.
5. Подласый И.П. Педагогика начальной школы. - М.: Владос, 2000. – 448 с.
6. Савченко О.Я. Дидактика початкової школи. - К., 1999. – 368 с.

ТЕМА 7. ПРОФЕСІЙНЕ САМОВИХОВАННЯ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ

Репродуктивний рівень:

1. Дібрати бібліографію до теми «Професійне самовиховання майбутніх педагогів».
2. Законспектувати одну із статей з проблем самовиховання.

3. Проілюструвати прикладами з народної педагогіки (прислів'я, приказки, казки, легенди та ін.) погляди українського народу щодо проблеми самовиховання.

Частково-пошуковий рівень:

Реферати і повідомлення.

1. Виховання і самовиховання як дві сторони процесу формування особистості.
2. Організація професійного самовиховання майбутніх педагогів.
3. Планування діяльності з професійного самовиховання.
3. Самоосвіта та її роль у професійному становленні вчителя початкових класів.

Творчий рівень:

1. Підготуйте програму самовиховання, використовуючи структурні елементи:
 - а) зміст; б) мета, завдання; ідеал; в) прийоми, методи; г) способи, форми; д) результат, коригування.
2. Складіть свої правила керування самовихованням молодшого школяра.

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА

1. Алексюк А.М. Педагогіка вищої освіти України. - К.: Либідь, 1998. – 500 с.
2. Вступ до спеціальності: Навчально-методичний посібник для студентів педагогічних закладів освіти / За ред. Н.І. Яковець. - Ніжин: НДПУ, 2003. - 89 с.
3. Гецов Г. Работа с книгой: рациональные приемы. - М.: Книга, 1984. - 120 с.
4. Державна національна програма «Освіта» («Україна XXI століття»). - К., 1994. – 62 с.
5. Дубасенюк О.А. Практикум з педагогіки. - К.: Центр навчальної літератури, 2004. - Р. 1.
6. Закон України «Про вищу школу» Освіта. - 2002. - 20-27 лютого. - С. 5-12.
7. Закон України «Про освіту» // Голос України. - 1996. - 25 квітня.
8. Концепція виховання дітей та молоді в національній системі освіти. - К., 1994.
9. Концепція педагогічної освіти України. - К.: Либідь, 1991. – 28 с.
10. Кузьмінський А.І. Педагогіка вищої школи. - К: Знання, 2005. – 486 с.
11. Національна доктрина розвитку освіти України у XXI столітті. - К.: Шкільний світ, 2002. – 24 с.

- 12 . Мазоха Д.С. На шляху до педагогічної професії. Вступ до спеціальності. - К.: Центр навчальної літератури, 2005. - Тема 3.
- 13 . Основні напрямки досліджень з педагогічних і психологічних наук в Україні. - К., 2002.
14. Радченко И.П. НОТ учителя: Книга для учителя. - М: Просвещение, 1989. - 238 с.
15. Тягур Р.С. Методи науково-педагогічних досліджень // Тягур Р.С. Основи педагогічних досліджень: Навчально-методичний посібник. - Івано-Франківськ: Плай, 2005. - С. 47-84.
16. Тягур Р.С. Наукова робота студентів // Тягур Р.С. Основи педагогічних досліджень: Навчально-методичний посібник. - Івано-Франківськ: Плай, 2005. - С. 5-31.
17. Фіцула М.М. Вступ до педагогічної професії. - Тернопіль: Навчальна книга-Богдан, 2005. - Р.У.
18. Фіцула М.М. Педагогіка вищої школи. - К.: Академвидав. - 2006. – 352 с.
19. Шайдур І. Психолого-педагогічні аспекти організації самостійної роботи студентів // Рідна школа. - 2000. - № 3. - С. 54-55.
20. Шейко В.М., Кушнарєнко Н.М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності. - К.: Знання, 2004. – 307 с.

ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА

1. Буряк В. Керування самостійною роботою студентів // Вища школа. – 2001. - № 4-5.
2. Елканов С.Б. Профессиональное самовоспитание учителя. - М.: Просвещение, 1986. – 143 с.
3. Філіпенко А.С. Основи наукових досліджень. Навч. посібник. - К.: Академвидав, 2005. – 208 с.

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ ЗІ «ВСТУПУ ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ»

Тести до теми № 1

«Основи педагогічної діяльності»

ЗАПИТАННЯ В ЗАКРИТІЙ ФОРМІ

1. Педагогічна професія відноситься до групи професій, предметом яких є інша людина.

Так

Ні

2. Результатом педагогічної діяльності є людина, здатна до подальшого саморозвитку і життєтворчості.

Так

Ні

3. Своєрідність педагогічної професії полягає в тому, що вона має гуманістичний, колективний і творчий характер.

Правильно

Неправильно

4. Педагог – це фахівець, який має спеціальну підготовку і професійно здійснює навчально-виховну роботу в різних освітньо-виховних закладах.

Правильно

Неправильно

5. Існують такі рівні педагогічної кваліфікації: молодший спеціаліст, бакалавр, спеціаліст, магістр.

Правильно

Неправильно

6. Професія – це вид трудової діяльності, що характеризується сумою вимог до особистості.

Правильно

Неправильно

7. Спеціальність – це вид занять у рамках певної професії.

Правильно

Неправильно

8. Кваліфікація – це рівень і вид професійної підготовленості, що характеризує можливості спеціаліста у вирішенні певного класу задач.

Правильно
Неправильно

9. Педагогічну діяльність можна представити як сукупність таких взаємодіючих компонентів: 1) ціль діяльності 2) суб'єкт діяльності 3) об'єкт діяльності 4) зміст діяльності 5) способи діяльності, 6) результат діяльності.

Правильно
Неправильно

10. Змістом викладацької діяльності є процес організації навчальної діяльності учнів та процес організації власної діяльності.

Правильно
Неправильно

11. Виховна робота – вид діяльності вчителя, спрямований на управління переважно пізнавальною діяльністю школярів.

Правильно
Неправильно

12. Викладання – педагогічна діяльність, спрямована на організацію виховного середовища і управління різноманітними видами діяльності вихованців з метою вирішення завдань їх гармонійного розвитку.

Правильно
Неправильно

13. Чи правильним є твердження, що викладання і виховна робота – дві взаємопов'язані сторони педагогічного процесу ?

Правильне
Неправильне

14. Чи правильним є твердження, що управлінська діяльність учителя - це діяльність з самоосвіти і професійного самовиховання?

Правильне
Неправильне

15. Чи правильним є твердження, що організаторська діяльність - це діяльність керівників освітніх закладів та їх заступників?

Правильне
Неправильне

16. Чи правильним є твердження, що методична діяльність - це діяльність організаторів дитячого і юнацького руху у школі і поза нею?

Правильне
Неправильне

17. Чи правильним є твердження, що методична діяльність - це діяльність учителів з вивчення кращих досягнень психолого-педагогічних наук і передового педагогічного досвіду?

Правильне

Неправильне

18. Чи правильним є твердження, що педагогічна діяльність – це вид професійної діяльності, змістом якої є навчання, виховання, освіта і розвиток учнів?

Правильне

Неправильне

19. Чи правильним є твердження, що людина, яка займається професійно педагогічною діяльністю, може називатися по-різному: вихователь, учитель, викладач, педагог?

Правильне

Неправильне

20. Чи правильним є твердження, що педагог – родове поняття по відношенню до понять вихователь, учитель, викладач?

Правильне

Неправильне

ЗАПИТАННЯ МНОЖИННОГО ВИБОРУ

1. Хто такий педагог?

-Особа, фахом якої є навчання й виховання

-батько, що добре виховує власних дітей

-шкільний учитель

2. Вкажіть найбільш точне визначення поняття «педагог»:

-вихователь дошкільного закладу

-викладач середнього спеціального навчального закладу, ВНЗ

-особа, фахом якої є навчання й виховання

3. Педагог – це:

-людина старшого віку з великим життєвим досвідом

-особа, фахом якої є навчання й виховання

-науковий працівник, який досліджує проблеми педагогіки як науки

4. Суб'єктом педагогічної діяльності є:

-учень

-вчитель

-дирекція школи

5. Об'єктом педагогічної діяльності є:

- педагогічний колектив
- учень
- вчитель

6. У чому полягає виховна функція педагогічної діяльності?

- Педагогічна діяльність сприяє оволодінню системою знань, умінь та навичок
- педагогічна діяльність сприяє формуванню системи ставлень, переконань, культури взаємовідносин у суспільстві
- педагогічна діяльність забезпечує умови для психічного та особистісного розвитку учнів

7. У чому полягає навчальна функція педагогічної діяльності?

- Педагогічна діяльність сприяє оволодінню системою знань, умінь та навичок
- педагогічна діяльність сприяє формуванню системи ставлень, переконань, культури взаємовідносин у суспільстві
- педагогічна діяльність забезпечує умови для психічного та особистісного розвитку учнів

8. У чому полягає розвивальна функція педагогічної діяльності?

- Педагогічна діяльність сприяє оволодінню системою знань, умінь та навичок
- педагогічна діяльність сприяє формуванню системи ставлень, переконань, культури взаємовідносин у суспільстві
- педагогічна діяльність забезпечує умови для психічного та особистісного розвитку учнів

9. Хто такий учитель?

- Працівник дошкільного закладу
- науковий працівник, який досліджує проблеми педагогіки як науки
- спеціаліст, який проводить навчальну і виховну роботу з учнями в загальноосвітніх школах різних типів

10. Кого називаємо учителем?

- Спеціаліста, який проводить навчальну і виховну роботу з учнями в загальноосвітніх школах різних типів
- громадського діяча, який формує погляди й переконання людей
- людину, що залишила глибокий слід у розвитку окремої особистості

11. Яка функція педагогічної діяльності передбачає вплив на емоції та психічний стан учнів?

- Розвивальна
- діагностична
- експресивна
- прогностична

12. Яка функція педагогічної діяльності передбачає визначення посильності навантажень учнів та їх корекцію?

- Методична
- рекреаційна
- управлінська
- розвивальна

13. Яка функція педагогічної діяльності передбачає підготовку учнів до встановлення стосунків з реальним соціальним середовищем?

- Розвивальна
- діагностична
- соціалізації
- управлінська

14. Яка функція педагогічної діяльності передбачає опанування інформацією про стан навчання, виховання і розвитку учнів?

- Розвивальна
- діагностична
- соціалізації
- управлінська

15. Яка функція педагогічної діяльності передбачає спонукання учнів до засвоєння та наслідування соціально-культурних стандартів життя і поведінки?

- Методична
- культурологічна
- управлінська
- розвивальна

16. Яка функція педагогічної діяльності передбачає керівництво діяльністю учнів?

- Управлінська
- культурологічна
- координаційна
- розвивальна

17. Яка функція педагогічної діяльності передбачає забезпечення позитивного мікроклімату в класі?

- Психотерапевтична
- культурологічна
- діагностична
- координаційна

18. Кого у стародавній Греції називали педагогами?

- Старших за віком людей, що мали великий життєвий досвід
- рабів, що вивчали дітей рабовласників у школі
- учителів, які навчали дітей у школах

19. Коли в Україні почали створюватися перші учительські інститути?

- у кінці 18 ст.
- на початку 19 ст.
- у кінці 19 ст.

20. Скільки компонентів, на думку психологів, учительська праця нараховує у своїй структурі?

- 100
- 250
- 350

21. Як називали вчителів у стародавній Греції?

- Грамматистами
- педономами
- дидасками
- педотрибами

АЛЬТЕРНАТИВНИЙ ТИП ЗАПИТАНЬ

1. Чи вважаєте ви колективний характер педагогічної праці її позитивним аспектом?

- Так
- Ні

2. Чи дає педагогічна праця можливості для професійного росту?

- Так
- Ні

3. Багатство соціальних зв'язків з колегами, учнями, їх батьками – це негативний аспект учительської професії?

- Так

Ні

4. Чи властива для педагогічної професії творча самостійність?

Так

Ні

5. Чи має педагогічна професія гуманістичний характер?

Так

Ні

6. Чи ставляться в школі підвищені вимоги до моральності вчителя?

Так

Ні

7. Чи вимагає вчительська професія великих нервових затрат?

Так

Ні

8. Педагогічна діяльність є процесом взаємодії людей?

Так

Ні

9. Учень є лише об'єктом педагогічної діяльності?

Так

Ні

10. Учень одночасно виступає об'єктом і суб'єктом педагогічної діяльності?

Так

Ні

11. Комунікативний компонент педагогічної діяльності передбачає вміння правильно спілкуватися з учнями, батьками, колегами?

Так

Ні

12. Контрольно-корекційний компонент педагогічної діяльності передбачає організацію учнівського колективу?

Так

Ні

13. Чи є педагогічна діяльність складною динамічною системою?

Так

Ні

14. Чи передбачає діагностична функція педагогічної діяльності моделювання подальшого розвитку учня?

Так

Ні

15. Чи передбачає прогностична функція педагогічної діяльності вплив на емоції та психологічний стан учнів?

Так

Ні

16. Проектування цілей – це один з компонентів педагогічної діяльності?

Так

Ні

17. Чи проводиться позашкільна робота учителем початкової школи?

Так

Ні

18. Чи виконує педагог початкової школи культурологічну функцію?

Так

Ні

19. Чи властива для вчителя функція соціалізації дітей?

Так

Ні

20. Чи займається вчитель початкової школи науково-дослідницькою роботою?

Так

Ні

21. Чи можна сказати, що вчитель початкової школи – це насамперед словесник?

Так

Ні

22. Чи можна вважати викладання різновидом виховної діяльності?

Так

Ні

21. Чи повинно навчання виховувати?

Так

Ні

22. Чи повинно виховання навчати?

Так

Ні

КОРОТКА ВІДПОВІДЬ

1. Яке за походженням слово «педагог»?

-Грецьке

-грецького походження

-із стародавньої Греції

2. Хто є суб'єктом педагогічної діяльності?

-Вчитель

-педагог

-вихователь

3. Хто є об'єктом педагогічної діяльності?

-учень

-дитина

-школяр

4. Вкажіть точне значення грецького слова «педагог»:

-дітоведення

-виховання дитини

-ведення дитини

5. Запишіть 2 найважливіші види педагогічної діяльності:

-викладання та виховна робота

-виховання та викладання

-навчальна і виховна робота

6. Який вид педагогічної діяльності є найдавнішим?

-Виховання

-виховна робота

-виховна функція

7. Назвіть основний інструмент педагогічної діяльності.

-мовлення

-мова

-мова і мовлення

8. Яка особливість педагогічної діяльності пов'язана з тим, що її об'єкт – учень – постійно змінюється?

- Динамічність
- змінність
- рухливість

9. Яка особливість педагогічної діяльності пов'язана з тим, що педагог може працювати в різних навчальних закладах та займати там різні посади?

- Багатоплановість
- різнобічність
- різноплановість

10. Як називається роботи педагога з організації дозвілля дітей у школі?

- Позакласна робота
- позакласна діяльність
- позаурочна робота

11. Який вид роботи педагога спрямований на вивчення і впровадження педагогічного досвіду?

- Методична робота
- методична діяльність
- методичний вид роботи

12. Який вид роботи педагога спрямований на розв'язання завдань всебічного і гармонійного розвитку школяра шляхом організації виховного середовища?

- Виховання
- виховна робота
- виховний вид роботи

13. Який вид роботи педагога спрямований на управління пізнавальною діяльністю учнів?

- Викладання
- діяльність викладання
- викладацька діяльність

14. Який вид діяльності педагога спрямований на організацію і виховання учнівського колективу в певному класі?

- Класне керівництво
- робота класного керівника
- діяльність класного керівника

15. Як називається діяльність керівників освітніх закладів та їх заступників?

- Управлінська
- управління
- діяльність з управління школою

16. Як називається діяльність організаторів дитячого і юнацького руху у школі і поза нею?

- Організаторська
- організаційна
- організуюча

17. Як називається робота педагога в позашкільних закладах?

- Позашкільна робота
- позашкільна діяльність
- позашкільний вид роботи

18. Як називається вид професійної діяльності, змістом якого є навчання, виховання, освіта і розвиток учнів?

- Педагогічна діяльність
- педагогічна робота
- робота педагога

19. Як називається вид педагогічної діяльності, змістом якого є здійснення наукових мікродосліджень та запровадження педагогічних інновацій?

- Пошуково-дослідницька діяльність
- пошукова діяльність
- дослідницька діяльність

20. Як називається фахівець, який має спеціальну підготовку і професійно виконує навчально-виховну роботу в різних освітньо-виховних закладах?

- Педагог
- учитель
- вихователь

21. Як називається педагог, який працює в дитячому садку?

- Вихователь
- вихователь дитячого садка
- вихователь дитячого дошкільного закладу
- вихователь дітей дошкільного віку

22. Як називається педагог, який працює в школі?

- Вчитель
- шкільний учитель
- вчитель початкової школи

23. Як називається педагог, який працює у технікумі, училищі, вищому навчальному закладі?

- Викладач

- викладач технікуму
- викладач училища
- викладач вищого навчального закладу

24. Назвіть функцію педагогічної діяльності, суть якої полягає в тому, що учитель транслює ту чи іншу інформацію?

- Інформаційна
- інформативна
- повідомлювальна

25. Назвіть функцію педагогічної діяльності, суть якої полягає в тому, що учитель досліджує особистість учня, дитячий колектив, навченість і вихованість школярів.

- Дослідницька
- пошукова
- науково-дослідна
- дослідно-пошукова

ЗАПИТАННЯ НА ЗІСТАВЛЕННЯ

1. Дайте відповіді на запитання.

- Як називаються люди, що займаються вихованням дітей?
- Як називається педагог, що працює в школі?
- Як називається педагог, що працює в університеті?

2. Дайте відповіді на запитання.

- Яка професія є найдавнішою в історії людського суспільства?
- Як називається педагог, який працює в дитячому садку?
- До якого типу належить педагогічна професія?

3. Дайте відповіді на запитання.

- Як називається діяльність педагога?
- Назвіть найдавніший вид педагогічної діяльності.
- Назвіть предмет педагогічної професій.

4. Дайте відповіді на запитання.

- Як називається вид трудової діяльності, що характеризується сумою вимог до особистості?
- Як називається вид занять у рамках цієї професії?
- Як називається рівень і вид професійної підготовленості, що характеризує можливості спеціаліста у вирішенні певного класу задач?

5. Дайте відповіді на запитання.

- Який освітньо-кваліфікаційний рівень забезпечують педучилища?
- Який освітньо-кваліфікаційний рівень забезпечують коледжі?
- Який освітньо-кваліфікаційний рівень забезпечують інститути, університети?

6. Дайте відповіді на запитання.

- Де виникли перші школи?
- У який період виникли перші школи?
- Хто виконував функції вчителів у цей період?

7. Дайте відповіді на запитання.

- У яких джерелах вперше зустрічається згадка про школу?
- Яким часом датуються перші згадки про школу?
- Де виник термін «педагог»?

8. Дайте відповіді на запитання.

- Який компонент педагогічної діяльності передбачає формування у дітей позитивного ставлення та інтересу до навчальної діяльності?
- Який компонент педагогічної діяльності передбачає відбір і компонування навчального матеріалу?
- Який компонент педагогічної діяльності передбачає включення учнів у різноманітні види діяльності та організація учнівського колективу?

9. Дайте відповіді на запитання.

- Який компонент педагогічної діяльності передбачає аналіз і корегування педагогічного процесу, оцінювання його результатів?
- Який компонент педагогічної діяльності передбачає аналіз результатів педагогічної діяльності на предмет відповідності цілям, формулювання висновків?
- Який компонент педагогічної діяльності включає вміння встановлювати педагогічно доцільні відносини з учнями, батьками, колегами, представниками громадськості?

10. Дайте відповіді на запитання.

- Яка функція педагогічної діяльності передбачає визначення посильності навантаження учнів та їх корекцію?
- Яка функція педагогічної діяльності передбачає забезпечення позитивного мікроклімату в класі?
- Яка функція педагогічної діяльності передбачає конструювання уроків, позакласних справ?

«Вимоги до особистості вчителя»

ЗАПИТАННЯ В ЗАКРИТІЙ ФОРМІ

1. Чи відноситься патріотизм до домінантних якостей особистості педагога?
 - Так
 - Ні

2. Педагогічна майстерність - це:
 - сукупність правил і моделей моральної поведінки педагога
 - специфічна здатність учителя передбачати вчинки дитини за певних умов
 - характеристика рівня педагогічної діяльності

3. Креативність педагога - це:
 - потреба в спілкуванні
 - здатність до творчості
 - емоційна стабільність

4. Динамізм особистості педагога - це:
 - орієнтація на позитивне в дитині
 - вміння організувати учнівський колектив
 - здатність активно впливати на іншу людину

5. Громадянська відповідальність учителя – це:
 - відповідальне ставлення до професійних обов'язків
 - соціальна активність
 - інтелігентність

6. Хто є автором «золотого правила», яке стверджує, що «вчителю треба бути таким, яким він хоче бачити своїх вихованців»?
 - В. Сухомлинський
 - К. Ушинський
 - А. Макаренко

7. Що являє собою професійна готовність учителя до педагогічної діяльності?
 - педагогічне покликання
 - сукупність професійно обумовлених вимог до вчителя
 - педагогічні здібності

8. Чи правильним є твердження, що педагогічна творчість – це пошук нових елементів педагогічної діяльності, її вдосконалення?
 - правильне
 - неправильне

9. Чи правильним є твердження, що педагогічне новаторство – це створення педагогом нових ідей, методичних систем, педагогічних технологій?
- правильне
 - неправильне
10. Вміння аналізувати педагогічні факти і явища відноситься
- до проєктивних умінь
 - до аналітичних умінь
 - до прогностичних умінь
11. До якої групи вмінь учителя відноситься здатність орієнтуватися на чітко визначений результат?
- до аналітичних умінь
 - до проєктивних умінь
 - до прогностичних умінь
12. Чи правильним є твердження, що рефлексія дає змогу педагогові розумно й об'єктивно оцінити власні судження і вчинки?
- правильне
 - неправильне
13. Чи правильним є твердження, що комунікативні вміння вчителя – це вміння педагогічного спілкування?
- правильне
 - неправильне
14. Чи правильним є твердження, що проєктивні вміння передбачають складання перспективних та оперативних планів навчання і виховання?
- правильне
 - неправильне
15. Чи правильним є твердження, що рефлексія – це аналіз власних дій педагога, здійснення контролю та оцінювання власної діяльності на основі одержаних результатів?
- правильне
 - неправильне
16. Чи правильним є твердження, що мобілізаційні вміння включають здатність педагога діагностувати педагогічні явища, знаходити способи оптимального розв'язання проблеми?
- Правильне
 - неправильне

17. Чи правильним є твердження, що інформаційні вміння вчителя— це вміння одержувати інформацію з різних джерел та адаптувати її до завдань навчання й виховання?

- правильне
- неправильне

18. Розвивальні вміння вчителя спрямовані на формування розвивальних процесів учнів, їх пізнавальної самостійності, творчого мислення?

- правильно
- неправильно

19. Розвивальні вміння вчителя спрямовані на здійснення індивідуального підходу до учнів?

- правильно
- неправильно

20. Орієнтаційні вміння вчителя спрямовані на навчання учнів одержувати інформацію з різних джерел?

- Правильно
- неправильно

21. Орієнтаційні вміння вчителя спрямовані на формування морально-ціннісних установок учнів, їх наукового світогляду, соціально значущих якостей особистості?

- правильно
- неправильно

ЗАПИТАННЯ МНОЖИННОГО ВИБОРУ

1. Визначити серед перелічених домінуючі якості вчителя:

- привітність
- оптимізм
- гуманність
- артистизм

2. Визначити серед перелічених периферійні якості вчителя:

- оптимізм
- почуття гумору
- артистизм
- педагогічний такт

3. Педагогічне покликання - це:

- любов до дітей
- установка на педагогічну діяльність і психологічна готовність до неї

- бажання керувати іншими людьми
- бажання організувати роботу в дитячому колективі

4. У педагогічній літературі виділяють такі основні здібності до педагогічної діяльності:

- комунікативність
- перцептивні здібності
- почуття гумору

5. У професіограмі педагога відображаються:

- автобіографія
- основні особистісні якості
- професійні знання, вміння, навички
- етапи кар'єрного росту

6. До компонентів педагогічної майстерності належать:

- педагогічні знання
- педагогічна техніка
- педагогічна творчість

7. Педагогічна техніка включає такі компоненти:

- професіоналізм
- уміння здійснювати навчально-виховну діяльність
- уміння керувати учнівським колективом
- уміння належної педагогічної поведінки

8. Виділяють такі ступені педагогічної майстерності:

- педагогічна творчість
- педагогічне новаторство
- педагогічні інновації

9. Теоретична готовність учителя до педагогічної діяльності передбачає наявність таких груп умінь:

- аналітичні вміння
- організаційні вміння
- прогностичні вміння

10. Гуманність педагога – це:

- любов до дітей
- вміння організувати діяльність дітей
- вміння поважати гідність дітей

11. Інтелігентність педагога – це риса, яка включає:

- високий рівень розвитку інтелекту

- освіченість у галузі предмета викладання
- ерудицію
- культуру поведінки

12. Які моральні якості мають бути притаманні вчителеві?

- Правдивість
- привітність
- справедливість
- чесність

13. Позначте моральні якості вчителя:

- порядність
- працьовитість
- зовнішня привабливість
- самовідданість

14. Іноваційний стиль науково-педагогічного мислення педагога означає:

- готовність до створення і застосування нового
- готовність до зміни місця роботи
- готовність до прийняття творчих рішень

15. Які риси вчителя є негативними?

- Креативність
- поблажливість до учнів
- фамільярність
- необ'єктивне оцінювання

16. У чому виявляється емоційна стабільність учителя?

- Здатність володіти собою
- здатність зберігати спокій
- здатність розуміти іншу людину
- здійснювати самоконтроль і саморегуляцію

17. У чому виявляється оптимізм педагога?

- В орієнтації на позитивне в особистості
- в професійній інтуїції
- у вихованні учнів через опору на позитивні якості

18. Перцептивні здібності педагога включають:

- професійну пильність
- здатність до творчості
- інтуїцію
- здатність сприймати і розуміти іншу людину.

19. Інтелектуальні здібності вчителя виявляються:

- у здатності засвоювати навчальний матеріал
- у здатності аналізувати навчальний матеріал
- у здатності організовувати навчальну діяльність учнів
- у здатності належно подавати дітям матеріал навчальних предметів

20. Організаторські здібності вчителя виявляються:

- у вмінні організувати учнівський колектив
- у вмінні відчувати задоволення від спілкування
- у вмінні залучити учнів до різноманітних цікавих справ.

21. Які складові включає професійна компетентність педагога?

- Теоретичну готовність
- практичну готовність
- комунікативну готовність
- психологічну готовність \

22. У чому виявляється педагогічна творчість учителя?

- У вдосконалення педагогічної діяльності
- у пошуку нових елементів педагогічної діяльності
- в емоційній стабільності

23. У чому виявляється педагогічне новаторство вчителя?

- В розробці нових ідей
- у здатності швидко вирішувати проблемні питання
- в розробці нових методичних систем
- в розробці нових педагогічних технологій

24. Назвіть компоненти педагогічної майстерності:

- професійні знання
- педагогічна техніка
- зовнішня культура
- педагогічна моральність

25. Які компоненти включає педагогічна техніка?

- Педагогічне покликання
- уміння здійснювати навчально-виховну діяльність
- уміння керувати учнями, учнівським колективом
- уміння відповідної педагогічної поведінки.

26. Що розуміють під поняттям зовнішньої культури вчителя?

- Зовнішній вигляд
- одяг
- зачіска
- невербальне спілкування

27. Які ступені має педагогічна майстерність?

- Професіоналізм
- педагогічна техніка
- педагогічна творчість
- педагогічне новаторство

КОРОТКА ВІДПОВІДЬ

1. Як називається ідеальна модель, зразок педагога?

- Кваліфікаційна характеристика педагога
- професіограма педагога
- еталон педагога

2. Який компонент професійної компетентності становить уміння вчителя педагогічно мислити?

- Теоретична готовність
- теоретична підготовленість
- теоретична підгототвка

3. Яку групу становлять уміння педагога виділяти педагогічні факти, встановлювати їх елементи, зв'язок між ними?

- Аналітичні вміння
- вміння аналізу
- вміння аналізувати

4. Яку групу становлять уміння педагога орієнтуватися на чітко визначений результат?

- Прогностичні вміння
- вміння передбачення
- вміння прогнозу

5. Яку групу становлять уміння педагога складати конкретні плани навчання і виховання?

- Проективні вміння
- вміння проектування
- вміння проектувати

6. Як називається процес вдосконалення учителем власної педагогічної діяльності, пошук нових її елементів?

- Педагогічна творчість
- творчий підхід
- творчість учителя

-творчість

7. Яким терміном позначається в педагогіці здатність учителя створювати нові педагогічні технології, методики навчання і виховання?

-Педагогічне новаторство

-новаторство вчителя

-новаторський підхід

8. Комплекс мотивів, психологічних установок педагога на ефективну педагогічну діяльність становить:

-психологічну готовність

-психологічну підготовленість

-психологічний компонент професійної готовності

9. Рефлексивні, проєктивні, прогностичні та аналітичні вміння вчителя складають:

-теоретичну готовність

-теоретичну підготовленість

-теоретичний компонент професійної готовності

10. Організаційні та комунікативні вміння педагога складають:

-практичну готовність

-практичну підготовленість

-практичний компонент професійної готовності

АЛЬТЕРНАТИВНИЙ ТИП ЗАПИТАНЬ

1. Чи можна вважати процес вдосконалення вчителем своєї педагогічної діяльності педагогічною творчістю?

Так

ні

2. Педагогічне новаторство вчителя виявляється у створенні нових педагогічних технологій?

Так

ні

3. Педагогічне новаторство вчителя виявляється у створенні нових методик навчання і вихованні учнів?

Так

ні

4. Педагогічне покликання – це установка на педагогічну діяльність і психологічна готовність до неї?

Так

ні

5. Педагогічні здібності – це індивідуально-психологічні особливості людини, що забезпечують успішне виконання конкретної педагогічної діяльності?

Так

ні

6. Комунікативність педагога виявляється в потребі у спілкуванні та вмінні легко вступати в контакт?

Так

Ні

7. Професійна пильність, інтуїція, здатність сприймати і розуміти іншу людину становлять зміст перцептивних здібностей педагога?

Так

Ні

8. Чи свідчить здатність активно впливати на іншу людину про креативність педагога?

Так

ні

9. Чи виявляється динамізм особистості педагога в його здатності володіти собою, зберігати спокій, здійснювати самоконтроль і саморегуляцію?

Так

ні

10. Чи виявляється динамізм особистості педагога в його здатності активно впливати на іншу людину?

Так

ні

11. Чи виявляється оптимізм педагога в орієнтації на позитивне в особистості учня?

Так

ні.

12. Чи виявляються перцептивні здібності педагога в професійній інтуїції?

Так

ні

13. Чи виявляються перцептивні здібності педагога в здатності сприймати і розуміти іншу людину?

Так

ні

14. Чи виявляється креативність педагога в умінні швидко вирішувати проблемні питання?

Так

ні

15. Чи входить до структури професійної компетентності вчителя психологічна готовність до здійснення педагогічної діяльності?

Так

ні

16. Чи виявляється теоретична готовність учителя в узагальненому вмінні педагогічно мислити?

Так

ні

17. Чи входить теоретична готовність до здійснення педагогічної діяльності в структуру професійної компетентності вчителя?

Так

ні

18. Теоретична готовність передбачає наявність у вчителя аналітичних, прогностичних, проєктивних, рефлексивних умінь?

Так

ні

19. Чи повинен учитель національної школи володіти державною українською мовою?

Так

ні

20. Чи можна назвати педагогічну майстерність вчителя особливим видом мистецтва?

Так

ні

21. Чи включає поняття педагогічної майстерності зовнішню культуру вчителя?

Так

ні

22. Чи включає поняття педагогічної майстерності професіоналізм учителя?

Так

ні

23. Чи є поняття «педагогічна майстерність» родовим стосовно поняття «педагогічна творчість»?

Так

ні

24. Чи є поняття «педагогічне новаторство» родовим стосовно поняття «педагогічна майстерність»?

Так

ні

25. Чи виступає професіоналізм інтегрованою якістю особистості вчителя?

Так

ні

26. Чи є професіоналізм учителя результатом його педагогічної діяльності?

Так

ні

27. Чи є професіоналізм учителя здатністю продуктивно, грамотно вирішувати соціальні, професійні та особистісні завдання?

Так

ні

28. Чи виступає зовнішня культура вчителя компонентом педагогічної техніки?

Так

ні

ЗАПИТАННЯ НА ЗІСТАВЛЕННЯ

1. Яка найважливіша якість повинна бути притаманна вчителю?

Яка якість педагога виявляється в спрямованості думок і прагнень до навчання і виховання дітей?

Як називаються індивідуально-психологічні особливості людини, що забезпечують успішне виконання конкретної педагогічної діяльності?

2. Яка якість учителя виявляється в любові та повазі до дітей?

Про яку якість педагога свідчить відповідальне ставлення до своїх професійних обов'язків і соціальна активність?

Про що свідчить високий рівень розвитку інтелекту, ерудиція, культура поведінки вчителя?

3. До якої групи якостей педагога відносяться правдивість, справедливість, порядність, чесність, гідність, працьовитість, самовідданість?

Про що свідчить готовність педагога до створення і застосування нового, прийняття творчих рішень?

Яка риса вчителя виявляється в любові до рідної землі та українського народу?

4. До якої групи якостей педагога відносяться привітність, почуття гумору, артистизм?

До якої групи якостей педагога відносяться любов до свого предмета, наявність педагогічного такту?

До якої групи якостей педагога відносяться завищені вимоги до учнів та необ'єктивне оцінювання знань?

5. Про які здібності педагога свідчить вміння легко вступати в контакт, відчувати задоволення від спілкування?

Про які здібності педагога свідчить орієнтація на позитивне в особистості?

Про які здібності педагога свідчить вміння організувати учнівський колектив?

6. Про які здібності педагога свідчить здатність викликати позитивну реакцію співрозмовника?

Про які здібності педагога свідчить уміння залучити учнів до різноманітних цікавих справ?

Про які здібності педагога свідчить професійна пильність та інтуїція?

7. Про які здібності педагога свідчить здатність сприймати і розуміти іншу людину?

Про які здібності педагога свідчить здатність активно впливати на іншу людину?

Про що свідчить здатність педагога володіти собою?

8. Які здібності педагога виявляються в здатності зберігати спокій, здійснювати самоконтроль і саморегуляцію в будь-якій ситуації?

Які здібності педагога виявляються в здатності відходити від традиційних схем, продукувати нові ідеї?

Які здібності педагога виявляються в здатності ефективно засвоювати, аналізувати та подавати дітям навчальний матеріал?

9. Яка професійна характеристика вчителя включає психолого-педагогічні та спеціальні предметні знання, а також інтелектуальні та практичні уміння й навички?

Яка професійна характеристика вчителя становить сукупність професійно обумовлених вимог до вчителя?

Як називається ідеальна модель, еталон вчителя?

10. Яка професійна характеристика педагога включає синтез його наукових знань, умінь і навичок, методичного мистецтва і особистих якостей?

Як називається процес пошуку педагогом нових елементів педагогічної діяльності, її вдосконалення?

Як називається процес генерування педагогом нових ідей, методичних систем, педагогічних технологій?

11. Яку групу умінь вчителя становить формування інтересу дітей до навчальної праці, використання методів заохочення, покарання?

Яку групу умінь вчителя становить вміння одержувати інформацію з різних джерел та адаптувати її до завдань навчання й виховання?

Яка група умінь вчителя спрямована на формування розвивальних процесів учнів, їх пізнавальної самостійності, творчого мислення?

12. Яка група умінь вчителя передбачає формування морально-ціннісних установок учнів, їх наукового світогляду, соціально значущих якостей особистості?

Яка група умінь вчителя передбачає здатність виділяти педагогічні факти і явища, встановлювати їх складові елементи, знаходити відповідну до них теорію?

Яка група умінь вчителя передбачає орієнтацію на чітко визначений результат?

13. Яка група умінь вчителя передбачає складання конкретних планів навчання і виховання?

Яка група умінь вчителя передбачає аналіз власних дій педагога, здійснення контролю та оцінювання власної діяльності на основі одержаних результатів?

Яка група умінь вчителя передбачає здатність до ефективного педагогічного спілкування?

14. Який вид готовності вчителя до професійної діяльності виявляється в аналітичних, прогностичних, проєктивних та рефлексивних уміннях?

Який вид готовності вчителя до професійної діяльності виявляється в організаційних та комунікативних уміннях?

Який вид готовності вчителя до професійної діяльності виявляється в комплексі мотивів, психологічних установок на ефективну педагогічну діяльність?

Тести до теми № 3

«Початкова школа – основне місце професійної діяльності майбутнього педагога»

ЗАПИТАННЯ В ЗАКРИТІЙ ФОРМІ

1. Чи правильним є твердження, що специфіка педагогічної дії вчителя базується на знанні особливостей молодшого шкільного віку?
 - Правильне
 - неправильне
2. Початкова школа - це загальноосвітній заклад:
 - 1 ступеня;
 - II ступеня;
 - III ступеня.
3. Основна школа – це загальноосвітній заклад:
 - 1 ступеня;
 - II ступеня;
 - III ступеня.
4. Старша школа – це загальноосвітній заклад:
 - 1 ступеня;
 - II ступеня;
 - III ступеня.
5. Початкова школа забезпечує:
 - дошкільну освіту
 - початкову загальну освіту
 - загальну середню освіту
6. Яка модель навчання дітей переважає в сучасній початковій школі?
 - авторитарно-дисциплінарна модель
 - ліберальна модель
 - особистісно зорієнтована
7. Назвіть найголовніші ознаки особистісно зорієнтованого навчання:
 - одноманітність методик і технологій
 - організація навчання на різних рівнях складності
 - відсутність індивідуалізації

8. Чи правильним є твердження про те, що для молодших школярів властива підвищена емоційність?
- Правильне
 - неправильне
9. Найхарактернішою властивістю дитини молодшого шкільного віку є невідповідність між знаннями моральних принципів і поведінкою:
- Правильно
 - неправильно
10. Чи правильним є твердження про те, що молодші школярі мають достатній соціальний та моральний досвід?
- Правильне
 - неправильне
11. Чи правильним є твердження про те, що молодші школярі легко піддаються морально-етичним впливам інших людей?
- Правильне
 - неправильне
12. Чи правильним є твердження про те, що молодші школярі схильні до наслідування дій та вчинків учителя?
- Правильне
 - неправильне
13. Чи правильним є твердження про те, що для молодших школярів властива імпульсивність та безпосередність поведінки?
- Правильне
 - неправильне
14. Молодшими школярами вважають дітей віком:
- від 6 до 10 років
 - від 7 до 11 років
 - від 6/7 до 10/11 років
15. Чи правильним є твердження, що гра є основним видом діяльності молодшого школяра?
- Правильне
 - неправильне
16. Чи правильним є твердження, що в молодшому шкільному віці провідною діяльністю дітей стає навчання?
- Правильне
 - неправильне

17. Чи правильним є твердження про те, що головною особливістю розвитку особистості молодшого школяра є зміна його соціальної позиції?

- Правильне
- неправильне

18. Виберіть правильну відповідь:

- головним авторитетом для молодшого школяра є однокласники
- головним авторитетом для молодшого школяра є вчитель
- головним авторитетом для молодшого школяра є батьки

19. Які мотиви навчання переважають у молодших школярів у 1-2 класах?

- Захоплення змістом знань
- інтерес до різних видів діяльності (читання, письма, рахування)
- бажання утвердитися в колективі

20. Які мотиви навчання переважають у молодших школярів у 3-4 класах?

- захоплення змістом знань (явища природи, історія України тощо)
- інтерес до різних видів діяльності (читання, письма, рахування)
- бажання утвердитися в колективі

21. Який тип мислення переважає у молодших школярів?

- Логічне мислення
- наочно-образне мислення
- абстрактне мислення

22. Які права мають учні загальноосвітніх закладів?

- Дотримуватись правил особистої гігієни
- право на вибір факультативів, позакласних занять
- дотримуватись етичних норм

23. Які права мають учні загальноосвітніх закладів?

- Дотримуватись моральних норм
- дотримуватися законодавства
- користуватися навчально-виробничою базою загальноосвітнього закладу

24. У якому документі визначено права та обов'язки учнів загальноосвітніх закладів?

- Закон України «Про освіту»
- Закон України «Про загальну середню освіту»
- «Положення про загальноосвітній навчальний заклад»

25. Учні мають право на доступність та безоплатність повної загальної середньої освіти у державних та комунальних загальноосвітніх навчальних закладах.

- Правильно
- неправильно

26. Учні мають право на безпечні та нешкідливі умови навчання і праці.

- Правильно
- неправильно

27. Учні мають право на участь в органах громадського самоврядування загальноосвітнього навчального закладу.

- Правильно
- неправильно

28. Учні мають право на захист від будь-яких форм експлуатації, психічного та фізичного насилля.

- Правильно
- неправильно

29. Учні мають право підвищувати загальний культурний рівень.

- Правильно
- неправильно

30. Учні зобов'язані оволодівати знаннями, вміннями, практичними навичками в обсязі, не меншому, ніж визначено «Державним стандартом загальної середньої освіти».

- Правильно
- неправильно

31. Учні зобов'язані брати посильну участь у різних видах трулової діяльності.

- Правильно
- неправильно

ЗАПИТАННЯ МНОЖИННОГО ВИБОРУ

1. Учні загальноосвітньої школи мають право на:

- вільне вираження поглядів і переконань
- переатестацію з навчальних предметів
- вибір предметів інваріативної частини навчального плану
- безпечні умови навчання і праці

2. Назвіть найголовніші ознаки особистісно орієнтованого навчання:

- різноманітність методик і технологій
- розвиток критичного мислення учнів
- організація навчання на різних рівнях складності

3. На яких основних положеннях базуються нові ідеї розвитку освіти у ХХІ столітті?

- Використання нових технологій навчання
- акцент на активності і саморозвитку особистості
- виховання засобами навчальних предметів
- широка інформатизація

4. Які найважливіші положення лягли в основу нових ідей розвитку освіти у ХХІ столітті?

- Пріоритетність освіти
- досягнення якості масової освіти
- неперервність і різноманітність освіти
- гуманізація освіти

5. До загальноосвітніх закладів, які забезпечують здобуття загальної середньої освіти, належить:

- профтехучилище
- середня загальноосвітня школа
- інститут

6. Початкова школа закладає основи знань:

- державної мови
- рідної мови
- знання про атрибути Української держави

7. У початковій школі діти одержують знання:

- про культуру мовлення
- про культуру поведінки
- про основи державного законодавства

8. Початкова школа закладає основи знань:

- про людське суспільство
- про родину
- про природу

9. Які завдання висунуті в Державній національній програмі «Освіта» (Україна ХХІ століття)?

- Деполітизації освіти
- національного характеру освіти

-гуманізації та диференціації навчально-виховного процесу

10. Які завдання освіти визначені в Законі України «Про освіту»?

- Розвиток людини як особистості та найвищої цінності суспільства
- розвиток талантів, розумових і фізичних здібностей особистості
- виховання високих моральних якостей особистості
- формування громадянина

11. У яких державних документах визначено завдання сучасних загальноосвітніх закладів?

- Закон України «Про освіту»
- Закон України «Про загальну початкову освіту»
- Закон України «Про загальну середню освіту»

12. Які завдання освіти визначені в Законі України «Про загальну середню освіту»?

- Формування особистості учня
- розвиток здібностей і обдарувань учнів
- формування наукового світогляду учнів
- формування релігійних переконань учнів

13. Які завдання освіти визначені в Законі України «Про загальну середню освіту»?

- Виконання вимог Державного стандарту загальної середньої освіти
- виховання в учнів поваги до Конституції України, державних символів
- виховання шанобливого ставлення до родини, поваги до народних традицій і звичаїв
- виховання відповідальності перед законом за свої дії

14. Які завдання освіти визначені в Законі України «Про загальну середню освіту»?

- Формування гігієнічних навичок і засад здорового способу життя
- збереження і зміцнення фізичного і психічного здоров'я учнів.
- формування готовності захищати Батьківщину
- виховання в учнів поваги до прав і свобод людини і громадянина

15. Державний стандарт загальної початкової освіти визначає:

- зміст різних освітніх галузей
- обсяг різних освітніх галузей
- зміст програм з навчальних предметів
- рівень вимог до результатів різних освітніх галузей.

16. Найважливішими ознаками особистісно орієнтованого навчання є:

- діагностична основа навчально-виховного процесу в інтересах вихованця

- посилення мотивації навчання
- моделювання життєвих ситуацій

17. До найважливіших ознак особистісно зорієнтованого навчання відносяться:

- багатоваріантність методик і технологій
- організація навчання на однаковому рівні складності
- максимально можлива індивідуалізація
- розвиток критичного мислення учнів

18. У чому полягає суть проблеми мовної освіти в початковій школі?

- Чи вивчати державну мову
- чи вивчати рідну мову
- скільки мов вивчати
- на якому етапі починати вивчення іноземних мов

19. Які проблеми постають перед сучасною початковою школою у зв'язку з відмовою від політизації процесу навчання?

- До якої політичної партії повинно належати керівництво школи
- як забезпечити світоглядну функцію освіти,
- як забезпечити належну соціалізацію учнів

20. У сучасній початковій школі загострюється проблема диференціації навчання, оскільки:

- до школи приходять учні з різним рівнем розвитку
- до школи приходять учні різних національностей
- до школи приходять учні з різним рівнем мислення
- до школи приходять учні з різним рівнем фізичної витривалості

21. Які проблеми, пов'язані з науково-методичним забезпеченням навчального процесу, виникають у сучасній початковій школі?

- Необхідне видання нових підручників
- необхідна розробка нового Державного стандарту загальної початкової освіти
- необхідне обґрунтування нових інформаційних технологій
- необхідна розробка навчальних програм з комп'ютерною підтримкою

22. З якими проблемами стикається сучасна початкова школа?

- Багато сімей знаходяться за офіційною межею бідності
- неповні сім'ї через відсутність батьків, що перебувають на заробітках
- зростають явища наркоманії, алкоголізму серед батьків і дітей
- школи не забезпечені підручниками

23. З якими проблемами стикається сучасна початкова школа?

- Зростає кількість хворих учнів
- зростає безпритульність дітей
- у школах не вистачає вчителів
- школи не забезпечені комп'ютерами

24. Вкажіть вікові особливості молодших школярів:

- підвищена емоційність і вразливість
- значний моральний досвід
- пластичність психіки
- імпульсивність

25. Вкажіть вікові особливості молодших школярів:

- незначний соціальний досвід
- безпосередність поведінки
- бажання розширювати коло спілкування
- знання моральних принципів і відповідна поведінка

26. Які особливості характерні для молодшого шкільного віку?

- енергійність
- інтерес до навчання
- сталість поглядів і переконань
- постійне коло спілкування

27. Які особливості характерні для молодшого шкільного віку?

- бажання наслідувати вчителя
- критичність мислення
- фізична рухливість
- здатність до фантазування

28. Вкажіть основні види діяльності молодшого школяра:

- навчання
- самопізнання
- гра

29. Базовими державними документами про шкільну освіту є:

- Закон України «Про освіту»
- навчальна програма
- Закон України «Про загальну середню освіту»
- Державний стандарт загальної середньої освіти

30. У чому полягає суть зміни соціальної позиції молодшого школяра?

- Дитина переходить до систематичного навчання

- дитина стає членом учнівського колективу
- дитина усвідомлює свої нові обов'язки
- головним авторитетом для дитини стає вчитель

31. У чому полягає суть кризи 6-7-річного віку?

- Дитина боїться йти до школи
- у дитини не сформована позиція учня
- дитина ще не усвідомлює своїх нових обов'язків
- дитина не має необхідних для навчання знань, умінь, навичок

32. Чому молодший шкільний вік вважають сприятливим для фізичного та розумового розвитку дитини?

- Пропорційно збільшується ріст дитини
- формуються органи зору і слуху
- збільшується вага тіла
- продовжують формуватися функції мозку

33. Які особливості фізичного розвитку характерні для молодших школярів?

- Розвивається руховий аналізатор
- підвищується точність рухів
- повністю розвинутий скелет
- недостатньо розвинута серцево-судинна система

34. Чому молодшим школярам необхідна достатня рухова активність?

- У молодших школярів формується точність рухів
- у молодших школярів недостатньо розвинутий скелет
- у молодших школярів недостатньо розвинута серцево-судинна система

35. Серед мотивів навчання молодших школярів переважають:

- пізнавальні інтереси до певних видів діяльності
- бажання гратися
- захоплення змістом знань
- бажання утвердитися в колективі

36. Учні загальноосвітньої школи зобов'язані:

- брати посильну участь у різних видах трудової діяльності
- дотримуватись правил особистої гігієни
- брати участь у добровільних самодіяльних об'єднаннях

АЛЬТЕРНАТИВНИЙ ТИП ЗАПИТАНЬ

1. Закон України «Про загальну середню освіту» передбачає реалізацію права учнів на вільне формування політичних і світоглядних переконань?

Так

ні

2. Закон України «Про загальну середню освіту» передбачає виконання вимог Державного стандарту загальної середньої освіти?

Так

ні

3. Закон України «Про загальну середню освіту» передбачає виховання в учнів свідомого ставлення до свого здоров'я та здоров'я інших громадян?

Так

ні

4. Закон України «Про загальну середню освіту» передбачає виховання в учнів почуття власної гідності?

Так

ні

5. Закон України «Про загальну середню освіту» передбачає виховання в учнів свідомого ставлення до обов'язків людини і громадянина?

Так

ні

6. Чи передбачає Закон України «Про загальну середню освіту» виховання в учнів шанобливого ставлення до державної та рідної мови, національних цінностей українського народу та інших народів і націй?

Так

ні

7. Чи передбачає Закон України «Про загальну середню освіту» формування в учнів гігієнічних навичок і засад здорового способу життя?

Так

ні

8. Чи можуть діти одержати початкову освіту в різноманітних навчальних закладах?

Так

ні

9. Чи існують в сучасній початковій школі варіанти навчальних програм, шкільних підручників і навчальних посібників?

Так

ні

10. Чи є в сучасній початковій школі авторитарно-дисциплінарна модель навчання провідною?

Так

ні

11. Молодші школярі навчаються у 1-3 класах початкової школи?

Так

ні

12. Чи можна вважати молодший шкільний вік періодом зрілого дитинства?

Так

ні

13. Чи існує поняття кризи 6-7-річного віку?

Так

ні

14. Чи є особистісно зорієнтована модель навчання провідною в сучасній початковій школі?

так

ні

15. Чи повністю забезпечується в Україні наступність між дошкільною та початковою ланками освіти?

Так

ні

16. Чи постає перед сучасним учителем проблема вибору навчальних програм, підручників, посібників?

Так

ні

17. Чи правильним є твердження, що у змісті навчальних програм та підручників для початкової школи повністю відображені культурно-виробничі особливості різних регіонів?

Так

ні

18. Чи існує в сучасній початковій школі проблема мовної освіти молодших школярів?

Так

ні

19. Чи відбувається в початковій школі перехід молодших школярів від ігрової до навчально-пізнавальної діяльності?

Так

ні

20. Чи варто поєднувати в початковій школі ігрову та навчальну діяльність учнів?

Так

ні

21. Чи характерна для молодших школярів пластичність психіки?

Так

ні

22. Чи прагне дитина молодшого шкільного віку постійно розширювати коло спілкування?

Так

ні

23. Чи сприятливим є молодший шкільний вік для фізичного та розумового розвитку дитини?

Так

ні

24. Чи має право учень на вибір загальноосвітнього навчального закладу?

Так

ні

25. Чи має право учень на вибір предметів варіативної частини навчального плану?

Так

ні

26. Чи зобов'язаний учень бережливо ставитися до державного, громадського та особистого майна?

Так

ні

27. Чи зобов'язаний учень дотримуватись вимог статуту та правил внутрішнього розпорядку загальноосвітнього навчального закладу?

Так

ні

ЗАПИТАННЯ НА ЗІСТАВЛЕННЯ

1. Який документ про права дитини ратифікований Верховною Радою України в 1991 р.?

На якому основоположному документі базується Конвенція про права дитини?

Який закон, що стосується прав дитини, підписаний Президентом України 26 квітня 2001 р.?

2. У якому державному документі визначена мета сучасної освіти в Україні?

У якому державному документі викладені основні завдання загальноосвітніх навчальних закладів?

У якому документі викладені основні права та обов'язки учнів?

3. Який ступінь навчання становить початкова школа?

Який ступінь навчання становить старша школа?

Який ступінь навчання становить основна школа?

4. Який термін навчання в початковій школі?

Який термін навчання в основній школі?

Який термін навчання в старшій школі?

5. Яка модель навчання переважає в сучасній початковій школі?

Як називається процес максимально можливого врахування індивідуальних особливостей дітей у процесі їх навчання?

Як називається процес навчання молодших школярів критично сприймати факти, що їм повідомляються?

6. Назвіть головну особливість розвитку особистості молодшого школяра.

Який тип мислення притаманний молодшим школярам?

Який тип мислення поступово розвивається в процесі навчання?

Тести до теми № 4

«Тенденції розвитку вищої освіти в Україні на сучасному етапі»

ЗАПИТАННЯ В ЗАКРИТІЙ ФОРМІ

1. Назвіть найважливішу передумову входження України до єдиної Європейської зони вищої освіти:
 - забезпечення цілісності безперервної педагогічної освіти
 - реалізація системою вищої освіти в Україні ідей Болонського процесу
 - організація профорієнтаційної роботи зі здібною молоддю

2. Велика Хартія європейських університетів була прийнята в м.Болоньї:
 - у 1989 році
 - у 1988 році
 - у 1998 році

3. Вищі навчальні заклади першого рівня акредитації готують фахівців з присвоєнням кваліфікації молодшого спеціаліста.

Правильно
неправильно

4. До вищих навчальних закладів першого рівня акредитації відносяться технікуми, училища.

Правильно
неправильно

5. Болонська декларація, яка офіційно розпочала Болонський процес, була підписана:
 - 19 червня 1999 року
 - 19 червня 1988 року
 - 19 червня 1989 року

6. Україна приєдналася до Болонського процесу у норвезькому місті Берген на Конференції міністрів країн Європи:
 - 19 травня 1988 року
 - 19 травня 2005 року
 - 19 травня 1999 року

7. Положення Болонської декларації є заходами:
 - добровільного процесу узгодження дій різних країн
 - жорсткими юридичними зобов'язаннями країн
 - заходами, не обов'язковими для виконання

8. Який документ започаткував Болонський процес?

- Велика Хартія європейських університетів
- Сорбонська декларація
- Болонська декларація

9. Скільки країн бере участь у Болонському процесі?

- 40 країн
- 47 країн
- 46 країн

10. Прийом до вищих навчальних закладів, що готують бакалаврів, здійснюється на базі:

- базової загальної середньої освіти
- повної загальної середньої освіти
- початкової загальної освіти

11. Вищі навчальні заклади якого рівня акредитації готують фахівців на основі повної загальної середньої освіти з присвоєнням кваліфікації бакалавра, спеціаліста, магістра?

- Вищі навчальні заклади першого рівня акредитації
- вищі навчальні заклади другого рівня акредитації
- вищі навчальні заклади третього і четвертого рівнів акредитації

12. Чи правильним є твердження про те, що ступеневість вищої освіти полягає у здобутті різних освітньо-кваліфікаційних рівнів на відповідних етапах (ступенях) вищої освіти?

- Правильне
- неправильне

13. Перший ступінь вищої освіти передбачає здобуття вищої освіти освітньо-кваліфікаційного рівня:

- "Молодший спеціаліст";
- "Бакалавр"
- "Спеціаліст"
- "Магістр"

14. Другий ступінь вищої освіти передбачає здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня:

- "Молодший спеціаліст"
- "Бакалавр"
- "Спеціаліст"
- "Магістр"

15. Третій ступінь вищої освіти передбачає здобуття вищої освітньо-кваліфікаційного рівня:

- "Молодший спеціаліст";
- "Бакалавр"
- "Спеціаліст"
- "Магістр"

16. Який документ регламентує організацію занять та самостійної роботи студентів?

- Навчальний план
- графік навчального процесу
- навчальна програма

17. Який документ регулює навчальний процес у вузі?

- Розклад занять
- графік навчального процесу
- навчальний план

18. Хто очолює вищий навчальний заклад?

- Директор
- ректор
- проректор
- декан

19. Назвіть головний структурний підрозділ вищої школи?

- Ректорат
- деканат
- кафедра

20. З яких структурних підрозділів складається факультет?

- з кафедр, які спеціалізуються за неспорідненими дисциплінами
- з кафедри, які спеціалізуються за спорідненими дисциплінами
- з наукової, господарської, методичної частин

21. Хто очолює факультет?

- проректор
- декан
- професор

22. Які обов'язки покладаються на декана факультету?

- Загальне керівництво навчальною роботою на факультеті
- загальне керівництво навчальною, виховною і науковою діяльністю факультету
- загальне керівництво науковою роботою на факультеті

23. Чи повним є визначення: «Форма організації навчального процесу - це спосіб організації, побудови й проведення навчальних занять»?

Повне

неповне

ЗАПИТАННЯ МНОЖИННОГО ВИБОРУ

1. У Концепції педагогічної освіти зазначено, що вища педагогічна освіта має забезпечити формування вчителя, який здатний :

- розвивати особистість дитини
- здійснювати професійний саморозвиток
- успішно будувати власну кар'єру
- працювати творчо в різних закладах освіти.

2. До форм контролю, оцінки й обліку знань, умінь та навичок у ВНЗ належать:

- колоквіуми
- контрольні роботи
- захист курсових робіт
- консультації

3. Болонський процес повинен сприяти:

- полегшеному переїзду громадян з метою подальшого навчання чи працевлаштування у зоні європейської вищої освіти
- зростанню привабливості європейської вищої освіти
- розширенню Європи та забезпеченню її подальшого розвитку як стабільного, мирного, толерантного суспільства
- створення повністю ідентичних систем освіти у різних країнах

4. Прийом до вищих навчальних закладів, що готують молодших спеціалістів, здійснюється на базі

- базової загальної середньої освіти
- повної загальної середньої освіти
- початкової загальної освіти

5. Метою Болонського процесу є:

- створення єдиного європейського простору вищої освіти
- підвищення конкурентоспроможності європейського простору вищої освіти
- створення спільних положень зі стандартизації європейського простору вищої освіти
- забезпечення відповідності кваліфікацій сучасним вимогам на ринку праці

6. Назвіть основні напрями реформування вищої освіти в Україні в рамках Болонського процесу:

- введення двоциклового навчання
- контроль якості освіти
- істотний розвиток мобільності студентів
- розширення мобільності викладацького та іншого персоналу

7. Назвіть основні напрями реформування вищої освіти в Україні в рамках Болонського процесу:

- встановлення стандартів транснаціональної освіти
- зміна національних законодавчих актів у сфері працевлаштування іноземців
- забезпечення працевлаштування випускників

8. Назвіть основні напрями реформування вищої освіти в Україні в рамках Болонського процесу:

- використання Додатка до диплома, рекомендованого ЮНЕСКО
- забезпечення привабливості європейської системи освіти
- залучення до Європи більшої кількості студентів з інших регіонів світу

9. Які чинники сприяють підвищенню інтересу європейських та інших громадян до вищої освіти?

- Введення загальноєвропейської системи гарантії якості освіти
- посилення контролю за якістю освіти
- введення кредитної системи накопичення
- введення легкодоступних кваліфікацій

10. В Україні діють такі види вищих навчальних закладів:

- університет
- академія
- інститут
- консерваторія
- коледж

11. Вищі навчальні заклади розподіляються за такими рівнями акредитації:

- вищі навчальні заклади першого рівня акредитації
- вищі навчальні заклади другого рівня акредитації
- вищі навчальні заклади третього і четвертого рівнів акредитації
- вищі навчальні заклади п'ятого рівня акредитації

12. Які вищі навчальні заклади належать до третього і четвертого рівнів акредитації?

- університети
- академії
- інститути

-консерваторії

13. В яких формах може здійснюватися підготовка фахівців у вищих навчальних закладах?

- з відривом від виробництва (очна форма),
- без відриву від виробництва (вечірня, заочна форма)
- шляхом поєднання цих форм
- екстерном

14. Які вищі навчальні заклади здійснюють підготовку педагогічних кадрів?

- педагогічні коледжі
- педагогічними університетами
- педагогічні училища
- класичні університети

15. Які з перелічених нижче предметів входять до циклу суспільних дисциплін?

- Історія релігії
- історія України
- історія педагогіки

16. Які з перелічених нижче предметів входять до циклу психолого-педагогічні дисципліни?

- Етика
- логіка
- вступ до педагогічної професії
- загальна психологія

17. Графік навчального процесу передбачає:

- назви навчальних предметів, що вивчаються на різних курсах
- види занять з цих предметів
- розклад занять
- кількість годин, що відводиться на кожен вид занять
- календарний розподіл занять на протязі семестру та навчального року

18. Структура та зміст вищої педагогічної освіти визначається навчальними документами:

- «Положенням про вищі навчальні заклади»
- навчальними планами
- навчальними програмами,
- підручниками, навчальними посібниками

19. Хто входить до складу вченої ради вищого навчального закладу ?

- ректор

- проректори
- декани факультетів
- завідуючі кафедрами
- лаборанти
- студенти.

20. Яку роботу здійснюють кафедри?

- Навчально-методичну
- науково-дослідну
- адміністративну
- виховну

21. Які обов'язки студентів у вищому навчальному закладі?

- Систематично і глибоко оволодівати теоретичними знаннями
- підвищувати свій науковий і культурний рівень
- набувати умінь і навичок з обраної професії
- проживати в студентському гуртожитку
- виконувати правила внутрішнього розпорядку гуртожитку

22. Назвіть обов'язки студентів вищого навчального закладу:

- відвідувати обов'язкові навчальні заняття
- виконувати всі вимоги викладача
- виконувати в установленій термін усі види навчальних завдань
- дотримуватись принципів загальнолюдської моралі
- виконувати правила внутрішнього розпорядку ВНЗ

23. Форми організації навчального процесу класифікуються на:

- форми навчального процесу
- форми контролю, оцінки й обліку знань, умінь та навичок студентів
- форми організації дозвілля студентів
- форми організації науково-дослідної роботи студентів

24. До форм навчального процесу відносяться:

- лекції
- колоквіуми
- практичні заняття
- семінарські заняття

25. До форм навчального процесу відносяться:

- лабораторні заняття
- лабораторно-практичні заняття
- експедиції
- захист курсових робіт

26. До форм навчального процесу відносяться:

- екскурсії
- навчальні конференції
- консультації
- курсів роботи

27. До форм навчального процесу відносяться:

- захист дипломних робіт
- навчальна практика
- педагогічна практика
- дипломні роботи

28. До форм контролю, оцінки й обліку знань, умінь та навичок студентів відносяться:

- педагогічна практика
- колоквіуми
- заліки
- консультації

29. До форм контролю, оцінки й обліку знань, умінь та навичок студентів відносяться:

- семінарські заняття
- екзамени
- захист курсових та дипломних робіт
- захист педагогічної практики

30. До форм організації науково-дослідної роботи студентів відносяться:

- науково-дослідні гуртки
- проблемні групи
- експедиції
- лабораторні заняття

31. До форм організації науково-дослідної роботи студентів відносяться:

- наукові студентські об'єднання
- наукові школи
- студентські наукові товариства
- дипломні роботи

КОРОТКА ВІДПОВІДЬ

1. Як називається документ, який започаткував Болонський процес?

- Болонська декларація

- Болонська угода
- Рішення в м.Болоньї 1999 року

2. Які вищі навчальні заклади готують фахівців з присвоєнням кваліфікації молодшого спеціаліста?

- вищі навчальні заклади першого рівня акредитації
- технікуми
- училища

3. Які вищі навчальні заклади готують фахівців з присвоєнням кваліфікації молодшого спеціаліста, бакалавра?

- вищі навчальні заклади другого рівня акредитації
- коледжі

4. Які вищі навчальні заклади готують фахівців з присвоєнням кваліфікації бакалавра, спеціаліста, магістра?

- Вищі навчальні заклади третього і четвертого рівнів акредитації
- університети
- академії
- інститути
- консерваторії

5. Здобуття якого освітньо-кваліфікаційного рівня передбачає другий ступінь вищої освіти?

- "Бакалавр"
- базова вища освіта

6. Здобуття якого освітньо-кваліфікаційного рівня передбачає третій ступінь вищої освіти?

- "Спеціаліст", "Магістр"
- повна вища освіта

7. Яку систему прийнято в Україні як основу кредитної системи у вузах?

- ECTS
- система ECTS
- система обліку трудомісткості навчальної роботи у кредитах ECTS

8. Який цикл дисциплін навчального плану являє собою ідейну світоглядну основу професійного становлення майбутнього учителя?

- Суспільні дисципліни
- цикл суспільних дисциплін
- дисципліни суспільного циклу

9. Який цикл дисциплін навчального плану розкриває наукові основи педагогічної діяльності і професійної підготовки вчителя?

- психолого-педагогічні дисципліни
- цикл психолого-педагогічних дисциплін
- дисципліни психолого-педагогічного циклу

10. Який цикл дисциплін навчального плану визначає профіль спеціаліста?

- спеціальні дисципліни
- профільні дисципліни
- спеціальний цикл
- цикл спеціальних дисциплін

АЛЬТЕРНАТИВНИЙ ТИП ЗАПИТАНЬ

1. Коледжі готують фахівців на основі повної загальної середньої освіти з присвоєнням кваліфікації молодшого спеціаліста та бакалавра?

- Так
- Ні

2. Чи є ECTS системою накопичення, здатною працювати в рамках концепції "навчання впродовж усього життя"?

- Так
- Ні

3. Чи є система ECTS основою кредитно-модульної системи обліку трудомісткості навчальної роботи студентів?

- Так
- Ні

4. Чи є навчальна програма з дисципліни документом, який визначає склад і обсяг навчальних дисциплін, що вивчаються?

- Так
- Ні

5. Чи розкриває навчальний план зміст і логіку вивчення навчальних предметів?

- Так
- Ні

6. Чи входить політологія, філософія, теорія економічних знань до циклу суспільних дисциплін?

- Так
- Ні

7. Чи входять студенти до складу вченої ради ВНЗ?

Так

Ні

8. Чи є лекція найбільш економним способом передачі й засвоєння навчальної інформації?

Так

Ні

9. Чи слугують практичні заняття навчальною формою здійснення зв'язку теорії з практикою?

Так

Ні

10. Чи сприяють практичні заняття виробленню у студентів умінь ораторського мистецтва?

Так

Ні

11. Чи пов'язаний зміст лабораторних занять з різними видами наукового експерименту?

Так

Ні

12. Чи можна стверджувати, що консультація є формою особистого спілкування студента з викладачем?

Так

Ні

13. Чи можна стверджувати, що головне призначення консультації - надати допомогу студентам у їх самостійній роботі, навчити їх вчитися?

Так

Ні

ЗАПИТАННЯ НА ЗІСТАВЛЕННЯ

1. Дайте відповіді на запитання.

Які вищі навчальні заклади належать до першого рівня акредитації?

Які вищі навчальні заклади належать до другого рівня акредитації?

Які вищі навчальні заклади належать до першого рівня акредитації?

2. Дайте відповіді на запитання.

Який документ визначає склад і об'єм навчальних дисциплін, що вивчаються студентами певної спеціальності, а також послідовність і порядок їх вивчення за роками навчання?

Які документи розкривають зміст і логіку вивчення у вузі конкретних навчальних предметів?

Який документ регулює навчальний процес у ВНЗ?

3. Дайте відповіді на запитання.

Як називається спосіб організації, побудови й проведення навчальних занять, у процесі яких реалізується зміст навчальної роботи, дидактичні завдання і методи навчання?

До яких форм організації навчального процесу належать колоквиуми, заліки, екзамени?

До яких форм організації навчального процесу належать студентські науково-дослідні гуртки та проблемні групи?

4. Дайте відповіді на запитання.

Як називається форма навчального заняття у ВНЗ, яка передбачає систематичний, послідовний виклад навчального матеріалу, будь-якого питання, теми, розділу, предмета, методів науки?

Як називається форма навчального заняття, на якому викладач організовує детальний розгляд студентами окремих теоретичних положень навчальної дисципліни і формує уміння та навички їх практичного застосування?

Як називається один із основних видів практичних занять, на якому викладач організовує обговорення студентами питань з тем, попередньо визначених робочою навчальною програмою?

5. Дайте відповіді на запитання.

Які види консультування студентів використовуються у ВНЗ?

На яких заняттях студенти виступають з повідомленнями, доповідями, рефератами?

Які заняття характеризуються найвищим ступенем самостійності студентів у процесі виконання завдань?

6. Дайте відповіді на запитання.

Яка система організації навчального процесу та об'єктивного педагогічного контролю знань впроваджується у вищій школі України?

Яка функція кредитно-модульної системи передбачає чітке визначення обсягів проведеної студентом роботи з урахуванням усіх видів навчальної та наукової діяльності?

Що є мірилом навчального навантаження студента при кредитно-модульній системі?

7. Дайте відповіді на запитання.

Скільки кредитів у ECTS становить навчальне навантаження студента на один навчальний рік?

Що означають оцінки системи ECTS від "A" до "E"?

Що означають оцінки системи ECTS від "FX" до "F"?

8. Дайте відповіді на запитання.

На які елементи поділяється зміст навчальних дисциплін при кредитно-модульній системі організації навчального процесу?

Що таке змістовий модуль?

Що таке модуль?

Тести до теми № 5

«Самостійна і науково-дослідна робота студентів у ВНЗ»

ЗАПИТАННЯ В ЗАКРИТІЙ ФОРМІ

1. Чи правильним є твердження, що під працездатністю студента розуміють плановість у роботі та детальну підготовку до неї?

-Правильне

-неправильне

2. Система знань, умінь і навичок, які дозволяють раціонально організувати навчання, забезпечити його високу продуктивність – це:

-наукова організація праці

-культура навчальної праці

-режим дня студента

3. Чи правильним є твердження, що мікроклімат у групі впливає на працездатність студента?

-Правильне

-неправильне

4. Чи правильно схарактеризовані етапи розвитку працездатності студента: 1 етап - звикання до певного виду роботи; 2 етап - максимальна точка розвитку працездатності; 3 етап - фаза стомлення; 4 етап – фаза підйому працездатності?

-Правильно

-неправильно

5. Працездатність студента залежить від того, як швидко він уміє знаходити зв'язки між попереднім і наступним навчальним матеріалом?

- Правильно
- неправильно

6. Чому студентам важливо перед кожною лекцією повторити зміст попередньої?

- Для кращого запам'ятовування матеріалу
- для скорочення періоду, необхідного для досягнення достатнього рівня працездатності на занятті
- для формування навички аналізувати попередній матеріал

7. Скільки часу триває «робоча установка» або «стійкий робочий етап»?

- 1 годину
- кілька годин
- від 2,5 до кількох годин

8. Який фактор найбільше впливає на продовження «стійкого робочого етапу»?

- Тиша в аудиторії
- усунення причин, що відволікають та розсіюють увагу
- натренованість уміння зосереджувати увагу на потрібних для засвоєння знань об'єктах

9. Що є основою режиму дня студента?

- Чергування праці та відпочинку
- правильний розподіл часу
- відчуття часу

10. Яка фізіологічна норма навчальних занять для студентів молодших курсів?

- 8-9 год
- 7-8 год.
- 10-11 год.

11. Яка фізіологічна норма навчальних занять для студентів старших курсів?

- 8-9 год
- 7-8 год.
- 10-11 год.

12. Як називається вміння студента пристосувати індивідуальний режим до загальноприйнятого в даному вищому закладі освіти?

- Режим дня
- планування бюджету часу

-планування часу

13. Чи правильним є твердження, що техніку розумової праці складають уміння виконувати ті чи інші дії, типові для даного виду праці?

-Правильне

-неправильне

14. Назвіть найбільш загальне для всіх студентів навчальне уміння техніки розумової праці?

-Читання

-конспектування

-складання плану

15. Який обсяг інформації, за даними статистики, людина сприймає в процесі читання?

-90%

-70%

-80%

16. З якою мінімальною швидкістю повинен читати студент ВНЗ?

-200-250 слів за хвилину

-300-350 слів за хвилину

-400-450 слів за хвилину

17. Чи правильним є твердження, що добре розвинута пам'ять робить читання більш раціональним і ефективним?

-Правильне

-неправильне

18. Каталог – це покажчик друкованих видань, які зберігаються у бібліотечному фонді

-Правильно

-неправильно

19. Генеральна систематична картотека (ГСК) – це картотека статей, у якій відображено статті з газет, журналів, збірників, книг у систематично-алфавітному порядку.

-Правильно

-неправильно

20. Художня література розміщується:

-в алфавітному каталозі

-у систематичному каталозі

-у предметному каталозі

21. Коли звертаються до предметного каталогу?

- Коли потрібно знайти літературу з конкретної теми
- коли потрібно знайти літературу за алфавітом
- коли потрібно знайти літературу з конкретної теми, але назви книг і автори невідомі

22. Чи обов'язковим є предметний каталог для всіх бібліотек?

- обов'язковий
- не обов'язковий

23. До системи педагогічної практики включені такі її види: педагогічна практика студентів I–III курсів; літня педагогічна практика; виробнича педагогічна практика студентів IV–V курсів.

- Правильно
- неправильно

ЗАПИТАННЯ МНОЖИННОГО ВИБОРУ

1. Які складники включає культура навчальної праці студентів?

- гігієну розумової праці
- гігієну тіла
- техніку розумової праці
- уміння планувати навчальну роботу

2. Гігієна розумової праці – це:

- знання правил збереження і підвищення розумової працездатності
- вміння їх дотримуватися на практиці
- техніка розумової праці

3. Техніка розумової праці включає:

- знання ефективних прийомів розумової діяльності
- вміння їх виконувати
- культуру навчальної праці

4. Основні структурні елементи культури навчальної праці студентів:

- знання своїх психологічних властивостей
- знання своїх анатомо-фізіологічних властивостей
- знання умов збереження майна та обладнання

5. До основних структурних елементів культури навчальної праці студентів відносяться:

- знання гігієнічних вимог щодо організації раціональної навчальної праці
- знання умов збереження розумової працездатності

-навички та вміння роботи з книгою

6. Культуру навчальної праці студентів складають такі групи вмінь:

- цільові навички та вміння
- вміння самоконтролю
- творчі вміння і навички
- вміння розумової діяльності

7. Культуру навчальної праці студентів складають такі групи вмінь:

- вміння планування розв'язання завдань
- вміння розробляти раціональний режим дня
- вміння і навички оформлення робочого місця
- вміння розвитку пам'яті, уваги, уяви, мислення

8. Головними елементами НОП є:

- плановість у роботі
- детальна підготовка до роботи
- дотримання певного режиму
- чистота і порядок на робочому місці

9. Які умови необхідні для досягнення достатнього рівня працездатності студента під час навчального заняття?

- звична навчальна обстановка
- тиша в аудиторії
- наявність комп'ютера
- початок роботи в один і той же час

10. Визначте причини настання втоми студентів під час навчальних занять:

- монотонне виконання однієї і тієї ж роботи
- тривалі лекційні заняття
- чергування лекційних і практичних занять
- негативне ставлення студента до навчального предмета

11. Визначте причини настання втоми студентів під час навчальних занять:

- відмова від повноцінного сніданку
- відсутність активного відпочинку під час перерв
- цікавий навчальний матеріал
- тривале перебування в закритому приміщенні

12. Чому важливим є дотримання студентами режиму дня?

- формується динамічний стереотип
- формується відчуття часу
- більше часу можна виділити на розваги
- збільшується продуктивність праці

-знімається нервово напруження

13. Назвіть загальні правила економії часу студента:

- чітко визначити мету діяльності
- дотримуватися певної системи і послідовності в роботі
- правильно і рівномірно розподіляти роботу в часі
- робити великі перерви під час розумової праці

14. Назвіть загальні правила економії часу студента:

- слід правильно чергувати різні види діяльності
- вміти правильно відпочивати
- залишати незакінчені справи на завтра
- вести запис планів на найближчі дні, тижні, місяць

15. Яке значення має чітке визначення мети своєї діяльності?

- це допомагає завчасно спланувати роботу
- це допомагає організувати всі дії, необхідні для досягнення кінцевих результатів
- це дозволяє здійснювати часті зміни однієї форми роботи на іншу
- дозволяє контролювати виконання роботи для отримання кінцевих результатів.

16. Чому студентові доцільно дотримуватися певної системи і послідовності в роботі?

- це дозволяє правильно і рівномірно розподіляти роботу в часі
- нерегулярна робота приводить до підвищення продуктивності розумової праці
- часті зміни однієї форми роботи на іншу швидко призводять до втоми
- будь-яке відволікання уваги руйнує логічно побудовану думку

17. Чому великі перерви під час розумової праці не корисні?

- кожного разу після перерви потрібен певний час для входження в роботу
- потрібно часто перебудовувати свої думки і дії
- втрачається логічно побудована думка
- доводиться витратити в кілька разів більше часу та розумових зусиль, щоб повернутися до втраченої думки

18. Як студентові слід правильно чергувати різні види діяльності?

- доцільно чергувати працю розумову та фізичну
- доцільно чергувати різні види інтелектуальної праці
- доцільно чергувати одну фізичну працю з іншою

19. Чому студентові слід чергувати різні види діяльності?

- Це дозволить підтримувати високу працездатність

- це швидко призводять до втоми
- це дозволить досягти максимальних позитивних результатів

20. Які способи читання ви знаєте?

- перегляд
- прочитання
- конспектування
- вивчення

21. Які види читання вам відомі?

- суцільне читання
- вибіркове читання
- циткування

22. Які обов'язкові якості повинні бути характерні для швидкісного читання?

- швидкість
- розуміння
- записування
- запам'ятовування

23. Які існують шляхи підвищення швидкості читання?

- усунення недоліків читання
- навчання правильної техніки читання
- використання спеціальних вправ
- оволодіння різними видами записів у процесі читання
- розвиток пам'яті

24. Назвіть найбільш поширені недоліки читання?

- малий кут зору
- вади зору
- внутрішня артикуляція
- регресії в читанні
- відсутність гнучкості в процесі читання
- неуважне читання

25. Які складові включає культура читання?

- техніка читання
- техніка слухання
- володіння технікою пошуку літературних джерел
- уміння працювати з книгою

26. Які складові включає техніка пошуку літературних джерел?

- методика користування бібліотечними каталогами
- техніка читання

- методика користування картотекою
- методика користування довідково-інформаційними виданнями

27. Серед перелічених позначте вміння працювати з книгою:

- уміння робити необхідні записи
- уміння складати план прочитаного
- уміння складати тези
- уміння конспектувати

28. Каталог складається з карток, у яких занотовано:

- шифр, який позначає місце зберігання книги в бібліотечному фонді
- автор книги
- назва книги
- ціна книги

29. На які різновиди поділяються каталоги залежно від способу групування карток?

- алфавітні
- систематичні
- періодичні
- предметні

30. Як розміщені описи друкованих видань у систематичному каталозі?

- за змістом
- за таблицею УДК
- за таблицею ББК
- всередині цих розділів – за алфавітом прізвищ авторів або назв книжок.

31. В алфавітному каталозі картки групують:

- за змістом
- в алфавітному порядку
- прізвища авторів відповідно до літерного складу початкових слів
- назви творів відповідно до літерного складу початкових слів

32. У предметному каталозі картки групують:

- за галузями знань
- за змістом книг та публікацій
- за предметами, питаннями, яким присвячені книжки, журнальні та газетні публікації

33. У практиці роботи ВНЗ існують такі види студентської науково-дослідної роботи:

- дослідження, пов'язані з виконанням навчальних завдань
- виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань (ІНДЗ)

-виконання науково-дослідницьких завдань під час неперервної педагогічної та виробничої практики

-науково-дослідна робота майбутніх учителів, яка здійснюється в позанавчальний час

34. Студентська науково-дослідна робота здійснюється в таких формах:

-участь у роботі студентських наукових гуртків, проблемних груп, об'єднань

-виступи на студентських наукових конференціях

-навчання на різних курсах

-участь у виставках, олімпіадах, конкурсах наукових студентських робіт

-опублікування результатів науково-дослідної роботи студентів

35. З метою залучення студентів до активної самостійної виховної роботи з учнями під час практики їм пропонується виконання такої системи завдань:

-вивчення й теоретичне осмислення виховного процесу школи відповідно до вимог сьогодення

-самостійна діяльність студента в ролі помічника класного керівника.

-науково-дослідна робота з проблем методики викладання предметів з фаху

36. Для здійснення навчальної роботи з учнями під час практики пропонується виконання студентами таких видів роботи:

-вивчення й теоретичне осмислення навчального процесу школи відповідно до сучасних вимог

-робота студента в ролі помічника вчителя

-наукова робота студентів із проблем виховання і навчання молодших школярів

37. До комплексних заходів із розвитку пам'яті відносяться:

-цільова установка на запам'ятовування

-прийом запам'ятовування на зараз

-відсів несуттєвої інформації

-сприймання інформації різними аналізаторами

38. До комплексних заходів із розвитку пам'яті відносяться:

-прийом запам'ятовування надовго

-використання методу трансформацій

-прийом запам'ятовування на завтра

-використання методу асоціацій

39. Традиційні джерела самоосвіти студентів:

-книги

-періодична преса (педагогічні газети й журнали)

-засоби масової інформації

-робота в літніх дитячих таборах

40. Традиційні джерела самоосвіти студентів:

- навчання на різних курсах
- волонтерська робота
- громадська діяльність
- мережа Інтернет

41. Основними загальними завданнями педагогічної практики є:

- відпочинок від навчання
- виховання професійно значущих якостей особистості вчителя
- виховання потреби в педагогічній самоосвіті
- виховання стійкого інтересу й любові до професії вчителя
- закріплення, поглиблення і збагачення знань у процесі їх використання в школі

42. Основними завданнями педагогічної практики є:

- ознайомлення із сучасним станом навчально-виховної роботи в загальноосвітній школі, а також із передовим педагогічним досвідом
- формування і розвиток професійних умінь і навичок
- вироблення творчого, дослідницького підходу до педагогічної діяльності
- надання допомоги навчально-виховним установам у вирішенні завдань виховання учнів

КОРОТКА ВІДПОВІДЬ

1. Система знань, умінь і навичок, які дозволяють раціонально організувати навчання, забезпечити його високу продуктивність, - це:

- культура навчальної праці
- культура розумової праці
- культура навчальної діяльності

2. Знання правил збереження і підвищення розумової працездатності, а також уміння їх дотримуватись на практиці становлять:

- гігієну розумової праці
- гігієну навчальної праці
- гігієну навчальної діяльності

3. Знання ефективних прийомів розумової діяльності і вміння їх виконувати становить:

- техніку розумової праці
- техніку навчальної праці
- техніку навчальної діяльності

4. Така організація навчальної праці, яка при мінімальних затратах дає максимальні результати, називається:

- наукова організація праці
- наукова організація навчальної праці
- наукова організація навчальної діяльності

5. Від яких факторів залежить працездатність студента?

- від низки внутрішніх умов
- від низки зовнішніх умов
- від рівня організації дозвілля студента
- від кількості розумового навантаження

6. Які зовнішні фактори впливають на працездатність студента?

- загальна обстановка у вищому закладі освіти
- організація робочого місця
- стан здоров'я
- воля

7. Які внутрішні фактори впливають на працездатність студента?

- інтелектуальні здібності
- ступінь тренуваності
- стан здоров'я
- мікроклімат у групі

8. Яку назву має в педагогічній літературі найбільш цінний з точки зору працездатності час?

- «робоча установка»
- «стійкий робочий етап».

9. Яку назву має в педагогічній літературі вміння виконувати ті чи інші дії, типові для даного виду праці?

- техніка розумової роботи
- техніка розумової праці
- техніка навчальної праці
- техніка навчальної діяльності

10. Яку назву має в педагогічній науці швидке сприйняття інформації тексту з оптимальним найкращим коефіцієнтом усвідомлення і засвоєння?

- швидкісне читання
- швидке читання
- інтенсивне читання

АЛЬТЕРНАТИВНИЙ ТИП ЗАПИТАНЬ

1. Чи правильним є твердження, що культура навчальної праці - це система знань, умінь і навичок, які дозволяють раціонально організувати навчання, забезпечити його високу продуктивність?

Так

Ні

2. Чи правильним є твердження, що наукова організація праці - це така, що при мінімальних затратах дає максимальні результати?

Так

Ні

3. Чи входить до основних структурних елементів культури навчальної праці студентів знання власних психологічних та анатомо-фізіологічних властивостей?

Так

Ні

4. Чи є навички самоконтролю елементом культури навчальної праці студентів?

Так

Ні

5. Чи правильно названі найбільш плідні для розумової діяльності часові пояси: I пояс - із 8 до 15 год., II пояс - із 16-ї до 19-ї год., III пояс - із 20-ї до 24-ї год.?

Так

Ні

6. Чи правильним є твердження, що дуже важкий для запам'ятовування навчальний матеріал доречно вивчати в другій половині кожного часового поясу?

Так

Ні

7. Чи правильним є твердження, що дуже важкий для запам'ятовування навчальний матеріал доречно вивчати в першій половині кожного часового поясу?

Так

Ні

8. Чи варто дотримуватися середньої норми сну, визначеної вченими для людей різних вікових груп?

Так
Ні

9. Чи правильним є твердження, що працівники розумової праці мають потребу в більш тривалому сні, ніж ті, що займаються фізичною працею?

Так
Ні

10. Чи правильним є твердження, що в молодому віці потреба в сні більша?

Так
Ні

11. Чи корисно виконувати домашні завдання під музику?

Так
Ні

12. Чи можна вважати відпочинком заміну розумової праці фізичною?

Так
Ні

13. Чи складається структурний план прочитаного на основі вивчення кількох творів з даної теми?

Так
Ні

14. Чи входять до видів запису при роботі з книгою анотації, резюме, тези?

Так
Ні

15. Резюме - це дуже стислий, короткий виклад змісту книги чи статті?

Так
Ні

16. Чи дає анотація оцінку всього друкованого тексту або його частин?

Так
Ні

17. Тези - це стислий виклад основних думок прочитаного?

Так
Ні

18. Чи може включати конспектування книги план, тези, виписки, доведення, цитати, висновки та інші форми запису?

Так

Ні

19. Чи дозволяє ситуативна самоосвіта повністю реалізувати себе в обраній професії?

Так

Ні

ЗАПИТАННЯ НА ЗІСТАВЛЕННЯ

1. Дайте відповіді на питання.

Яким поняттям позначається в педагогічній науці система знань, умінь і навичок, які дозволяють раціонально організувати навчання, забезпечити його високу продуктивність?

Яким поняттям позначається в педагогічній науці така організація навчальної праці, яка при мінімальних затратах дає максимальні результати?

Яким поняттям позначається в педагогічній науці знання правил збереження і підвищення розумової працездатності, а також вміння їх дотримуватись на практиці?

2. Дайте відповіді на питання.

Яким поняттям позначається в педагогічній науці знання ефективних прийомів розумової діяльності і вміння їх виконувати?

Яким поняттям позначається готовність студента до виконання тієї чи іншої навчальної роботи з високим ступенем напруженості, з великими затратами нервової енергії протягом певного проміжку часу?

Скільки етапів розвитку має працездатність?

3. Дайте відповіді на питання.

На якому етапі спостерігається максимум працездатності?

На якому етапі розвитку працездатності спостерігається фаза пригнічення?

На якому етапі розвитку працездатності спостерігається фаза стомлення?

4. Дайте відповіді на питання.

Коли, на думку вчених, настає перший найбільш плідний для навчальної роботи часовий пояс?

Коли настає другий найбільш плідний для навчальної роботи часовий пояс?

Коли настає третій найбільш плідний для навчальної роботи часовий пояс?

5. Дайте відповіді на питання.

Як називається найбільш цінний час з точки зору працездатності?

Яким поняттям позначається розпорядок роботи, харчування, відпочинку, сну?

Як в науці називається явище, коли організм “за своїм годинником” регулює види занять, установлює баланс між працею та відпочинком?

6. Дайте відповіді на питання.

Як називається вміння студента пристосувати індивідуальний режим до загальноприйнятого в даному вищому закладі освіти?

Як називається вміння студента виконувати ті чи інші дії, типові для даного виду праці?

Яке найбільш загальне для всіх навчальне вміння можете назвати?

7. Дайте відповіді на питання.

Який різновид читання здійснюється студентом у процесі роботи з психолого-педагогічною літературою?

Як називається швидке сприйняття інформації тексту з оптимальним найкращим коефіцієнтом усвідомлення і засвоєння?

Як називається покажчик друкованих видань, які зберігаються у бібліотечному фонді?

8. Дайте відповіді на питання.

У якому каталозі картки групують в алфавітному порядку?

У якому каталозі описи друкованих видань розставляють за певною логічною системою знань?

У якому каталозі картки з бібліографічним описом різних видів друкованої продукції групують за предметами, питаннями, яким присвячені книжки, журнальні та газетні публікації?

9. Дайте відповіді на питання.

Яку функцію виконує систематичний каталог?

Що таке УДК?

Що таке ББК?

10. Дайте відповіді на питання.

Яку назву має картотека статей, у якій відображено статті з газет, журналів, збірників, книжок у систематично-алфавітному порядку?

До якого виду видань належать енциклопедії, довідники, словники?

Який документ заповнює в бібліотеці студент для одержання літератури?

11. Дайте відповіді на питання.

Який вид записів при роботі з книгою являє собою дуже стислий, короткий виклад змісту книги, статті?

Який вид записів при роботі з книгою дає оцінку всього друкованого тексту або його частин; містить інформацію про важливе, оригінальне, нове, що знадобиться далі?

Який вид записів при роботі з книгою являє собою стислий виклад основних думок прочитаного?

12. Дайте відповіді на питання.

Який тип плану складається у відповідності до структури твору, що вивчається?

Який тип плану складається у формі переліку назв основних питань, які відповідають заголовкам книги, чи в формі запитань по тексту книги?

Який тип плану складається на основі вивчення кількох творів з даної теми?

Який тип плану включає, крім плану теми, письмовий переказ прочитаного з доведеннями і власними замітками?

13. Дайте відповіді на питання.

Який вид записів при роботі з книгою включає різні форми: план, тези, виписки, доведення, цитати, висновки і т. ін.?

Назвіть найбільш поширений прийом конспектування, що полягає у скороченому записі усіх головних положень, висновків і узагальнень?

Який різновид самоосвіти дозволяє повністю реалізувати вибрану професійно-освітню стратегію?

Як називається різновид самоосвіти, коли знання і навички набуваються у міру виникнення потреби в них?

Тести до теми № 6

«Професійне спілкування у діяльності вчителя»

ЗАПИТАННЯ В ЗАКРИТІЙ ФОРМІ

1. Чи правильним є твердження, що спілкування – це складний, багатоплановий процес встановлення контактів між людьми, породжений потребами у спільній діяльності?

Правильне

неправильне

2. Чи правильним є твердження, що спілкування – це вузький комунікативний акт, пов'язаний з передачею інформації за допомогою слова?

Правильне

неправильне

3. Чи правильним є твердження, що спілкування – це взаємодія двох систем, у ході якої від однієї системи до іншої передається сигнал, що несе певну інформацію?

Правильне
неправильне

4. Чи правильним є твердження, що спілкування – одна із форм взаємодії людей у процесі їх діяльності?

Правильне
неправильне

5. Інтерактивна складова структури спілкування передбачає обмін інформацією.

Правильно
Неправильно

6. Інтерактивна складова структури спілкування передбачає організацію взаємодії між індивідами, які вступають у спілкування.

Правильно
неправильно

7. Комунікативна складова структури спілкування передбачає обмін інформацією.

Правильно
неправильно

8. Перцептивна складова структури спілкування розкриває особливості сприймання людини людиною.

Правильно
неправильно

9. Що таке комунікабельність?

- бажання знаходитись серед інших людей
- володіння комунікативними уміннями й навичками, здатність відчувати
- задоволення від процесу комунікації
- бажання приносити радість людям

10. Чи правильним є твердження, що сфера педагогічної праці відноситься до такого виду професійної діяльності, в якому провідну роль відіграє спілкування?

Правильне
неправильне

11. Чи правильним є твердження, що спілкування є основним засобом, через який здійснюється реалізація завдань навчання і виховання?

Правильне

неправильне

12. Який характер педагогічних стосунків необхідно забезпечити для того, щоб учень став активним співучасником педагогічного процесу?

-суб'єкт-суб'єктний

-суб'єкт-об'єктний

-об'єкт-об'єктний

13. «Комунікативна атака» – це завоювання ініціативи, встановлення емоційного і ділового контакту.

Правильно

неправильно

14. Наслідування – це підсвідомий емоційний відгук у взаємодії з іншими людьми на підставі співпереживання з ними.

Правильно

неправильно

15. Переконавання – це засвоєння форм поведінки іншої людини на основі підсвідомої і свідомої ідентифікації себе з нею.

Правильно

неправильно

16. Під стилем педагогічного спілкування розуміють індивідуально-типологічні особливості соціально-психологічної взаємодії педагога та учнів.

Правильно

неправильно

17. Чи правильним є твердження, що стиль педагогічного спілкування залежить він від особистісних якостей педагога і комунікативної ситуації?

Правильне

неправильне

18. Який стиль керівництва колективом учнів є засобом реалізації тактики диктату й опіки?

-авторитарний

-ліберальний

-демократичний

19. Наслідком якого стилю спілкування вчителя з учнями є втрата поваги і контролю над школярами, погіршення дисципліни, нездатність позитивно впливати на особистісний розвиток дітей?

- авторитарного
- ліберального
- демократичного

20. Який стиль спілкування вчителя з учнями найбільш сприятливий для організації їх реального співробітництва?

- авторитарний
- ліберальний
- демократичний

21. Який стиль педагогічного спілкування являє собою систему прийомів, що забезпечують ситуаційний пристосувальний ефект і з принципової точки зору не можуть бути прийнятними?

- псевдостиль
- індивідуальний стиль педагогічного спілкування
- ліберальний стиль педагогічного спілкування

21. Яка стратегія поведінки педагога в конфліктній ситуації є найефективнішою для налагодження добрих стосунків?

- Конкуренція або суперництво, прагнення стати в центрі ситуації
- уникнення
- пристосування
- співробітництво
- компроміс

22. Хто з перечислених нижче авторів розробив спеціальні вправи для формування умінь педагогічного спілкування?

- В. Леві
- Д. Карнегі
- М. Фіцула
- В. А. Кан-Калик

ЗАПИТАННЯ МНОЖИННОГО ВИБОРУ

1. Спілкування може виступати одночасно як:

- процес взаємодії особистостей
- процес обміну інформацією
- відношення людей один до одного
- взаємовплив людей один на одного
- процес їх співпереживання і взаєморозуміння.

2. Зміст спілкування реалізується:

- через вербальні засоби
- через мобільні засоби
- через невербальні засоби

3. Невербальними засобами реалізації змісту спілкування є:

- жести
- міміка
- символіка
- пантоміміка

4. У спілкуванні виділяють такі сторони:

- відношення
- взаємодія
- взаємовплив
- взаємовідносини

5. Які внутрішні чинники спонукають людину до спілкування?

- Потреби
- мотиви
- мовні дії
- інтереси
- почуття

6. Які складові входять до структури спілкування?

- Комунікативна
- інтерактивна
- інформативна
- перцептивна

7. Які види спілкування як однієї з форм взаємодії людей в процесі їх діяльності розрізняють у педагогічній літературі?

- соціально зорієнтоване спілкування
- суспільно зорієнтоване спілкування
- групове предметно зорієнтоване спілкування
- особистісно зорієнтоване спілкування

8. Назвіть основні компоненти вміння спілкуватися:

- комунікабельність
- соціальна спорідненість
- позитивізм
- альтруїзм

9. Серед названих виділіть комунікативні емоції:

- бажання ділитися думками,
- почуття задоволення від спілкування
- самозакоханість
- почуття симпатії до учасників спілкування
- повага до учасників спілкування

10. Які уміння психологічної культури необхідні учаснику спілкування?

- уміння розуміти інших людей
- уміння адекватно відгукуватись на поведінку людей
- уміння вибирати способи звертання, які відповідають індивідуальним особливостям співрозмовників
- уміння враховувати індивідуальні особливості співрозмовників для того, щоб одержати користь від спілкування

11. Педагогічне спілкування спрямоване на створення сприятливого психологічного клімату в системах:

- «учитель – учень»
- «учень – учень»
- «учитель – учитель»
- «учитель – батьки»

12. Оптимальне педагогічне спілкування – це таке спілкування вчителя із школярами в процесі навчання, яке створює найкращі умови:

- для розвитку мотивації учнів
- для творчого характеру навчальної діяльності,
- для формування особистості школяра,
- сприяє виникненню психологічного бар'єру

13. Оптимальне педагогічне спілкування – це таке спілкування вчителя із школярами в процесі навчання, яке:

- забезпечує сприятливий емоційний клімат навчання
- забезпечує управління соціально-психологічними процесами в дитячому колективі
- дозволяє максимально контролювати діяльність учнів
- дозволяє максимально використовувати в навчальному процесі особистісні властивості вчителя

14. Педагогічне спілкування передбачає виконання системи функцій:

- обмін інформацією між педагогом та учнями
- міжособистісне пізнання
- організація та регуляція взаєностосунків
- забезпечення ролі лідера для вчителя
- організація спільної діяльності педагога й учнів

15. Педагогічне спілкування передбачає виконання системи функцій:

- здійснення виховного впливу на учнів
- авторитарна самопрезентація педагога
- організація взаємодії на уроці і поза ним
- створення умов для обміну ставленнями, переживаннями
- допомога самоутвердженню школяра в колективі

16. У чому полягає суб'єкт-суб'єктний характер педагогічних стосунків?

- у нерівності психологічних позицій вчителя та учня
- у взаємній гуманістичній спрямованості
- в активності педагога та учнів
- у взаємопроникненні їх у світ почуттів та переживань
- у готовності до прийняття аргументів співрозмовника
- у взаємодії зі співрозмовником

17. Якими ознаками характеризується функціонально-рольове спілкування?

- головна мета спрямована на розвиток особистості учнів
- функціонально-рольове спілкування є суто діловим, стандартизованим
- спілкування обмежене вимогами рольових позицій учасників
- особисті мотиви, ставлення педагога й учня не враховуються і не виявляються

18. Якими ознаками характеризується особистісно зорієнтоване спілкування?

- головна мета полягає у забезпеченні виконання певних дій
- особистісно зорієнтоване спілкування є складною психологічною взаємодією
- передбачає виконання певних нормативних функцій з виявом особистого ставлення, почуттів.

19. Які риси характерні для вчителя, налаштованого на особистісно зорієнтоване спілкування з дітьми?

- відкритість
- справедливість
- авторитарність
- довіра до дітей
- визнання їх неповторності, гідності

20. Які риси характерні для вчителя, налаштованого на особистісно зорієнтоване спілкування з дітьми?

- зацікавленість життям учнів
- увага до їхніх проблем
- ліберальність
- емпатійне розуміння

21. Що таке емпатія?

- готовність завжди допомогти учням
- здатність відчувати внутрішній світ дитини
- здатність бачити поведінку учня його ж очима
- створення для дітей можливостей висловлювати свої думки і почуття

22. Які дії здійснює педагог на етапі моделювання майбутнього спілкування?

- прогнозування змісту спілкування
- планування структури спілкування
- прогнозування засобів спілкування
- прогнозування можливих способів комунікації
- прогнозування сприймання співрозмовником змісту взаємодії

23. Які компоненти обумовлюють зміст спілкування?

- аналіз стану співрозмовника
- аналіз ситуації спілкування
- формування мети взаємодії
- обмін інформацією

24. З яких етапів складається структура процесу професійно-педагогічного спілкування?

- прогностичний етап
- «Комунікативна атака»
- етап керування спілкуванням
- етап самокоригування
- етап самовиховання

25. Які особливості спілкування знаходять своє вираження у стилі спілкування?

- особливості комунікативних можливостей учителя
- характер взаємовідносин педагога і вихованців
- творча індивідуальність педагога
- особливості учнівського колективу

26. Від яких особистісних якостей педагога залежить стиль педагогічного спілкування?

- Від ставлення вчителя до дітей
- від володіння організаторською технікою
- від ситуації спілкування

27. Яким може бути ставлення вчителя до дітей?

- активно-позитивне
- пасивно-позитивне
- позитивно-негативне

- ситуативно-негативне
- стійке негативне

28. Які ознаки характерні для активно-позитивного ставлення педагога до дітей?

- надання допомоги учням
- вимогливість у поєднанні із зацікавленістю в учнях
- брак емоційності
- взаємодовіра
- розкутість
- комунікабельність

29. Які ознаки характерні для пасивно-позитивного ставлення педагога до дітей?

- суто ділові стосунки
- сухий, офіційний тон
- збіднене спілкування
- неформальне спілкування
- гальмування творчого розвитку вихованців

30. Які ознаки характерні для негативного ставлення педагога до дітей?

- ставлення залежить від перепаду настрою вчителя
- ставлення породжує в дітей недовіру, замкнутість
- взаємодовіра
- лицемірство
- брутальність

31. Загальний стиль спілкування педагога може бути:

- авторитарним
- демократичним
- опозиційним
- ліберальним

32. Стиль спілкування визначає такі типи вчителів:

- «проактивний»
- «малоактивний»
- «реактивний»
- «надактивний».

33. Які стилі педагогічного спілкування пропонує розрізняти В. А. Кан-Калик залежно від продуктивності їх виховного впливу?

- Спілкування на основі захоплення спільною творчою діяльністю
- спілкування на основі товариської прихильності
- спілкування-дистанція

- спілкування-тиск
- спілкування-залякування
- спілкування-загравання

34. Якими шляхами може формуватися у майбутніх учителів псевдостиль педагогічного спілкування?

- Стихійно
- шляхом наслідування
- шляхом самоосвіти

35. Які причини виникнення педагогічних конфліктів у взаємодії «вчитель - учень»?

- Нездатність учителя прогнозувати на уроці поведінку учнів
- намагання вчителя будь-якими засобами зберегти свій соціальний статус за рахунок зниження статусу учня
- оцінювання вчителем не окремого вчинку учня, а його особистості
- об'єктивність учителя в оцінюванні знань учнів
- намагання суворо покарати учня
- нездатність до самоконтролю

36. Які причини виникнення педагогічних конфліктів у взаємодії «вчитель - учень»?

- Невміння педагога спрогнозувати наслідки необ'єктивного оцінювання вчинків дітей
- брак педагогічних здібностей
- незадовільна організація роботи в педагогічному колективі
- демократичний стиль спілкування з учнями
- застосування покарання без урахування позиції учнів
- суб'єктивізм учителя у сприйнятті вчинку учня, недостатня інформованість про його мотиви

37. Які риси свідчать про нездатність учителя до самоконтролю?

- Роздратованість
- брутальність
- комунікабельність
- нетактовність
- грубість
- самовдоволеність
- безпорадність

38. Які риси притаманні вчителям, що конфліктують з учнями?

- Гнучке мислення
- стереотипність оцінок
- шаблонний підхід до запитів та інтересів учнів

- нездатність оцінювати об'єктивність вимог учнів
- недовіра до учнів
- підозріливість

39. Які наслідки помилок учителя при вирішенні конфліктів з учнями?

- Порушення системи взаємин між учителем і учнями
- психологічне травмування учнів
- недовіра дітей до педагога
- глибокий стресовий стан педагога
- задоволення учителя своєю працею

40. Які стереотипи педагогічної поведінки стимулюють розвиток конфліктів?

- Емоційні спалахи
- взаємодовіра
- дратівливість через дрібниці
- відкритий розподіл учнів за симпатіями
- залякування, вимоги у формі погроз

41. Які стереотипи педагогічної поведінки стимулюють розвиток конфліктів?

- Надмірна фіксація уваги на недоліках учнів
- привселюдні образи
- опора на ініціативу класу
- втручання у світ особистісних стосунків хлопців і дівчат
- негативна оцінка інших вчителів при учнях

42. Динаміка конфлікту складається з таких основних стадій:

- наростання
- розгоряння
- реалізація
- згасання

43. Які існують стилі поведінки педагога в конфліктній ситуації?

- Конкуренція або суперництво, прагнення стати в центрі ситуації
- уникнення
- загострення
- пристосування
- співробітництво
- компроміс

44. Книги яких авторів допомагають оволодіти мистецтвом педагогічного спілкування?

- В. Леві
- Д. Карнегі
- В. А. Кан-Калик

КОРОТКА ВІДПОВІДЬ

1. Яким терміном можна позначити бажання особистості знаходитись у суспільстві, серед інших людей?
 - Соціальна спорідненість
 - соціальний зв'язок
 - соціальні взаємозв'язки

2. Яким терміном можна позначити бажання приносити радість людям, з якими особистість спілкується?
 - альтруїзм
 - альтруїстичні тенденції
 - альтруїстична спрямованість

3. Вербальними засобами реалізації змісту спілкування є:
 - мова
 - мовні засоби
 - мовлення
 - мовленнєві засоби

4. Система способів та прийомів соціально-психологічної взаємодії педагога і вихованців, змістом якої є обмін інформацією, здійснення виховного впливу, організація взаємовідносин, – це:
 - Професійно-педагогічне спілкування
 - педагогічне спілкування
 - професійне спілкування вчителя

5. Усталена система способів та прийомів, які використовує вчитель під час взаємодії з учнями, їх батьками, колегами по роботі, - це:
 - стиль педагогічного спілкування
 - стиль професійно-педагогічного спілкування
 - стиль спілкування вчителя

6. Який стиль спілкування педагога з учнями характеризується тим, що вчитель сам ставить мету, вирішує всі питання, не враховуючи думку дітей, суворо контролює учнів?
 - Авторитарний
 - диктаторський

7. Який стиль спілкування педагога з учнями характеризується тим, що педагог прагне не брати на себе відповідальність, намагається самоусунутися від керівництва колективом школярів, обмежується виконанням лише викладацької функції?
 - Ліберальний

- поблажливий
- анархічний

8. Яку назву має початок конфлікту, коли ще немає відкритого протистояння, а наявне лише невдоволення учнів?

- Інцидент
- непорозуміння

9. Як називаються ворожі стосунки між педагогом та учнями; ситуація, в якій кожна зі сторін намагається зайняти позицію, несумісну з інтересами іншої сторони?

- Конфлікт
- протистояння

АЛЬТЕРНАТИВНИЙ ТИП ЗАПИТАНЬ

1. Чи слід розмежовувати поняття “спілкування” і “комунікація”?

- Так
- Ні

2. Чи є поняття “спілкування” ширшим від поняття “комунікація”?

- Так
- Ні

3. Чи можна вважати спілкування процесом взаємодії особистостей?

- Так
- Ні

4. Чи відбувається в процесі спілкування взаємовплив людей один на одного?

- Так
- Ні

5. Чи вичерпним є твердження, що педагогічне спілкування – це професійне спілкування вчителя з учнем?

- Так
- Ні

6. Чи сприяє суб’єкт-об’єктний характер педагогічних стосунків активній участі учнів у спілкуванні?

- Так
- Ні

7. Чи сприяє суб'єкт-суб'єктний характер педагогічних стосунків активній участі учнів у спілкуванні?

Так

Ні

8. Чи виявляється емпатія у відкритості та доступності педагога?

Так

Ні

9. Чи відчуває вчитель потребу у неформальному спілкуванні за активно-позитивного ставлення до учнів?

Так

Ні

10. Чи виявляється пасивно-позитивне ставлення вчителя до учнів у суто ділових офіційних стосунках з дітьми?

Так

Ні

11. Чи визначає ставлення педагога до дитини загальний стиль його спілкування?

Так

Ні

12. Чи може привести авторитарний стиль спілкування педагога у випадку протидії школярів владному тиску вчителя до конфронтації?

Так

Ні

13. Чи може бути дистанція у спілкуванні вчителя з учнями підставою педагогічного авторитету?

Так

Ні

ЗАПИТАННЯ НА ЗІСТАВЛЕННЯ

1. Дайте відповіді на запитання.

Яким терміном позначається складний, багатоплановий процес встановлення контактів між людьми, породжений потребами у спільній діяльності?

Яким терміном позначається взаємодія систем, у ході якої від однієї системи до іншої передається сигнал, що несе певну інформацію?

Який з двох названих вище термінів вужчий?

2. Дайте відповіді на запитання.

Яку сторону спілкування становить обмін інформацією?

Яку сторону спілкування представляє організація взаємодії між індивідами, що вступають у спілкування?

Яку сторону спілкування представляє сприймання людини людиною?

3. Дайте відповіді на запитання.

Через які вербальні засоби реалізується зміст спілкування?

Через які невербальні засоби реалізується зміст спілкування?

Які дві сторони виділяють у спілкуванні?

4. Дайте відповіді на запитання.

До якого виду спілкування відносяться лекція, розповідь, виступ?

До якого виду відноситься спілкування, що безпосередньо обслуговує колективну працю?

До якого виду відносяться спілкування однієї особистості з іншою?

5. Дайте відповіді на запитання.

Який компонент уміння спілкуватися виявляється у здатності відчувати задоволення від процесу спілкування, володінні комунікативними вміннями й навичками?

Який компонент уміння спілкуватися виявляється в бажанні знаходитись у суспільстві, серед інших людей?

Який компонент уміння спілкуватися виявляється в бажанні приносити радість людям, з якими відбувається спілкування?

6. Дайте відповіді на запитання.

Яким терміном позначається в педагогіці система способів та прийомів соціально-психологічної взаємодії педагога і вихованців, змістом якої є обмін інформацією, здійснення виховного впливу, організація взаємовідносин?

Яким є педагогічне спілкування при суб'єкт-суб'єктному характері педагогічних стосунків?

Яким є педагогічне спілкування при суб'єкт-об'єктному характері педагогічних стосунків?

7. Дайте відповіді на запитання.

Про яку ознаку педагогічного спілкування свідчить здатність бачити і розуміти співрозмовника?

Про яку ознаку педагогічного спілкування свідчить відсутність домінування педагога у спілкуванні, визнання права учня на власну думку, позицію?

Про яку ознаку педагогічного спілкування свідчить взаємна довіра, коли партнери вслухаються, розділяють почуття одне одного, співпереживають?

8. Дайте відповіді на запитання.

Про яку ознаку педагогічного спілкування свідчить відхід учителя від суто рольової позиції?

Про яку рису педагога свідчить його здатність бачити поведінку учня його ж очима, відчувати його внутрішній світ?

На який тип спілкування налаштований учитель, що характеризується відкритістю, доступністю, довірою до дітей, визнанням їх неповторності, гідності, увагою до їхніх проблем?

9. Дайте відповіді на запитання.

Який етап структури спілкування включає моделювання педагогом майбутнього спілкування?

Який етап структури спілкування передбачає завоювання ініціативи, встановлення емоційного і ділового контакту?

Який етап структури спілкування передбачає свідому і цілеспрямовану організацію взаємодії з коригуванням процесу спілкування відповідно до його мети?

Який етап структури спілкування передбачає порівняння мети, засобів з результатами взаємодії, моделювання подальшого спілкування?

10. Дайте відповіді на запитання.

Яким терміном позначається підсвідомий емоційний відгук у взаємодії з іншими людьми на підставі співпереживання з ними, що має невербальний характер?

Яким терміном позначається цільове свідоме «зараження» однією людиною інших мотиваціями певних дій, змістом чи емоціями в основному за допомогою мовленнєвого впливу на основі некритичного сприйняття інформації?

Яким терміном позначається усвідомлений аргументований і вмотивований вплив на систему поглядів індивіда?

Яким терміном позначається засвоєння форм поведінки іншої людини на основі підсвідомої і свідомої ідентифікації себе з нею?

11. Дайте відповіді на питання.

За якого стилю спілкування вчитель сам вирішує всі питання життєдіяльності класу, суворо контролює виконання будь-якого завдання і суб'єктивно оцінює досягнуті результати?

Який стиль спілкування характеризується прагненням педагога не брати на себе відповідальність, реалізувати тактику невтручання, в основі якої лежить байдужість і незацікавленість проблемами шкільного життя?

За якого стилю спілкування вчитель зорієнтований на розвиток активності учнів, залучення кожного до розв'язання спільних завдань, опору на ініціативу класу?

12. Дайте відповіді на питання.

Як називають тип учителя, який є ініціативним в організації спілкування, індивідуалізує свої контакти з вихованцями, знає, чого хоче, розуміє, що в його поведінці сприяє досягненню мети?

Як називають тип учителя, у якого розпливчасті цілі та відкрито пристосувальна поведінка, а вихованці диктують характер його спілкування з класом?

Як називають тип учителя, який схильний до гіпертрофованих оцінок своїх учнів і вибудовування нереальних моделей спілкування?

13. Дайте відповіді на питання.

Як називається стійка схильність людини до певної форми реагування, за допомогою якої може бути задоволена та чи інша потреба?

Як називається стиль педагогічного спілкування, що враховує особливості психофізичного апарату педагога, через який здійснюється трансляція його особистості дітям?

Який стиль педагогічного спілкування проявляється у виробленні помилкових, хибних індивідуальних прийомів і способів роботи, що не забезпечують високі результати діяльності і затримують розвиток здібностей дітей?

Тести до теми № 7

«Професійне самовиховання майбутніх педагогів»

ЗАПИТАННЯ В ЗАКРИТІЙ ФОРМІ

1. Чи правильним є твердження, що самовиховання – це формування людиною своєї особистості відповідно до свідомо поставленої мети?

Правильне

неправильне

2. Чи правильним є твердження, що самовиховання – це свідомо діяльність людини, спрямована на вдосконалення самої себе, на вироблення позитивних рис, якостей, звичок і подолання негативних?

Правильне

неправильне

3. Чи правильним є твердження, що професійний саморозвиток – це свідомо діяльність, спрямована на вдосконалення своєї особистості у відповідності з вимогами професії до людини?

Правильне

неправильне

4. У якому віці бере свій початок самовиховання?

- У дитячому віці
- у підлітковому віці
- у юнацькому віці

5. Чи правильним є твердження, що провідною в самовиховному процесі є вольова сфера людини?

- Правильне
- Неправильне

6. Чи правильним є твердження, що для педагога робота над собою – необхідна передумова набуття й збереження професіоналізму?

- Правильне
- неправильне

7. Мета самовиховання, яка регулюється суспільними цілями і має відповідні напрями (моральний, естетичний, фізичний тощо), становить:

- цілі самовиховання
- зміст і завдання самовиховання
- засоби самовиховання
- результати самовиховання

8. Поведінка і діяльність особистості, які приводять до досягнення мети самовиховання, становлять:

- цілі самовиховання
- зміст і завдання самовиховання
- засоби самовиховання
- результати самовиховання

9. Способи впливу на самого себе, які об'єднують цілі та результати, становлять:

- цілі самовиховання
- зміст і завдання самовиховання
- засоби самовиховання
- результати самовиховання

10. Зміни, які відбулися в особистості в результаті самовиховання, становлять:

- цілі самовиховання
- зміст і завдання самовиховання
- засоби самовиховання
- результати самовиховання

11. Чи правильно представлена послідовність дій при організації професійного самовиховання майбутнього педагога?

Цілепокладання

Планування, вибір дій, створення програми самовиховання

Вибір методів і засобів самовиховання.

Самоконтроль

Реалізація у навчально-науковій діяльності цілей і завдань програми професійного самовиховання.

Корекція програми самовиховання з урахуванням результатів самоконтролю і самооцінки

-Правильно

-неправильно

12. Чи правильно представлена послідовність дій при організації професійного самовиховання майбутнього педагога?

Цілепокладання

Планування, вибір дій, створення програми самовиховання

Вибір методів і засобів самовиховання

Реалізація у навчально-науковій діяльності цілей і завдань програми професійного самовиховання.

Самоконтроль

Корекція програми самовиховання з урахуванням результатів самоконтролю і самооцінки

-Правильно

-неправильно

13. Цілепокладання у процесі самовиховання - це:

-вибір особистісно значимих цілей і завдань самовиховання.

-Планування, вибір дій, створення програми самовиховання.

-Вибір методів і засобів самовиховання.

14. Самоконтроль у процесі самовиховання - це:

-реалізація у навчально-науковій діяльності цілей і завдань програми професійного самовиховання

-порівняння досягнутих результатів з очікуваними

-корекція програми самовиховання з урахуванням результатів самоконтролю і самооцінки

15. Якою повинна бути мета самовиховання особистості?

-прагнення отримати вищу оцінку, ніж сусід

-бажання успішно скласти колоквиум з певної теми

-загальні цілі, які сприятимуть розвитку власної індивідуальності

16. До методів самопрограмування входять:

- самопостереження
- самоаналіз
- самозобов'язання
- самотестування

17. До методів самопрограмування входять:

- самоінструктаж
- самозаборона
- самозауваження
- самокритика

18. До методів і прийомів самовпливу входять:

- самонаказ
- складання програми самовдосконалення
- самозобов'язання
- самоаналіз

19. До методів і прийомів самовпливу входять:

- самонавіювання
- самопідбадьорення
- самопереконавання
- самокритика

20. До методів саморегуляції входять:

- самонавіювання
- аутотренінг
- самозвіт
- самонаказ

21. До методів саморегуляції входять:

- самозаборона
- самоконтроль
- самопідбадьорювання
- самонавіювання

22. Чи правильним є твердження, що аутогенне тренування є різновидом самонавіювання?

- Правильне
- неправильне

23. Чи правильним є твердження, що аутотренінг - це цілеспрямоване самонавіювання за допомогою словесних формул?

- Правильне
- неправильне

24. Чи правильним є твердження, що мотивом-збудником роботи педагога над собою є розуміння невідповідності між “Я-реальним” і “Я-ідеальним”?

Правильне

неправильне

25. Чи правильним є твердження, що цілеспрямованість професійного самовиховання педагога залежать від наявності професійного ідеалу?

Правильне

Неправильне

ЗАПИТАННЯ МНОЖИННОГО ВИБОРУ

1. Самовиховання можливе за умови наявності в індивіда:

- здатності ставити перед собою значущі цілі
- здатності людини до самоаналізу
- здатності людини до самооцінки
- наявності дослідницьких умінь
- уміння контролювати свою поведінку і діяльність.

2. Самовиховання може бути спрямоване на виховання:

- інтелектуальної сфери
- емоційної сфери
- правової сфери
- вольової сфери

3. Обов'язковою умовою набуття й збереження педагогом професіоналізму є:

- самовиховання
- кар'єрне зростання
- саморозвиток

4. Цілеспрямованість та стійкість професійного самовиховання залежать від:

- наявності професійного ідеалу
- вольових властивостей майбутнього педагога
- упевненості в своїх професійних можливостях
- мотивів вибору студентом педагогічної професії
- морально-психологічного клімату в студентській групі

5. Цілеспрямованість та стійкість професійного самовиховання залежать від:

- стилю керівництва й спілкування професорсько-викладацького складу
- позиції об'єкта виховного впливу
- фактору вільного часу
- організації та постійного вдосконалення навчальної і самостійної роботи студентів

-залучення студентів до різноманітної позанавчальної роботи

6. Теорія цілеспрямованого самовиховання складається з трьох взаємопов'язаних і взаємозумовлених процесів:

- самопізнання
- самостримування
- саморозвиток
- самопримушування

7. Структуру професійного самовиховання складають:

- цілі самовиховання
- зміст і завдання самовиховання
- психічні риси особистості
- засоби самовиховання
- результати самовиховання

8. Які етапи виділяють у процесі професійного самовиховання і саморозвитку майбутнього педагога?

- Самопізнання
- самозаохочення
- самопрограмування
- самовплив

9. Які особливості власної особистості треба виявити і врахувати вчителю, щоб успішно займатися самовихованням?

- Виявлення особливостей власного характеру
- аналіз своїх матеріальних можливостей
- аналіз особливостей своєї поведінки, вчинків
- виявлення мотивів власних вчинків

10. Які особливості власної особистості треба виявити і врахувати вчителю, щоб успішно займатися самовихованням?

- Знати свої потреби
- визначити свою спрямованість відповідно до здібностей
- знати особливості власного темпераменту

11. Які цілі самовиховання повинен ставити перед собою майбутній учитель?

- Якомога краще підготуватися до педагогічної діяльності
- удосконалення професійно значущих рис своєї особистості
- бажання якнайкраще скласти сесію
- підвищення рівня методичної підготовки

12. Які цілі самовиховання повинен ставити перед собою майбутній учитель?

- формування своєї моральної культури
- формування педагогічного мислення, творчості
- бажання вчитися краще, ніж товариш
- збагачення і розширення власного світогляду
- зміцнення фізичного здоров'я

13. Які розділи повинна включати програма самовиховання для студентів-першокурсників?

- Самопізнання
- оволодіння культурою навчальної праці
- самоосвіта
- підвищення рівня методичної підготовки
- самовиховання

14. Яку роль відіграє програма професійного самовиховання у роботі педагога над собою?

- визначає найбільш важливі змістові компоненти педагогічної діяльності
- визначає склад професійних умінь
- допомагає порівняти досягнуті результати з очікуваними
- служить орієнтувальною основою для складання студентом індивідуального плану самовиховання

15. Результатом роботи студента із самовиховання і саморозвитку є:

- позитивні зміни особистості
- успішне просування в навчально-науковій діяльності
- самовплив
- покращення якості навчання
- усвідомлення своїх успіхів

16. До системи методів і прийомів самовиховання входять:

- методи самопостереження
- самоаналіз
- самотестування
- порівняння себе з іншими людьми

17. До системи методів і прийомів самовиховання входять:

- самостимулювання
- самопрограмування
- оволодіння культурою навчальної праці
- методи і прийоми самовпливу

18. До методів самопрограмування входять:

- самоаналіз
- самотестування
- самовдосконалення
- самозобов'язання
- самозвіт

19. До методів самопрограмування входять:

- самоінструктаж
- самонаказ
- складання плану самовдосконалення
- ведення щоденника самовиховання
- самотестування

20. До методів і прийомів самовпливу відносяться:

- самозаохочення
- самопокарання
- самозаборона
- самопримушування
- самонаказ

21. До методів і прийомів самовпливу відносяться:

- самозобов'язання
- самокритика
- самозаохочення
- аутотренінг
- самозвіт

22. До методів саморегуляції відносяться:

- самоконтроль
- самозаохочення
- самонавіювання

23. До методів саморегуляції відносяться:

- самокритика
- аутогенне тренування
- самоаналіз
- самонавіювання
- самопідбадьорення

24. Яку роль відіграє метод самонавіювання у процесі самовиховання педагога?

- Допомагає максимально мобілізувати свої сили і волю
- допомагає набути навичок самовладання
- надання допомоги хворим, що втрачають віру в одужання

25. Яке значення в самовихованні має метод аутогенного тренування?

- Відбувається м'язова релаксація
- концентрація уваги
- розвивається здатність до самокритики
- формується вміння регулювати розумову активність
- підвищується ефективність значущої для людини діяльності

26. Які прийоми використовуються в процесі самопідбадьорювання?

- Самозаспокоєння
- навіювання впевненості в досягненні мети
- самозобов'язання
- навіювання впевненості в собі
- рівняння на улюбленого героя, авторитетних людей
- самокритика

27. Які прийоми використовуються в процесі самопереконання?

- Доведення собі необхідності розвитку окремих якостей
- доведення собі необхідності певних дій для досягнення мети діяльності
- самопримушування до певних дій
- підбір аргументів на користь прийнятого рішення

28. Які прийоми використовуються в процесі самопримушування?

- Самопереконання
- самокритика
- самозаспокоєння
- заборона самому собі чогось дуже бажаного
- постановка вимог до себе

29. Яку роль відіграють у самовихованні методи самосхвалення та самозаохочення?

- Відбувається закріплення позитивного емоційного стану
- формується вміння максимально мобілізувати свої сили і волю
- почуття задоволення від досягнення успіху

30. Прийомами самоконтролю є:

- самоаналіз
- самооцінка
- самокритика
- самонавіювання
- самообмеження

31. Яку роль відіграють методи самоконтролю і самокорекції у процесі самовиховання?

- Дозволяють усвідомити своє просування у саморозвитку

- сформувати вміння регулювати розумову активність
- порівняти досягнуті результати з очікуваними
- вчасно помітити помилки
- скоригувати програму подальших дій

32. Які види роботи зі студентами сприяють досконалому оволодінню уміннями самовиховання?

- вправи для розвитку комунікативних умінь
- усвідомлення своїх успіхів
- тренінги для розвитку спостережливості
- тренінги для розвитку уваги
- самостійна робота студентів над собою

33. Результатом роботи студента із самовиховання і саморозвитку є:

- позитивні зміни в особистості
- успішне просування в навчально-науковій діяльності
- самокритика
- покращення якості навчання
- усвідомлення своїх успіхів

34. Які особистісні зміни педагога відбуваються в результаті самовиховання?

- Інтелектуальний розвиток
- уміння керувати своїм психічним станом
- вольова цілеспрямованість
- постановка вимог до себе
- культурний розвиток
- розвиток педагогічних здібностей

35. Від чого залежить ефективність самовиховання?

- Від цілеспрямованості педагога
- від наявності стійкої мотивації
- від позитивних установок
- від правильного вибору методів самовдосконалення
- від інтелектуального розвитку
- від систематичності зусиль
- від постійного самоконтролю

36. Яке значення має самовдосконалення та самоосвіта у професійній діяльності педагога?

- забезпечує більш повну реалізацію педагогом себе як особистості
- є важливим чинником професійного росту вчителя
- є один із шляхів розширення його творчих можливостей
- є один із шляхів самозаспокоєння
- сприяє формуванню пізнавальних інтересів педагога

-сприяє формування творчої індивідуальності педагога

37. Назвіть джерела самовиховання педагога:

- оволодіння передовим педагогічним досвідом
- педагогічна преса, радіо, телебачення
- Інтернет
- план самовиховання
- ознайомлення з національною системою виховання
- вивчення законодавчих актів держави про освіту, виховання та навчання

38. Назвіть джерела самовиховання педагога:

- ознайомлення з науково-педагогічними новинками
- ознайомлення матеріалами різного роду зустрічей, конференцій
- програма самовиховання
- праці відомих учених-педагогів
- вітчизняна і зарубіжна педагогічна література
- участь у роботі методичних об'єднань, семінарів, конференцій, педагогічних читань

КОРОТКА ВІДПОВІДЬ

1. Яка складова самоусвідомлення людини включає саморегуляцію?

- Дієво-вольова
- регулятивна

2. Яка необхідна передумова набуття й збереження вчителем професіоналізму?

- Самовиховання
- саморозвиток
- робота над собою

3. Найважливіша умова виникнення потреби у професійному самовихованні для майбутнього вчителя – це:

- перехід з позиції учня на позицію спеціаліста
- перехід з об'єкта виховного впливу на суб'єкт власної життєдіяльності

4. Яку самооцінку особистості забезпечує самопізнання?

- Адекватну
- таку, що відповідає можливостям особистості
- відповідну до можливостей особистості

5. Яку назву має процес навчання, адресований самому собі?

- Самонавчання

-аутосугестія

6. Як називається метод самовиховання, суть якого полягає у велінні самому собі?

-Самонаказ

-внутрішня команда до дії

-команда, обов'язкова для виконання

АЛЬТЕРНАТИВНИЙ ТИП ЗАПИТАНЬ

1. Вольова сфера забезпечує саморегуляцію внутрішнього світу людини згідно з оточуючою дійсністю?

Так

Ні

2. Чи входить самоспостереження до методів і прийомів самовиховання?

Так

Ні

3. Чи входить самоінструктаж до методів самопрограмування?

Так

Ні

4. Чи входить самозвіт до методів самопрограмування?

Так

Ні

5. Чи входить аутотренінг до методів саморегуляції?

Так

Ні

6. Чи входить самопокарання до методів самовпливу?

Так

Ні

7. Чи входить самозаохочення до методів саморегуляції?

Так

Ні

8. Чи входить самозауваження до методів саморегуляції?

Так

Ні

9. Чи може самопідбадьорення мати форму самокритики?

Так

Ні

10. Чи можна розглядати самопримушування як різновид самопереконавання?

Так

Ні

11. Чи правильним є твердження, що сила самопримушування полягає в єдності самопереконавання і самокритики?

Так

Ні

12. Чи зростає фективність самонаказу, якщо він поєднується з самопереконаванням?

Так

Ні

13. Чи є самонаказ дієвим засобом для вироблення самовладання й уміння управляти собою в складних ситуаціях?

Так

Ні

14. Чи є самонаказ одним із прийомів самоконтролю?

Так

Ні

15. Чи включає процес самовиховання педагога етап цілепокладання?

Так

Ні

16. Чи залежить ефективність процесу самовиховання майбутнього вчителя від морально-психологічного клімату в студентській групі?

Так

Ні

17. Чи тотожними є процеси особистісного саморозвитку педагога і його професійного самовиховання?

Так

Ні

18. Чи можуть бути поодинокі цілі (наприклад, прагнення отримати гарну оцінку на занятті) метою самовиховання майбутнього педагога?

Так

Ні

19. Чи можна вважати процес побудови індивідуального плану самовиховання творчою справою?

Так

Ні

20. Чи можна вважати аутогенне тренування різновидом самонавіювання?

Так

Ні

ЗАПИТАННЯ НА ЗІСТАВЛЕННЯ

1. Дайте відповіді на запитання.

Яким терміном позначається в педагогіці процес формування людиною своєї особистості відповідно до свідомо поставленої мети?

Яким терміном позначається в педагогіці свідома діяльність, спрямована на удосконалення своєї особистості у відповідності з вимогами професії до людини?

Яким терміном позначається в педагогіці свідома робота з розвитку професійно значущих якостей, формування педагогічних умінь і здібностей?

2. Дайте відповіді на запитання.

Яка складова самоусвідомлення людини являє собою самопізнання, тобто дослідження, пізнання самого себе?

Яка складова самоусвідомлення людини являє собою самоставлення, що виявляється в самооцінці?

Яка складова самоусвідомлення людини включає саморегуляцію, тобто вміння особистості керувати станом свого здоров'я, емоціями, почуттями, психічним станом, діями, вчинками, поведінкою?

3. Дайте відповіді на запитання.

Яка складова процесу цілеспрямованого самовиховання передбачає вивчення себе як особистості?

Яка складова процесу цілеспрямованого самовиховання передбачає стримування від негативних думок, дій, вчинків, поведінки?

Яка складова процесу цілеспрямованого самовиховання передбачає примушування до здійснення позитивних дій, вчинків, добрих справ?

Який учений розробив структуру професійного самовиховання?

4. Дайте відповіді на запитання.

Як називається процес відкриття себе, виявлення передусім своїх позитивних якостей і можливостей, задатків, які потім шляхом

самовиховання людина може перетворити у здібності, талант, стійку рису характеру?

Як називається програма дій для досягнення конкретних цілей самовиховання з урахуванням вимог педагогічної професії до людини?

Як називається матеріалізація власного прогнозу щодо можливостей самовдосконалення?

Як називається формування себе відповідно до власних намірів, ідеалу?

5. Дайте відповіді на запитання.

Як умовно називають план роботи над собою на великий відрізок часу?

Як умовно називають план роботи над собою на день, тиждень, місяць, семестр?

Як називається особистий кодекс правил і принципів самовиховання учителя?

6. Дайте відповіді на запитання.

Яке значення має в перекладі з грецької мови слово «метод»?

З чого складається метод?

Як називається частина, деталь методу, необхідна для його більш ефективного застосування в умовах конкретної ситуації?

Як називаються способи, за допомогою яких забезпечується досягнення поставленої мети самовиховання?

7. Дайте відповіді на запитання.

До якої групи методів самовиховання входить складання плану чи програми самовдосконалення, самозобов'язання, самоінструктаж?

До якої групи методів і прийомів самовиховання входить самонаказ, самоконтроль, самозаохочення, самопокарання, самозаборона тощо?

До якої групи методів і прийомів самовиховання входить самонавіювання, самопідбадьорення, самопереконавання, самопримушування тощо?

8. Дайте відповіді на запитання.

Яку групу становлять методи управління своїм психічним станом?

Яким терміном позначається психічний вплив людини на саму себе, процес вироблення у себе нових установок, психічних станів шляхом повторення собі словесних формул чи викликання яскравих уявлень?

Яким терміном позначається цілеспрямоване самонавіювання за допомогою словесних формул?

9. Дайте відповіді на запитання.

Який метод самовиховання передбачає звернення до самого себе з метою зміцнення віри в себе?

Який метод самовиховання передбачає доведення собі необхідності розвитку окремих якостей чи властивостей особистості, необхідності певних дій для досягнення власного вдосконалення або мети діяльності?

Яку назву має різновид самопереконавання, коли ми змушуємо себе щось зробити з огляду на негативні результати відсутності цих дій?

10. Дайте відповіді на запитання.

Який метод самовиховання передбачає веління самому собі і є дієвим засобом для вироблення самовладання й уміння управляти собою навіть у найскладніших ситуаціях?

Який метод самовиховання передбачає схвалення своїх дій та вчинків?

Який метод самовиховання передбачає нагородження самого себе чимсь приємним, що породжує задоволення від досягнення певного успіху?

11. Дайте відповіді на запитання.

Який метод самовиховання передбачає покарання самого себе за негативний результат певних дій?

Який метод передбачає самостійне регулювання особистістю своєї поведінки, її мотивів і спонукань на основі виявлення відхилень у думках, вчинках, діях від загальноприйнятих вимог?

Який метод дозволяє порівняти досягнуті результати з очікуваними, вчасно помітити помилки, скоригувати програму подальших дій?

КОНТРОЛЬНА РОБОТА ЗІ «ВСТУПУ ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ»

Варіант № 1

1. Соціальна сутність педагогічної діяльності вчителя.
2. Зміст теоретичної готовності вчителя до педагогічної діяльності.
3. Підготувати реферат на тему «Національне відродження і початкова школа в Україні».

Варіант № 2

1. Структура педагогічної діяльності.
2. Педагогічні здібності.
3. Написати науково-популярну статтю на тему «Сучасне суспільство і вчитель».

Варіант № 3

1. Основні компоненти педагогічної діяльності.
2. Зміст практичної готовності вчителя до педагогічної діяльності.
3. Розробити навчальний міні-проект на тему «Педагогічна професія у XXI ст.».

Варіант № 4

1. Основні функції педагогічної діяльності.
2. Професійна компетентність учителя, її структура.
3. Розробити навчальний міні-проект на тему «Українська народна педагогіка про вчителя і педагогічну професію».

Варіант № 5

1. Професійна етика і педагогічний такт учителя.
2. Завдання школи 1 ступеня у світлі Законів України «Про освіту», «Про загальну середню освіту».
3. Написати науково-популярну статтю «Учитель – професія творча».

Варіант № 6

1. Моральна культура вчителя.
2. Особливості особистості молодшого школяра.
3. Розробити навчальний міні-проект на тему «Школа як модель суспільства».

Варіант № 7

1. Структура вищої педагогічної освіти в Україні.
2. Основні структурні елементи наукової організації праці студентів.
3. Підготувати реферат на тему «Шляхи оволодіння мистецтвом педагогічного спілкування».

Варіант № 8

1. Основні завдання вищої педагогічної освіти.
2. Працездатність студента і фактори, від яких вона залежить.
3. Написати науково-популярну статтю на тему «Учитель - завжди учень».

Варіант № 9

1. Основні цілі та принципи Болонського процесу.
2. Види самоосвіти. Джерела самоосвіти студентів.
3. Розробити навчальний міні-проект на тему «Педагогічне спілкування як творчість».

Варіант № 10

1. Методи самовиховання педагога.
2. Науково-дослідна робота студентів як один із напрямів їхньої самостійної роботи.
3. Підготувати реферат на тему «Мистецтво виховання і педагогічний талант».

Варіант № 11

1. Завдання та функції кредитно-модульної системи.
2. Структура процесу професійно-педагогічного спілкування.
3. Підготувати реферат на тему «Видатні педагоги про вимоги до вчителя».

Варіант № 12

1. Форми організації навчання у вищій школі.
2. Функції професійно-педагогічного спілкування.
3. Розробити навчальний міні-проект на тему «Конфлікт і взаємодія в педагогічному процесі».

ТЕМАТИКА ІНДИВІДУАЛЬНИХ НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНИХ ЗАВДАНЬ (ІНДЗ) ДЛЯ СТУДЕНТІВ

1. Школа як модель суспільства.
2. Національне відродження і початкова школа в Україні.
3. Сучасне суспільство і вчитель.
4. Педагогічна професія у ХХІ ст.
5. Видатні педагоги про вимоги до вчителя.
6. Українська народна педагогіка про вчителя і педагогічну професію.
7. Учитель – професія творча.
8. Учитель завжди учень.
9. Учитель продовжує себе в дітях.
10. Найкраща посада під Сонцем.
11. «Усюди цінність школи дорівнює цінності її вчителя» (А.Дістервег) .
12. Загальна і педагогічна культура вчителя.
13. Гармонійність особистості вчителя.
14. Учитель сільської школи: особливості педагогічної діяльності.
15. Модель особистості вчителя.
16. Авторитет і професійний потенціал педагога.
17. Педагогічний такт учителя.
18. Педагогічна спрямованість як фактор професійного розвитку вчителя.
19. Професійна компетентність педагога.
20. Професійне здоров'я вчителя.
21. Професійний стрес у роботі вчителя.
22. Педагогічні цінності.
23. Педагогічна етика.
24. Педагогічний ідеал.
25. Педагогічна інтуїція.
26. Педагогічна творчість.
27. Стиль педагогічної діяльності.
28. Педагогічні вміння і педагогічна майстерність.
29. Педагогічні здібності.
30. Мистецтво виховання і педагогічний талант.
31. Мистецтво самовиховання вчителя.
32. Самовиховання вчителя як система.
33. «Граматики» професійно-педагогічного спілкування.
34. Індивідуальний стиль педагогічного спілкування.
35. Культура педагогічного спілкування.

36. Конфлікт і взаємодія в педагогічному процесі.
37. Комунікативність педагога і шляхи її самовиховання.
38. Педагогічне спілкування як творчість.
39. Шляхи оволодіння мистецтвом педагогічного спілкування.
40. Педагогічна кар'єра.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ ТА ІНДЗ

Мета контрольної роботи - навчити студента застосовувати теоретичні знання з навчальної дисципліни «Вступ до спеціальності» при вирішенні конкретних практичних завдань, оперувати основними поняттями і категоріями.

Контрольна робота з складається з двох теоретичних питань та індивідуального навчально-дослідного завдання. Під час розкриття теоретичних питань студент повинен продемонструвати розуміння мети викладання дисципліни, завдань її вивчення, місця дисципліни в системі вищої професійної освіти, вимог до рівня засвоєння змісту курсу, знання змісту навчальної програми. Критеріями оцінювання виступають повнота й аргументованість відповіді.

Особливого значення в підготовці майбутніх учителів початкових класів набуває індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ). Воно є видом позааудиторної індивідуальної роботи студента, що має навчальний і дослідницький характер.

Завдання ІНДЗ: самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, поглиблення, узагальнення, закріплення і практичне застосування знань студента з навчального курсу, розвиток навичок самостійної дослідницької роботи.

Види ІНДЗ можуть бути різними:

- здійснення мікродослідження, написання наукового звіту про його результати;
- реферат з теми (модуля) чи вузької проблематики;
- написання науково-популярної статті на задану тему, обґрунтування своїх міркувань;
- розроблення міні-проекту.

Орієнтовна структура ІНДЗ:

- план ІНДЗ;

- вступ - зазначається актуальність проблеми, мета, завдання роботи;
- теоретичне обґрунтування - виклад базових теоретичних положень, законів, принципів, алгоритмів тощо, на основі яких виконується завдання; аналіз останніх досліджень та публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми;
- методи роботи;
- зміст роботи;
- висновки;
- використана література.

Критерії оцінювання:

1. Актуальність й значущість роботи.
2. Аргументованість запропонованих рішень, підходів, висновків.
3. Рівень творчості, оригінальність розкриття теми, підходів, запропонованих рішень.
4. Самостійність, закінченість.
5. Культура оформлення.
7. Обсяг і глибина знань з теми, ерудиція, міжпредметні зв'язки.

Оцінка за індивідуальні завдання виставляється на основі попереднього ознайомлення викладача із його змістом. Оцінка за ІНДЗ є обов'язковим компонентом підсумкової оцінки і враховується при визначенні суми балів.

Загальний обсяг контрольної роботи не повинен перевищувати 15 сторінок машинописного тексту (або 25 сторінок рукописного тексту) через два міжрядні інтервали (30 рядків на сторінці).

Література

Базова

1. Артемчук Г.І. Вища школа України: реальність і тенденції розвитку: монографія / Г.І. Артемчук. – К. : Ленвіт, 2004. – 176 с.
2. Болонський процес: перспективи і розвиток у контексті інтеграції України в європейський простір вищої освіти: монографія. – К. : МАУП, 2004. – 200 с.
3. Вища освіта в Україні: навч.посібник / За ред. В.Г. Кременя. – К. : Знання, 2005. – 327 с.
4. Вища освіта і Болонський процес: підручник / Г.Ф. Пономарьова, А.А. Харківська, О.О. Бабакіна, Т.В. Отрошко, І.І. Соловійова. – Рек. МОН ; 2-ге вид., доп. – Харків : ХГПА, 2011. – 304 с.
5. Вища освіта України і Болонський процес: навч.посібник / за ред. В.Г. Кременя. – Рек. МОН. – Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2004. – 384 с.
6. Вища освіта України як фактор цивілізаційного визначення молоді: монографія / авт. кол.: М. Михальченко (керівник), Т. Андрущенко та ін. – К.: Педагогічна думка, 2010. – 312 с.
7. Волкова Н. П. Педагогіка: навч. посіб. / Н.П. Волкова – Рек. МОН, 3-те вид., стер. – К. : Академвидав, 2009. – 616 с.
8. Галузинський В. М., Євтух М. Б. Педагогіка: теорія та історія / В.М. Галузинський М.Б. Євтух. – Рівне : Вища школа, 1996. – 237 с.
9. Гончаренко С.У. Український педагогічний словник / С.У. Гончаренко. – К.: Либідь, 1997. – 376 с.
10. Декларація прав дитини // Відродження. – 1999. - № 1. – С. 18.
11. Державна національна програма «Освіта» («Україна ХХІ століття»). – К., 1994. – 62 с.
12. Державна програма «Вчитель» // Директор школи. – 2002. – № 23-24 (червень). – С. 3-23.
13. Джус О. В. Вступ до спеціальності: навч.-метод.посібник / О. Джус. – Ів.-Франківськ : Плай, 2004. – 110 с.
14. Закон України «Про вищу школу» Освіта. – 2002. – 20-27 лютого. – С.5-12.
15. Закон України «Про загальну середню освіту» // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 28.
16. Закон України «Про освіту». – К., 1996.
17. Історія української школи і педагогіки: хрестоматія / за ред. В. Г. Кременя. – К. : Знання, 2003. – 766 с.

18. Історія української школи і педагогіки: хрестоматія / за ред. В. Г. Кременя. – К. : Знання, 2003. – 766 с.
19. Ковальчук Л. О. Основи педагогічної майстерності: навч. посібник / Л.О. Ковальчук. – Львів : ВЦ ЛНУ ім. І.Франка, 2007. – 608 с.
20. Мазоха Д. С. На шляху до педагогічної професії (Вступ до спеціальності): навч.посібник / Д. С. Мазоха. – К. : ЦУЛ, 2005. – 168 с.
21. Мешко Г. М. Вступ до педагогічної професії: навчальний посібник / Г.М. Мешко. – Рек. МОН. – К. : Академвидав, 2010. – 200 с.
22. Організація дослідницької, науково-технічної та творчої діяльності у вищому навчальному закладі – шлях до забезпечення якісної підготовки фахівців: метод. рекомендації з розвитку творчих здібностей студентів / укл. Лисенко І.Е., Горлова Г.Г. – К. : Вид. Дім "Слово", 2011. – 120 с.
23. Освіта в Україні. Нормативна база / Ред. О.А. Кривенко. – К. : КНТ, АТІКА, 2004. – 492 с.
24. Педагогіка: навчальний посібник / З.Н. Курлянд, Р.І. Хмелюк, Т.Ю. Осипова та інш. – 2-ге видання перероблене та доповнене. Рек. МОН. – Харків : Бурун Книга, 2009. – 304 с.
25. Педагогіка вищої школи: навч.посібник / За ред. З.Н. Курлянд. – К. : Знання, 2005. – 399 с.
26. Педагогіка: модульний курс: навч. посібник / І.П. Аненкова, М.А. Байдан, О.А. Горчакова, В.М. Руссол. – Рек. МОН. – Львів : Новий Світ -2000, 2011. – 567 с.
27. Педагогіка: Хрестоматія / Уклад.: А.І. Кузьмінський, В.Л. Омеляненко. – 2-ге вид., стер. – К. : Знання-Прес, 2006. – 700 с.
28. Фіцула М. М. Вступ до педагогічної професії: навч. посіб. – Вид. 3-тє, перероб. і доп. / М. М. Фіцула. – Тернопіль : Навчальна книга - Богдан, 2005. – 168 с.
29. Щербакова К. Й. Вступ до спеціальності: навч. посібник / К. Й. Щербакова. – Рек. МОН. – К. : Вища школа, 1990. – 166 с.

Допоміжна література

1. Аркадьева-Берлин Н. Г. Как научиться быстро читать: Самоучитель / Н.Г. Аркадьева-Берлин. – М.: РИПОЛ класик, 2005. – 384 с.
2. Бех І.Д. Становлення професіонала в сучасних соціальних умовах / І.Д.Бех // Педагогіка толерантності. – 2001. - № 3-4. – С. 157-162.
3. Бобрівський В. Проблеми психолого-педагогічної підготовки вчителя до роботи в сучасній школі / В. Бобрівський // Рідна школа. – 2002. – № 3. – С. 22-26.

4. Винницька О. «Лицем до дитини». Особистісно-орієнтоване навчання в початковій школі / О. Винницька. – Львів: Літопис, 2005. – 272 с.
5. Головка Л. Активізація самостійної роботи студента під час лекційних занять / Л.Головка // Освіта і управління. – 2002. – № 1. – Т.5. – С.147-150.
6. Григоренко Л. Самостійна робота як фактор підвищення ефективності підготовки майбутніх педагогів до професійної діяльності / Л.Григоренко // Рідна школа. – 2005. – № 8. – С. 22-24.
7. Зязюн І.А. Педагогічна майстерність – мистецтво навчально-виховної дії / І.А. Зязюн // Гуманітарні науки. – 2002. - № 1. – С. 6-14.
8. Ігнатенко Н. Новій школі – учитель нового типу / Н. Ігнатенко // Рідна школа. – 2002. – № 7. – С. 8-10.
9. Комісарова Т. Управління виховним процесом сучасної загальноосвітньої школи / Т. Комісарова // Рідна школа. – 2001. – № 9. – С. 17-19.
10. Лемківська Г.П., Сорочинська В.Є., Штифурак В.С. Адаптація першокурсників в умовах вищого закладу освіти: навчальний посібник / Г.П. Лемківська, В.Є. Сорочинська, В.С. Штифурак. – К., 2001. – 128 с.
11. Панасенко Е. Самостійна робота студентів у вищому педагогічному навчальному закладі / Е. Панасенко // Рідна школа. – 2007. – № 5. – С. 22-25.
12. Педагогічна творчість і майстерність: хрестоматія. – К., 2000. – 345 с.
13. Положення про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах // Освіта України: нормативно-правові документи. – К.: Міленіум, 2001. – С. 382-399.
14. Психологія вчителя // Психолог. – 2002. – № 25-28. – С. 57-59.
15. Середюк Г.М. Педагогічний пошук класного керівника / Г.М. Середюк. – Тернопіль: Богдан, 2004. –120 с.
16. Сисоєва С.О. Основи педагогічної творчості вчителя: навчальний посібник / С.О.Сисоєва . – К.: ІСДОУ, 1994. – 112 с.
17. Савченко О.Я. Дидактика початкової школи: підручник для студентів педагогічних факультетів / О.Я. Савченко. – К.: Генеза, 1999. – 368 с.
18. Семиченко В.А. Моделювання структури педагогічної діяльності / В.А. Семиченко. – КДПІ – Ялта: НМЦ «Надія», 2000. – 76 с.
19. Сметанський М. Шляхи удосконалення педагогічної підготовки майбутніх учителів / М. Сметанський // Шлях освіти. – 2002. – № 4. – С. 36-40.
20. Терлецька Л. Діагностика професійних рис педагога / Л.Терлецька // Психолог. – 2002. – № 8. – С. 6-11.

СЛОВНИК ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕРМІНІВ

Тема 1

Викладання – такий вид педагогічної діяльності, що спрямований на управління пізнавальною діяльністю школярів.

Виховна робота – це педагогічна діяльність, спрямована на розв'язання завдань всебічного і гармонійного розвитку особистості шляхом організації виховного середовища й управління різноманітними видами діяльності вихованців.

Об'єкт (суб'єкт) педагогічної діяльності – це учень.

Класне керівництво – це різновид педагогічної діяльності, метою якого є координація вимог керівництва школи, вчителів, батьків, а також вивчення умов життя учнів, їх інтересів, індивідуальних особливостей.

Методична робота – ознайомлення з досягненнями педагогічної і психологічної наук, методиками викладання, а також вивчення і впровадження педагогічного досвіду.

Мета педагогічної діяльності - виховання особистості в гармонії зі собою і соціумом.

Педагог – це фахівець, який має спеціальну підготовку і професійно здійснює навчально-виховну роботу в різних освітньо-виховних закладах.

Педагогічна діяльність – особливий вид соціальної діяльності, спрямований на передачу від старших поколінь молодшим накопиченого людством досвіду і культури, створення умов для їх особистісного розвитку та підготовку до виконання певних соціальних ролей у суспільстві.

Педагогічна кваліфікація – це рівень і вид професійної підготовленості, що характеризує можливості спеціаліста у вирішенні певного класу задач.

Педагогічна професія – це вид трудової діяльності, предметом якої є інша людина.

Педагогічна спеціальність – це вид занять у межах педагогічної професії.

Позакласна робота – одна з форм організації дозвілля дітей.

Позашкільна робота проводиться педагогами позашкільних освітньо-виховних закладів.

Пошуково-дослідницька робота – здійснення наукових мікродосліджень, запровадження педагогічних інновацій.

Суб'єкт педагогічної діяльності – вчитель, вихователь.

Тема 2

Динамізм особистості педагога – здатність активно впливати на іншу людину.

Домінантні якості педагога – це риси, відсутність яких унеможливило б ефективне здійснення педагогічної діяльності.

Емоційна стабільність педагога – здатність володіти собою, зберігати спокій, здійснювати самоконтроль і саморегуляцію в будь-якій ситуації незалежно від зовнішніх впливів.

Інтелектуальні здібності педагога – здатність засвоювати, аналізувати, належно подавати дітям матеріал з навчальних предметів.

Комунікативність – потреба в спілкуванні, вміння легко вступати в контакт, відчувати задоволення від спілкування, викликати позитивні реакції співрозмовника.

Креативність педагога – здатність до творчості, нових ідей, уміння відходити від традиційних схем, швидко вирішувати проблемні питання.

Негативні якості педагога призводять до зниження ефективності педагогічної діяльності.

Оптимізм педагога – орієнтація на позитивне в особистості і виховання на цій основі позитивних якостей.

Організаторські здібності педагога – вміння організувати учнівський колектив, залучити до різноманітних цікавих справ.

Педагогічна майстерність – це синтез наукових знань, умінь і навичок, методичного мистецтва й особистих якостей педагога.

Педагогічні здібності – це індивідуально-психологічні особливості людини, що забезпечують успішне виконання конкретної педагогічної діяльності.

Педагогічне новаторство – генерування педагогом нових ідей, методичних систем, педагогічних технологій.

Педагогічне покликання виявляється в спрямованості думок і прагнень на навчання і виховання дітей.

Педагогічна творчість – пошук нових елементів педагогічної діяльності, її вдосконалення.

Периферійні якості педагога не здійснюють вирішального впливу на ефективність педагогічної праці, але сприяють її успішності.

Перцептивні здібності – професійна пильність, інтуїція, здатність сприймати і розуміти іншу людину.

Професійна компетентність педагога включає психолого-педагогічні та спеціальні предметні знання, а також інтелектуальні й практичні уміння та навички.

Професійно неприйнятні якості призводять до професійної непридатності вчителя.

Професіограма особистості вчителя – це ідеальна модель, зразок, еталон, у якому представлені основні якості особистості, якими повинен володіти вчитель, знання, уміння, навички, необхідні для виконання педагогічних функцій.

Професіоналізм – це інтегрована якість особистості вчителя, результат його педагогічної діяльності, здатність продуктивно, грамотно вирішувати соціальні, професійні та особистісні завдання.

Рефлексія – це аналіз власних дій педагога, здійснення контролю та оцінювання власної діяльності на основі одержаних результатів.

Тема 3

Державний стандарт початкової загальної освіти – це державний документ, що визначає зміст, обсяг, рівень вимог до результатів різних освітніх галузей.

Ігрова діяльність – це такий вид діяльності, продуктом якої є сам її процес.

Молодший шкільний вік – період від 6-7 до 10-11 років.

Навчальна діяльність – це такий вид діяльності, продуктом якої є знання, навички і вміння.

Середня загальноосвітня школа – загальноосвітній заклад I-III ступенів, ої забезпечує здобуття загальної середньої освіти.

Школа першого ступеня (початкова школа) – навчально-виховний заклад, що забезпечує здобуття початкової загальної освіти.

Тема 4

Вища освіта забезпечує фундаментальну наукову, професійну і практичну підготовку, здобуття громадянами освітньо-кваліфікаційних рівнів відповідно до їх покликання, інтересів і здібностей, удосконалення наукової та професійної підготовки, перепідготовку й підвищення кваліфікації.

Вищі навчальні заклади першого рівня акредитації (технікуми, училища та інші прирівняні до них за результатами акредитації вищі навчальні заклади) готують фахівців на основі повної загальної середньої освіти з присвоєнням кваліфікації молодшого спеціаліста.

Вищі навчальні заклади другого рівня акредитації (коледжі та інші прирівняні до них за результатами акредитації вищі навчальні заклади)

готують фахівців на основі повної загальної середньої освіти з присвоєнням кваліфікації молодшого спеціаліста, бакалавра.

Вищі навчальні заклади третього і четвертого рівнів акредитації (університети, академії, інститути, консерватори та інші прирівняні до них за результатами акредитації вищі навчальні заклади) готують: фахівців на основі повної загальної середньої освіти – з присвоєнням кваліфікації бакалавра, спеціаліста, магістра; на основі вищої освіти – з присудженням наукових ступенів кандидата та доктора наук у встановленому порядку.

Консультація – порада, пояснення викладача студентам із будь-якого питання.

Кредитно-модульна система організації навчального процесу ґрунтується на поєднанні модульних технологій та використанням залікових одиниць – залікових кредитів.

Лабораторне заняття – один із різновидів практичних занять у вищій школі, що проводиться за завданням викладача із застосуванням навчальних приладів, інструментів, матеріалів, установок, вимірювальних приладів, комп'ютерів та інших технічних засобів.

Лекція – систематичний, послідовний виклад навчального матеріалу, будь-якого питання, теми, розділу, предмета, методів науки.

Навчальний план – основний документ, який визначає склад і обсяг навчальних дисциплін, що вивчаються, а також послідовність і порядок їх вивчення за роками навчання.

Навчальна програма – це документ, що розкриває зміст і логіку вивчення навчального предмета.

Практичне заняття – форма навчального заняття, на якому викладач організовує детальний розгляд студентами окремих теоретичних положень навчальної дисципліни й формує уміння та навички їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання студентами відповідних завдань.

Семінар – один із основних видів практичних занять, на якому викладач організовує обговорення студентами питань з тем, попередньо визначених робочою навчальною програмою.

Ступеневість вищої освіти полягає у здобутті різних освітньо-кваліфікаційних рівнів на відповідних етапах (ступенях) вищої освіти.

Форма організації навчального процесу – спосіб організації, побудови й проведення навчальних занять, у яких реалізується зміст навчальної роботи, дидактичні завдання і методи навчання.

Тема 5

Довідкова література – це енциклопедії, довідники, словники з усіх галузей знань.

Каталог – покажчик друкованих видань, які зберігаються в бібліотечному фонді.

Культура навчальної праці – це система знань, умінь і навичок, які дозволяють раціонально організувати навчання, забезпечити його високу продуктивність.

Наукова організація праці (НОП) – така організація навчальної праці, яка при мінімальних затратах дає максимальні результати.

Науково-дослідна робота студентів – складова професійної підготовки, що передбачає навчання студентів методології і методики дослідження, а також систематичну участь у дослідницькій діяльності, озброєння технологіями і вміннями творчого підходу до дослідження наукових проблем.

Педагогічна практика – це початковий етап у системі фахової підготовки, перша ланка практичного засвоєння педагогічної професії.

Працездатність студента – це його готовність до виконання тієї чи іншої навчальної роботи з високим ступенем напруженості, з великими затратами нервової енергії впродовж певного проміжку часу.

Самоосвіта – самостійний спосіб отримання знань у певній галузі науки, мистецтва, техніки, політичного життя, культури, ремесла.

Техніка розумової роботи – уміння виконувати ті чи інші дії, типові для навчальної праці.

Тема 6

Комунікабельність – здатність відчувати задоволення від процесу комунікації, володіння комунікативними вміннями й навичками.

Комунікація – це взаємодія двох систем, у ході якої від однієї системи до іншої передається сигнал, що несе певну інформацію.

Конфлікт – зіткнення протилежних інтересів і поглядів, напруження і крайнє загострення суперечностей, що призводить до активних дій, ускладнень, боротьби, супроводжуваних складними колізіями.

Професійно-педагогічне спілкування – система способів та прийомів соціально-психологічної взаємодії педагога і вихованців, змістом якої є обмін інформацією, здійснення виховного впливу, організація взаємовідносин.

Псевдостиль педагогічного спілкування – це система прийомів, що забезпечують ситуаційний пристосувальний ефект і з принципової точки зору не можуть бути прийнятними.

Спілкування – це складний, багатоплановий процес встановлення контактів між людьми, породжений потребами у спільній діяльності.

Стиль педагогічного спілкування – це усталена система способів та прийомів, які використовує вчитель під час взаємодії з учнями, їх батьками, колегами по роботі.

Тема 7

Методи самовиховання – це способи, за допомогою яких забезпечується досягнення поставленої мети самовиховання.

Програма самовиховання майбутнього вчителя – це програма дій з метою досягнення конкретних цілей самовиховання з урахуванням вимог педагогічної професії до людини.

Професійне самовиховання і саморозвиток – це свідомо діяльність, спрямована на вдосконалення своєї особистості у відповідності з вимогами професії до людини.

Самовиховання – це свідомо діяльність людини, спрямована на вдосконалення самої себе, вироблення позитивних рис, якостей, звичок і подолання негативних.

Самопізнання – це відкриття себе, виявлення передусім своїх позитивних якостей, можливостей, задатків, які шляхом самовиховання людина може перетворити у здібності, талант, стійку рису характеру.

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА.....	4
ПРОГРАМА ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ».....	6
МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ З КУРСУ «ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ».....	10
ЗМІСТ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ЗІ «ВСТУПУ ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ».....	12
ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ ЗІ «ВСТУПУ ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ».....	28
КОНТРОЛЬНА РОБОТА ЗІ «ВСТУПУ ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ»	126
ТЕМАТИКА ІНДИВІДУАЛЬНИХ НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНИХ ЗАВДАНЬ (ІНДЗ) ДЛЯ СТУДЕНТІВ.....	128
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ ТА ІНДЗ.....	129
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА.....	131
СЛОВНИК ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕРМІНІВ.....	134

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

МАРІЯ ПЕТРІВНА ОЛІЯР

**Навчально-методичний супровід самостійної
роботи з курсу «Вступ до спеціальності»**Навчально-методичний посібник для студентів напряму підготовки
6.010102 «Початкова освіта»

Технічний редактор – **Йосип КАРПІВ**
Літературний редактор – **Оксана Василечко**
Комп'ютерний дизайн – **Ігор САВЧУК**

Підписано до друку 10.03.2012 р., Формат видання 60x84x1/8
Умовн. друк. арк. 8,75. Наклад 200 прим. Зам. 214

Видавництво «СІМІК»

76000, м. Івано-Франківськ, вул. Т. Цьоклера, 9а
тел. (0342) 78-91-26, 78-91-29

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру суб'єкта видавничої справи
серія ІФ № 11 від 27.03.2001 року.

Віддруковано в друкарні видавництва ПП «СІМІК»
76000, м. Івано-Франківськ, вул. Т. Цьоклера, 9а, тел. (0342) 78-91-29